

Cuh yad liq

Awg meh he lehq phehq peg che awg lawn

Cuh yad liq che ve awr lehr, Jawd mawd Yer suq suh lehq kawq teq tuag peg khaz nuhr seh z chi khuhq ve awg yad khuhn Yawd haq kha yonr che Khreq yad teq pa ir kae mad kae che awg lawn buhq lar che yaog. Liq che te koz awr lehr, ha lehq che bon khuhd liq uhg koz he lehq Khreq yad teq pa haq cuh yad ir teq pa buhq fea vid lar che liq teq pa awg kanr huh cax vid lar che liq te koz phehq che yaog. Kheh te lehq “Daq che kehg che Awg ha phu ve kanx te lar che liq,” lehz liz koz gha che yaog. Awg lawg ghod ver, Daq che kehg che Awg ha phu yawd yaq lehq kanx te che awg lawn mar ax lar che yaog.

Buhq var he lehq buhq che awg yand

Liq che haq buhq var yawd awg meh mad buhq ax lar liz, liq che ve awg thang phawd, awg khuhn phawd awg lawn teq pa haq koz cax daq lar che haq ngawx che te yand, Lud kar buhq lar che liq yaog lehd koz gha che yaog. Kheh te lehq cuh yad liq che awr lehr, A.D. 63 khuhq kheh thad huh buhq tuh z lar che yaog.

A yed ir che awg lawn he lehq awg lawn kha peg

Liq che te koz khuhn ve a yed ir lehq cuhx kig nax jad che awg lawn 1:8 awg khuhn cawg che yaog. Awg kawd thad ve Khreq yad awg mor teq pa tanr kawr tanr te lehq ir tuag che awg lawn,

pen daq kig ted mag peg ted mag haq a yed te lehq buhq mar ax lar che yaog. Liq che ve te koz awr lehr, awg lawn che ve teq pa ve awg khad haq te buhq lar che yaog: (1) Khreq yad awg mor awg khuhn ve a yed ir lehq yeg chehd vid che chaw teq pa: Per troq he lehq Pawd loq. (2) A yed ir che awg lawn he lehq phehq tuhaz che awg ceng te pa: Daq che kehg che Awg ha phu kanx te che, mig gig pez awg suhx awg suhx lo kae lehq ha lehq che bon khuhd tanr mar vid che Miz sen teq pa, vend bax duhd puhz che chaw teq pa, Khreq yad awg mor ir lag muh lag che he lehq yonr che chaw teq pa awg khuhn ve a saq teq khad te pa. (3) Phehq har che awg ceng nux maq teq pa: Yud daq chaw he lehq Bid saz a naz chaw teq pa ma cawd maq hawr daq che, Yud daq chaw awg mor khuhn ve te pehg Khreq yad awg mor haq du deh vid che, Yud daq chaw he lehq Rod maq chaw mehzh khuhd suhr suhx jehg suhx taz che haq gha khanr che, Bid saz a naz chaw haq tawnr daq che he lehq Ghig sa kanx te che awg khuhn tuq khanr har ghuhd che awg ceng haq gha khanr che. (4) Yer ruq sar lehr med lo te lehq Rod maq med lo kae che ha lehq che bon khuhd yaq kaw.

Awg lawn nux

1. Per troq he lehq Pa ler tid naq muhd mig khuhn Khreq yad awg mor tanr te che (*1:1-12:25*)
  - a. Yud daq muhd mig, Gar liq lehd muhd mig he lehq Sar mar riq muhd mig kha peg awg khuhn (*1:1-9:31, 9:31 khuhn ngawx ser*)
  - b. Phid niq, Kud par ruz he lehq Anr tiz awr

muhd mig kha gag (9:32-12:25, 11:19 *khuhn ngawx ser*)

2. Pawd loq he lehq Anr tiz awr te lehq Rod maq med lo kha gag Khreq yad awg mor ir kae mad kae che (13:1-28:31)
  - a. Phur giz muhd mig he lehq Gar lar tiq muhd mig kha gag (13:1-15:35; 16:6 *ngawx*)
  - b. Mar ker dawd niq muhd mig kha gag (15:36-21:16; 16:6 *ngawx*)
  - c. Rod maq med khuhn gehe che (21:17-28:31; 28:14 *ngawx*)

Daq kehg che Awg ha phu pea tug

¹⁻² Thawd phid luq-og, Yer suq awg kawd maq thad loar tanr mar tanr te che awg ceng gha lia he lehq yawd muhd nuh maq lo taz kawq veh thad kha gag huh ve awg lawn ngag liq awg kawd maq ve te koz khuhn nawg haq buhq ax peg che yaog. Yawd ma taz koeq ser thad huh, Daq che kehg che Awg ha phu haq cud lehq, lez yug lar che cuh yad teq pa haq tawd pid lar haz che yaog.

³ Yawd khanr suh peg khaz nuhr, uhd chi ni khuhn cuh yad teq pa haq yawd awg ton mawg vid lehq, Ghig sa ve muhd mig awg lawn koz mar vid che yaog. Yawd awg ton teq chehd che yaog lehz su gha sir vid tug awg pun, yawd awg ton laex pawz su haq mawg vid lehq, sax khiz liz laex ceng te mar vid che yaog.

⁴ Yawd cuh yad teq pa geh chehd lehq awr cad chehd-ag huh, yawd i hehd haq koz vid che, “Yer ruq sar lehnr med khuhn ta tuhaz kae ser. Ngag nig hehd haq koz vid lar che heh te lehq, ngar pa

ve kar tiq tawd khuhd haq gha thad kha gag law lar ser.

⁵ Yod hanr awr lehr, a kaz khuhn baz tiz sar pehar che yaog. Kheh ma khuhd, nig hehd awr lehr, maq muh tand ver, Daq kehg che Awg ha phu khuhn baz tiz sar gha khanr yug tug yaog,” lehz Yer suq i hehd haq koz vid che yaog.

Yer suq muhd nuh maq lo taz kawq veh che

⁶ Kheh te lehq, i hehd phawng daq chehd-ag huh yawd haq na lehq koz che, “Jawd mawd-og, a meha nawg Id sar rer laq chaw ceng haq muhd mig kawq khuhq pid tuawg la,” lehd koz vid che yaog.

⁷ Yer suq i hehd haq kawq yaw khuhq vid lehq koz che, “Awr pa yawd khad yawad duhd ngawx lehq te lar che awg yand teq pa haq nig hehd sir tug maq lor hawg.

⁸ Kheh ma khuhd, Daq che kehg che Awg ha phu nig hehd geh yaq ver, nig hehd kand pax gha tug yaog. Kheh te lehq, Yer ruq sar lehr med haq tanr lehq Yud daq muhd mig, Sar mar riq muhd mig he lehq muhd leh mig leh nig hehd ngag ved awg lawn khae par te lehq sax khiz gha khanr tug yaog,” lehz koz vid che yaog.

⁹ Yawd u kheh koz peg lehq cuh yad teq pa yawd haq ngawx chehd-ag huh, Ghig sa awr lehr, yawd haq chid taz ve lehq, i hehd ve mehz sir mawg leh thad kha gag, mog dig yawd haq beh lar che yaog.

¹⁰ Yer suq taz veh tod che haq cuh yad teq pa kuhr ghaq chid ngawx chehd-ag huh, veq kad puhx-u ghad te che haq veq deh che haw khaz

var ni ghad, i hehd pad huh lag hox chehd lawz che yaog.

¹¹ Chaw u ve ni ghad koz che, “Gar liq lehd chaw teq paog, a thoq te nig hehd teq pa muhd nuh maq lo kuhr chid ngawx chehd cheawg le. Nig hehd haq phaz daq lar haz lehq muhd nuh maq lo chid taz veh tod che Yer suq che te ghad awr lehr, nig hehd mehzh khuhd suhr muhd nuh maq lo taz kawq veh che heh te lehq, te pawz kawq yaq tug yaog,” lehd koz vid che yaog.

Yud daq Id sar kar rir oq awg tan kawq lez che

¹² Kheh te lehq cuh yad teq pa awr lehr, sar lonr kehaq lo tu lehq, Yer ruq sar lehn med lo kawaq che yaog. Keh u ve awr lehr, Yer ruq sar lehn med haq ma vid daq, Sa ba to awg ni teq ni khuhn tod gha che* yaq kaw kheh fia lehax cawg che yaog.

¹³ I hehd teq pa med khuhn kawq gag lehq, i hehd chehd jaw che yehg awg thang ted taeg lo taez che yaog. I hehd teq pa awr lehr, Per troq, Yod hanr, Yar koq, Anr drehr, Phid liq, Thod maq, Bar thawd lar mehd, Mar thehr, Ar lar phehd ve awg yad par Yar koq, muhd mig haq haq che awg mor khuhn ve Sid monr he lehq Yar koq ve awg yad par Yud daq che teq pa yaog.

¹⁴ I hehd teq pa he lehq yad mid teq pa liz ted pehg pawnd lehq, Yer suq ve awr ye Mar riq he lehq yawd ved awg nax var teq pa geh awg gha

---

* **1:12 1:12 Sa ba to awg ni teq ni khuhn tod gha che** Uhd phar lon kheh tawa lehax cawg che yaog. Tuhz 16:29, Heh 35:5

lia ni ma teq siar lehax te lehq, bon hax ceh lawg chehd che yaog.

¹⁵ Awg yand u ve khuhn, yonr che chaw awg gha lia teq ha nig chi ghad kheh ma phoz phawng daq chehd che kar lo, Per troq tu lehq koz che,

¹⁶ “A vix a nax teq paog, Yud daq su haq sir vеха lehq Yer suq haq pheh yug tug a mig thad lo Daq kehg che Awg ha phu Dar viq ve mawg kaw haq cud lehq, Liq phu khuhn koz lar che heh awg cehg mag gha phehaq vehr che yaog.

¹⁷ Kheh liz, Yud daq awr lehr, a nig ved awg mor khuhn chehd lehq kanx che ve haq ga te tug lez yug lar che chaw te ghad phehq che yaog.”

¹⁸ Chaw u ve awr lehr, ma thed ma cawd che kanx haq te lehq gha lar che phu u ve mig gig te pez vig lar che yaog. Yawd mig gig u ve khuhn a kor thuhd par kha awr kuhd jawq lehq, ux peg khod cheaq te lehq awg ghug awg tehz saw tuhaz vehr che yaog.

¹⁹ Awg lawn u ve haq Yer ruq sar lehn med yad awg gha lia saw sir chehd che yaog. Kheh te lehq, mig gig u ve te pez haq i hehd ve tawd kuhd Ar ker dar maq lehd koz meh vid lar che yaog. Cuhx kig awr lehr, awg suhr mig gig lehd koz che yaog.

²⁰ Per troq koz che, “Awg lawn che ve chid muh che liq khuhn buhq lar peg che yaog.

†Yawd ved chehd kig huh awg gawg cux awg gawg chuhq he lehq chaw te ghad-eg liz taq gha chehd vid-oq.’ †Yawd ved a yad liz su haq kawq pid-oq.’

lehd koz buhq lar che yaog.

²¹⁻²² Kheh te cheaq te lehq, Yud daq awg tan a nig chaw te ghad gha kawq lez ke tug yaog. Yer suq kawq teq tuag che awg lawn haq a nig geh sax khiz ga khanr ax vid tug, chaw te ghad lor che yaog. Chaw u ve te ghad awr lehr, Jawd mawd Yer suq Yod hanr geh a kaz khuhn baz tiz sanr khanr tur che teq ni haq tanr lehq, a nig geh yig yig lag lag te tod che awg yand awg gha lia he lehq yawd a nig haq phaz daq lar haz lehq, muhd nuh maq lo taz kawq veh che teq ni kha gag, a nig geh chehd lar che chaw te ghad gha phehq che yaog,” lehz Per troq koz che yaog.

²³ Kheh te lehq, i hehd teq pa chaw ni ghad ve awg meh haq koz tuhz che yaog. Te ghad awr lehr, Yod sehq la Bar sar baq lehd koz che Yud duq yaog. Ni ghad te ghad awr lehr, Mar thiq yaog.

²⁴ Kheh te lehq, cuh yad teq pa i hehd bon lawg lehq koz che, “Chaw yad awg gha lia ve ni ma haq sir che Jawd mawd Yer suq-og, chaw che ni ghad awg khuhn nawg khar ve te ghad haq lez yug che ngag hehd haq a cehax bez mar laoq.

²⁵ Yud daq awr lehr, cuh yad ve a yad haq chid bag lar haz lehq yawd haq kenr che chehd kig lo† kawq veh che yaog. Yawd ved kanx haq kawq te lehq cuh yad ve a yad haq kawq gha tug, chaw che ni ghad awg khuhn nawg a sug te ghad haq lez yug tug a cehax bez mar ax laoq,” lehd koz bon lawg che yaog.

---

† **1:25 1:25 yawd haq kenr che chehd kig lo** Suh muhd mig lo haq koz che yaog.

²⁶ Ix mag ved awg meh buhq ke lar lehq kehx yug gha mehx, Mar thiq haq gha cawd che yaog. Kheh te lehq, cuh yad teq chi te ghad geh yawd geh che yaog.

2

Daq kehg che Awg ha phu yaq che

¹ Per ter khoq ter pawehd te tug awg ni gag vehr lehq i hehd ted kag lehax saw phoz chehd chehd che yaog.

² Teq pear lehax muhd huh nux lag che heh te lehq muhd-aq lo awg khuhd pehz hehd mehz te yaq lehq i hehd teq pa mi chehd che ted yehg maq khuhn gehag che yaog.

³ A mir ha heh te che ha lez tuhaz lehq i hehd teq pa awg gha lia thang huh kha duhq saw pehg chehd vehr che haq gha mawg che yaog.

⁴ I hehd teq pa awg gha lia khuhn Daq kehg che Awg ha phu kha nehax chehd lehq Awg ha phu koz cuh vid che heh te lehq tawd laex ceng khuhd te yaw vid che yaog.

⁵ Awg yand u ve khuhn, Ghig sa haq yawz yan che Yud daq chaw teq pa laex muhd mig lo lag che Yer ruq sar lehr med khuhn chehd chehd che yaog.

⁶ Awg khuhd u ve teq pa haq gha kad lehq chaw awg mor nux phoz lag ngawx-ag che yaog. Kheh te lehq su yaw chehd che tawd khuhd u ve teq pa a sug yawd ved tawd khuhd gha kad cheaq te lehq i hehd ka kehn vehr che yaog.

⁷ Chaw u ve teq pa ka kehn vehr lehq koz daq che, “Ngawx ser, tawd yaw chehd che chaw u ve

teq pa awr lehr, awg gha lia Gar liq lehd chaw-a lehax ma hez hawg la.

⁸ Khawd-ehg te lehq a nig teq pa awg gha lia a sug yawd paw kig muhd mig lo ve tawd khuhd haq gha kad cheawg le.

⁹ Ngag hehd Par tiq chaw, Mer diq chaw, Ed lanr chaw, Me sox po tar miq muhd mig lo chehd che chaw, Yud daq he lehq Kar par dawd kig muhd mig lo chehd che chaw, Por tuq he lehq Ar siq muhd mig lo chehd che chaw,

¹⁰ Phur giz he lehq Par pud liq muhd mig lo chehd che chaw, Ed jid tuq he lehq Kud rer ner muhd mig haq caz daq che Lir buq muhd mig lo chehd che chaw, Rod maq med lo lag che khehx chaw teq pa,

¹¹ Yud daq chaw lehd ma koz, Yud daq ve awg lid haq yug che chaw lehd ma koz, Kar rer ter chaw he lehq Ar raq chaw Ghig sa ve kand pax ir jad che, awg lawn teq pa su yaw chehd che haq ngag hehd a sug yawd chaw ceng ve tawd khuhd te gha kad che yaog," lehz i hehd koz che yaog.

¹² Chaw u ve teq pa ca duhd ma tuhze he lehq ka kehn vehr che khuhn koz daq lehq koz che, "A thoq maq awr te vehr cheawg le," lehd koz che yaog.

¹³ Kheh te lar lehq, ted pehg yonr che chaw teq pa haq ca be ca khaex lehq koz gid che, "Chaw u ve teq pa a pehx med ghig awg suhx dawg buhz che yaog."

Per ter khoq ter awg ni haq Per troq bon mar che

14 Awg yand u ve khuhn Per troq he lehq cuh yad teq chi te ghad i hehd teq pa teq geha phoz tu hox lar lehq, awg khuhd pehz hehd mehz he lehq chaw kheh ma ve haq koz vid che, “Yud daq chaw teq pa he lehq Yer ruq sar lehn med khuhn kha chehd che chaw teq paog, ngag ved tawd khuhd haq kha nehax na lehq awg lawn che ve teq pa haq sir-og.

15 Chaw che teq pa awr lehr, nig hehd duhd lar che heh te lehq a pehx mend ghig dawg buhz che ma hez hawg. Awg lawn ghod ver, a meha heh muhd sawx kuhd nar lir gag chehd che yaog.

16 Awg lawn che ve awr lehr, cuh kar var Yawd laq koz lar che heh phehaq che yaog.

17 † Ghig sa koz che, awg leh med ve

awg ni awg hax khuhn gaeg ver,

chaw ceng awg gha lia haq ngag ved

Awg ha phu nger ke vid tug yaog.

Nig hehd ve yad par yad mid teq pa awr lehr, ngag ved tawd khuhd yaw tug yaog.

Nig hehd ve chaw hax var teq pa awr lehr, awg ha awg khuhn gha mawag tug yaog.

Nig hehd ve chaw mawd teq pa liz yuhq maz mawg tug yaog.

18 Awg yand u ve khuhn gaeg ver,

ngag ved awg ceg var awg ceg ma teq pa awg thag lo liz

ngag ved Awg ha phu nger ke vid lehq i hehd teq pa liz ngag ved tawd khuhd yaw tug yaog.

19 Awg thag lo muhd-aq phawd awr and tug teq pa he lehq

awg huhx-uh mig giaq lo awg suhr,

---

† 2:17 2:17-21 Y1 2:28-32

a mir he lehq muhd khuhd awg hez che ve teq
pa ngag te mar vid tug yaog.

²⁰ Jawd mawd ve ir jad daq jad che awg ni mad
gag ser huh,
muhd ni ghiz awg naz hoq awg naz tud he
lehq har pa ghiz liz awg suhr ghig heh
pnehq vehr tug yaog.

²¹ Kheh te lehq Jawd mawd Ghig sa ve awg meh
haq
kug ca che chaw teq pa awr lehr, thaer
khuhq che haq gha tug yaog,'
lehz buhq lar che yaog.

²² Id sar rer laq chaw teq paog, kha nehax na-
o. Ghig sa awr lehr, nig hehd sir chehd che heh
te lehq Nar sar rehq chaw Yer suq haq cud che
khuhn kanx ir che teq pa he lehq and tug awg hez
teq pa nig hehd teq pa gha sir gha mawg lar haz
peg che heh te lehq nig hehd mehzh khuhd suhr
huh yawd awg pon kha nehax sax khiz khanr lar
che yaog.

²³ Awg kawd maq thad loar. Ghig sa sir lehq
duhd chez lar che heh Yer suq che te ghad awr
lehr, chid aq vid che haq gha khanr che yaog. Nig
hehd chaw haeg teq pa haq cud lehq yawd haq
laq kan thag huh dawz vehr che yaog.

²⁴ Kheh ma khuhd Ghig sa awr lehr, yawd nag
guhq lehq suh che haq pong vid lehq kawq teq
tuag tug te vid che yaog. Awg lawn ghod ver suh
che ted ceng yawd haq hoz tehr lar maq gha.

²⁵ Yawd ved awg lawn Dar viq che kheh koz lar
che yaog.

†Jawd mawd Ghig sa awr lehr, ngag ved mehz khuhd suhr huh khar thad liz chehd che haq ngag gha mawg che yaog.

Ngag khar thad liz ma kuhz tug yawd ngag ved laq yaq awr phawd awr chehd chehd che yaog.

26 Kheh te cheaq te lehq, ngag ved ni ma ha lehq lehq ngag ved mawq kaw ha lehq chid muh che yaog.

Ngag ved awg ton liz duhd law kig cawg che khuhn chehd chehd che yaog.

27 Awg lawn ghod ver, nawg awr lehr ngag ved co ha haq suh muhd mig lo chid bag lar haz tug ma hez.

Nawg ved daq kehg che chaw te ghad haq lug vehr kid vehr tug nawg maq te vid.

28 Co ha gha teq tug yaq kaw nawg ngag haq mar peor.

Nawg mehz khuhd suhr lo ngag ha lehq duhd sa che haq kha sehax gha tug nawg tea lar peg che yaog,'

lehz Dar viq koz lar che yaog.

29 Per troq kawq koz che, A vix a nax teq paog, a nig ved a pux nux Dar viq ve awg lawn ngag nig hehd haq kha nehax koz ax gha che yaog. Yawd suh vehr lehq yawd haq tur vid lar che tur phuh a meha yaq ni kha gag a nig geh cawg chehd ser che yaog.

30 †Kheh te lehq yawd awr lehr, Ghig sa ve cuh kar var te lehq yawd ved awg ceng awg khad awg khuhn chaw te ghad haq yawd heh te lehq

Jawd mawd te vid tug Ghig sa yawd haq kar tiq te vid lar che haq yawd sir che yaog.

³¹ †Khreq kawq teq tuag tug awg lawn yawd awg kawd thad loar duhd sir duhd mawg cheaq te lehq Khreq haq suh muhd mig lo ma chid bag lar haz he lehq yawd ved awg ton haq liz mad lug ma kid vid hawg, lehz Dar viq koz che yaog

³² Yer suq haq awr lehr Ghig sa kawq teq tuag vid che yaog. A nig awg gha lia liz awg lawn che ve haq sax khiz khanr gha che yaog.

³³ Kheh te lehq, Ghig sa ve laq yaq awr phawd awr yawd haq yug ir yug muh vid lehq Daq kehg che Awg ha phu pid tug yaog, lehz Awr pa koz lar che heh yawd gha che yaog. A meha nig hehd gha kad gha mawg chehd che heh te lehq yawd Awg ha phu nger ke vid che yaog.

³⁴⁻³⁵ Awg lawn ghod ver, Dar viq awr lehr, yawd haq muhd nuh maq lo gha chid taez che ma hez. Kheh te lar yawd awg ton koz lar che,

†'Jawd mawd Ghig sa awr lehr, ngag ved Jawd mawd haq koz vid che,

Nawg ved cand par teq pa haq nawg ved khi huhx lo ngag yug teh peg thad kha gag

ngag ved laq yaq awr pax awr mi laoq,'
lehz Dar viq koz che yaog.

³⁶ Kheh te cheaq te lehq Id sar rer laq chaw teq pa nig hehd awg cehg mag sir laor. Nig hehd laq kan thag huh thag vehr lar che Yer suq che te ghad haq Ghig sa awr lehr, yawd haq Jawd mawd he lehq Khreq yug te vid lar che yaog," lehz Per troq koz che yaog.

³⁷ Chaw u ve teq pa tawd khuhd che ve haq gha kad lehq i hehd ve ni ma haq joz jad lehq “A vix a nax teq paog, a nig khawd-ehg kheh gha te lawg le” lehd koz lehq Per troq he lehq awg chawd teq pa haq na ngawx che yaog.

³⁸ Per troq i hehd haq koz vid che, “Nig hehd ve vend bax haq gha pong tug, vend bax duhd puhz lehq Yer suq Khreq ve awg meh awg khuhn baz tiz sanr khanr yur-og. U kheh te ver, nig hehd laq sawnr gha tug yaog. Laq sawnr u ve awr lehr, Daq kehg che Awg ha phu yaog.

³⁹ Awg lawn ghod ver kar tiq tawd khuhd che ve awr lehr, nig hehd awg pun he lehq nig hehd ve yad dug awg pun loar te lehq vid-aq lo chehd che chaw awg gha lia awg pun thad kha gag a nig ved Jawd mawd Ghig sa kha kug yug lar che chaw awg gha lia awg pun yaog,” lehz koz lar che yaog.

⁴⁰ Kheh te lehq, Per troq i hehd haq laex ceng awg lawn sax khiz khanr mar vid lehq sa tiq pid che khuhn koz che “A meha teq co ve chaw ni ma kuhq che haq gha pong tug sa tiq teo,” lehd koz vid che yaog.

⁴¹ Kheh te lehq awg ni u ve khuhn Per troq ve tawd khuhd haq gha kad che chaw teq pa awg khuhn na yug che chaw teq pa a lag kheh seh hinx ghad kheh ma a kaz khanr tur che yaog.

⁴² Chaw u ve teq pa awr lehr, khar thad liz cuh yad teq pa mar che tawd khuhd haq kha nehax na yug lehq teq geha phawng daq lehq pawd-ehd cad lehq bon kha nehax lawg chehd che yaog.

Khreq yad teq pa ve a saq teq khad

⁴³ Chaw awg gha lia and jad che yaog. Awg lawn ghod ver, Ghig sa awr lehr cuh yad teq pa haq cud lehq and tug awg ceng he lehq awg hez laex ceng te mar vid che yaog.

⁴⁴ Yer suq haq yonr che chaw teq pa teq geha ted kag lehax phoz chehd lehq i hehd kha cawg che med nged jeg kor teq pa liz ted kag lehax saw yug phoz lehq teq geha yehd che yaog.

⁴⁵ I hehd teq pa awr lehr, a sug yawd ved mig gig he lehq cawg lar che med nged jeg kor teq pa haq huhd lehq kha lor che chaw teq pa haq pehg vid che yaog.

⁴⁶ Ni gha lia i hehd teq pa bon yehg nux lo kae peg khaz nuhr liz i hehd ve yehg teq pa lo kae lehq ni ma nud nehq lehq ha lehq ha ka ni ma khuhn khaor mod khehq lehq cad tug teq geha phoz cad che yaog.

⁴⁷ I hehd Ghig sa haq chid muh lehq chaw awg gha lia i hehd haq ni ma cawd che yaog. Jawd mawd Ghig sa awr lehr, thaer khuhq che awg bon haq gha che chaw teq pa i hehd ve awg mor khuhn teq niaq keh teq ni kawq mad-ag vid che yaog.

3

Per troq khi lug var haq ghu na vid che

¹ Teq ni thad huh, muhd phiq phawd awr seh nar lir bon lawg che awg yand haq Per troq he lehq Yod hanr bon yehg nux lo taez che yaog.

² Tanr paw tuhaz loag khi lug che haw khaz te ghad haq, su bon yehg ghaz mir u ve huh kae kae lag lag te che teq pa geh lawg cad vid tug su ga

taz veha lehq, daq che ghaz mir khuh lehd koz che bon yehg nux ve ghaz mir pad huh ni gha lia teh lar che yaog.

³ Chaw che phad Per troq he lehq Yod hanr ix mag bon yehg nux khuhn gehag che haq gha mawg lehq ix mag geh lawg che yaog.

⁴ Kheh te lehq Per troq he lehq Yod hanr ix mag yawd haq kha nehax ngawx cuhx lar lehq Per troq koz vid che, “Ngag nid-ag haq kha nehax ngawx,” lehd koz vid che yaog.

⁵ Yawd awr lehr, ix mag geh ted ceng cenr gha tug law lehd duhd lehq ix mag haq kha nehax ngawx cuhx chehd che yaog.

⁶ Kheh liz, Per troq koz vid che, “Ngag geh phu si mad cawg. Kheh ma khuhd ngag cawg che awg ceng nawg haq pehar tug yaog. Nar sar rehq chaw Yer suq Khreq ve awg meh khuhn tu lehq tod kae lor,” lehd koz vid che yaog.

⁷ Kheh te lehq, yawd ved laq kuhr laq yaq awr phawd awr haq, Per troq ghawg tu vid lehq, laq cuhg laq hax-aq yawd ved khi ho he lehq khi cuhx teq pa awg ghad cawag vehr che yaog.

⁸ Yawd pawz tu lehq tod veh che yaog. Kheh te lehq, Per troq he lehq Yod hanr ix mag geh teq geha bon yehg nux khuhn tod geh pawz gehe lehq Ghig sa haq chid muh che yaog.

⁹ Yawd yaq kaw tod veh lar lehq Ghig sa haq chid muh tod che haq chaw awg gha lia gha mawg che yaog.

¹⁰ Yawd awr lehr, bon yehg nux u ve daq che ghaz mir lehd koz che awg pad-ar mi lehq lawg cad chehd che chaw te ghad yaog, lehz chaw awg gha lia gha sir che yaog. Yawd khawd-ehg kheh

awr te vehr che haq i hehd teq pa gha mawg lehq and jad lehq duhd ma tuhaz vehr che yaog.

Sawd laq mor ve kod med huh Per troq bon mar che

¹¹ Chaw u ve phad Per troq he lehq Yod hanr haq cuhz cid chehd-ag huh, su and jad che khuhn i hehd chehd che Sawd laq monr ve kod med lo su ga phoz cex ngawx-ag che yaog.

¹² U kheh te che haq Per troq gha mawg lehq yawd chaw awg mor nux haq koz vid che, "Id sar rer laq chaw teq paog, a thoq te awg lawn che ve haq nig hehd and cheawg le. Ngag nid-ag a sug yawd ved kand pax he lehq a sug yawd khad daq kehg thed cawd che haq te lehq chaw che phad haq yaq kaw te tod vid gha che law lehd duhd lehq ngag nig-ag haq lehax ngawx cuhx chehd cheawg le.

¹³ †Ar brar hanr, Id caq he lehq Yar koq ve Ghig sa awr lehr, a nig ved a pux a pi teq pa ve Ghig sa ted mag lehax yaog. Yawd ved awg ceg var Yer suq haq awg mig awg phond tuhaz vid vehor. Nig hehd yawd haq chid aq vid lehq Jawd mawd Pid laq yawd haq phehd vid tug duhd che te yand, nig hehd Jawd mawd Pid laq mehz khuhd suhr yawd haq chid bag che yaog.

¹⁴ Daq kehg lehq thed cawd che Awg sehr phad te ghad haq nig hehd chid bag lehq su haq dawz vehr che chaw haeg te ghad haq nig hehd lawg yug che yaog.

¹⁵ Co ha teq vid gha che phad haq nig hehd dawz vehr liz, Ghig sa yawd haq suh kig lo kawq

---

† **3:13 3:13** Tuhz 3:6, 3:15

teq tuag vid che yaog. A nig awr lehr awg lawn che ve haq sax khiz khanr gha che yaog.

¹⁶ Nig hehd gha sir gha mawg chehd che chaw che phad na vehr che awr lehr, Yer suq ve awg meh haq yonr che ted ceng haq te lehq Yer suq ve kand pax chaw che ve phad haq ghu te vid vehr che haq nig hehd kha nehax gha mawg vehr che yaog.

¹⁷ A vix a nax teq paog, nig hehd ve awg hox teq pa maq sir lehq te che heh, nig hehd teq pa liz maq sir che khuhn te che haq ngag sir che yaog.

¹⁸ Ghig sa awr lehr, yawd ved Khreq haq gha tuq gha khanr tug yaog, lehz yawd ved cuh kar var teq pa haq cud lehq awg kawd suhr thad loar koz lar che heh awg cehg mag te tuhaz vehr che yaog.

¹⁹ Kheh te cheaq te lehq, Ghig sa nig hehd ve vend bax haq siz kha vid tug vend bax haq duhd puhz lehq ni ma kawq pao.

²⁰ U kheh te ver, Jawd mawd Ghig sa awr lehr ni ma duhd sa gad sa che peha lehq nig hehd awg pun lez yug lar che Yer suq lehd koz che Khreq te ghad haq yawd lag peha tug yaog.

²¹ Awg ceng gha lia haq awg suhx saw kawq ghu te peg thad kha gag Yer suq muhd nuh maq muhd mig khuhn gha chehd lar tug yaog. Ghig sa awr lehr, a sawd-ehg loar yawd ved daq kehg che cuh kar var teq pa haq cud lehq awg yand u ve awg lawn u kheh koz lar che yaog.

²² Mod ser koz che, †Nig hehd ve Jawd mawd Ghig sa awr lehr, nig hehd ve awg ceng awg khad

---

† 3:22 3:22 Bon 18:15-16

awg khuhn ngag haq sur che cuh kar var te ghad nig hehd awg pun tuhaz vid tug yaog. Yawd nig hehd haq kha koz ax che tawd khuhd teq pa nig hehd gha na yug tug yaog.

²³ Chaw khar ve te ghad lehd ma koz, †Ghig sa ve cuh kar var u ve phad ve tawd khuhd haq maq na yug ver, chaw u ve phad awr lehr, †gha suh lehq Ghig sa ve chaw ceng awg khuhn sawnr bag cheaq gha khanr tug yaog.’

²⁴ Sar moer laq haq tanr lehq yawd khaz nuhr kha tuhaz che cuh kar var teq pa awg gha lia awg ni awg hax che ve teq pa awg lawn koz lar che yaog.

²⁵ Nig hehd teq pa awr lehr, Ghig sa ve cuh kar var teq pa ve awg yad awg dug gha te lehq nig hehd ve a pux a pi teq pa haq Ghig sa te vid lar che kar tiq sax caz haq caz daq che awg yad awg dug teq pa yaog. Te vid lar che sa caz u ve awr lehr, Ghig sa Ar brar hanr haq koz vid che, †‘Nawg ved awg ceng awg khad haq te lehq mig gig chaw ceng awg gha lia awg bon gha tug yaog,’ lehz Ghig sa koz lar che yaog.

²⁶ Ghig sa nig hehd haq awg bon naq vid tug, lez yug lar che yawd ved awg ceg var haq tuhaz peha lehq nig hehd teq pa chehd lo awg kawd lag peha tug yaog. Awg bon u ve awr lehr, nig hehd teq pa awg gha lia a sug yawd ved haeg che awg ceng haq chid bag gha tug awg pon yaog.”

4

Yud daq awg hox awg nax teq pa Per troq he

---

† 3:23 3:23a Bon 18:19 † 3:23 3:23b Ak 23:29 † 3:25 3:25
Khiz 22:18, 26:4

lehq Yod hanr haq suhx taz che

¹ Per troq he lehq Yod hanr ix mag chaw teq pa haq mar vid chehd-ag huh paw khod teq pa, bon yehg nux haq saw che maq por he lehq Sar duq kehnd teq pa i hehd teq pa chehd-ag huh phoz lag che yaog.

² Yer suq kawq teq tuag cheaq te lehq suh vehr che chaw teq pa liz Yer suq kawq teq tuag vid tug awg lawn ix mag su haq mar vid che yaog. I hehd teq pa ix mag haq nez nag jad che yaog.

³ Kheh te lehq ix mag haq pheh yug lehq muhd phiq vehr che te lehq sawx awr teq ni kha gag thawnr khuhn ke lar che yaog.

⁴ Kheh ma khuhd, Per troq he lehq Yod hanr ix mag mar che bon khuhd haq gha kad lehq yonr che chaw kha peh vad-ag cawg che yaog. Haw khaz lehax liz a lag ngad hinx ghad kheh ma cawg che yaog.

⁵ Sawx vawr teq ni kheha gaeg lehq Yud daq chaw teq pa ve awg hox chaw mawd, Ghig sa ve paw khod nux teq pa he lehq liq buhq var teq pa lag lehq Yer ruq sar lehnr med khuhn jehg daq che yaog.

⁶ Paw khod nux Ar naq he lehq Kar yar pha, Yod hanr, Ar ler sar duq he lehq paw khod nux ve awg ceng awg khad awg gha lia liz i hehd geh teq geha jehg daq che yaog.

⁷ Ix mag haq i hehd teq pa kar huh sir veva teh lar lehq koz vid che, "Nig mag a sug ved kand pax, a sug ved awg meh khuhn che kheh te che awg le," leh na ngawx che yaog.

⁸ Kheh te lehq Per troq Daq kehg che Awg ha phu yawd geh kha nehax chehd lehq i hehd haq

koz vid che, “Id sar rer laq chaw ve uq penr sehr phad he lehq awg hox chaw mawd teq paog.

⁹ Khi lug var te ghad haq awg bon te vid lehq yawd haq khawd-ehg kheh te ghu na vid lar che awg lawn ngag nid-ag haq na chehd che ver,

¹⁰ nig hehd teq pa he lehq Id sar rer laq chaw awg gha lia sir lao. Nig hehd laq kan thag huh thaq vehr lar che phad haq suh kig lo Ghig sa kawq teq tuag vid lar che Nar sar rehq chaw Yer suq Khreq ve awg meh haq te lehq, chaw che ve phad na vehr lehq, nig hehd mehz khuhd suhr huh hox chehd che yaog.

¹¹ Yer suq awr Lehr, †‘nig hehd yehg kawx par teq pa chid bag lar che huhx meh dig phehq liz, ghog cir huh awg khi penr ve a yed ir jad che huhx meh dig kawq phehq vehor.’

¹² Yawd ma hez ver, awg kag awg nuz awr ve chaw te ghad-eg liz thaer khuhq ax maq gha. Awg lawn ghod ver, mig gig muhd nuh maq awg kar che ve khuhn chaw yad teq pa haq thaer khuhq vid gha tug teq chaweh awg meh ma pid lar che yaog.”

¹³ Per troq he lehq Yod hanr ix mag ni ma tag jad che haq i hehd teq pa gha mawg che te yand, ix mag liq maq sir che chaw he lehq kheha ve chaw yaog, lehz i hehd sir chehd che te yand i hehd and jad che yaog. Ix mag awr Lehr, Yer suq geh chehd jaw peg che haq i hehd sir chehd che yaog.

¹⁴ Te na vid lar vehr che chaw te ghad liz ix mag geh hox chehd lawz vehr cheaq gha mawg

---

† 4:11 4:11 Chid 118:22

vehr lehq i hehd teq chaweh koz maq gha vehr che yaog.

¹⁵ Kheh te lehq ix mag haq phawng daq kig huh tuhaz pe lar lehq i hehd teq pa jehg daq lehq koz daq che yaog.

¹⁶ “Chaw che nid ghad haq a nig khawd-ehg kheh gha te tuawg le. Awg lawn ghod ver, ix mag te tuhaz che and tug awg ceng haq Yer ruq sar lehnr med khuhn chehd che chaw awg gha lia gha sir gha mawg vehr cheaq te lehq, a nig teq chaweh ca koz maq gha vehr che yaog.

¹⁷ Kheh ma khuhd awg lawn che ve su kha peh vad-ag maq gha kad vid tug, awg meh che ve haq cud che khuhn te ghad-eg haq liz maq gha kawq mar kae vid tug ix mag haq tawd kha nehax yuhz lar ser,” lehz i hehd koz daq che yaog.

¹⁸ Kheh te lehq, i hehd teq pa ix mag haq kawq kug vaha lehq koz vid che, Yer suq ve awg meh haq cud che khuhn ca mar ca koz che nig mag a cehax liz tad kawq te lehd koz vid che yaog.

¹⁹ Kheh te liz, Per troq he lehq Yod hanr i hehd haq kawq koz vid che, “Ghig sa ve tawd khuhd haq na yug cheaq keh nig hehd ve tawd khuhd haq na yug tug vawr, Ghig sa mehzu khuhd suhr cawd ma cawd che haq nig hehd khad nawd-ag duhd ngawx-og.

²⁰ Ngag nig-ag haq vawr, gha sir gha mawg lar che haq ta koz taq mar ghod che vawr te maq gha hawg,” lehd kawq koz vid che yaog.

²¹ I hehd teq pa awr lehr, ix mag haq tawd kha sehax kawq yuhz vid lehq phehd pe vid che yaog. Ix mag haq yaq kig ca maq gha che yaog. Awg lawn ghod ver, phehaq che awg lawn u ve haq te

lehq chaw awg gha lia Ghig sa haq chid ir chid muh che yaog.

²² And lawq lawq ve a nar te na vid vehr che chaw che phad awr lehr, a saq uhd chi khuhq phaz gaeg che yaog.

Yonr che chaw ni ma tag vid tug bon lawg che

²³ Per troq he lehq Yod hanr haq phehd kha vid vehr lehq ix mag ved awg chawd teq pa chehd lo koeq lehq paw khod nux he lehq awg hox chaw mawd teq pa ix mag haq kha koz ax che awg lawn i hehd teq pa haq saw khae mar vid che yaog.

²⁴ I hehd gha kad che te yand, ni ma teq siar lehx tar che khuhn awg khuhd pehz hehd mehz te lehq, Ghig sa haq koz vid che, “Awg gha lia haq uq penr che Jawd mawd-og, nawg awr lehr muhd nuh maq, mig naz ma, lad chuh ghig he lehq u ve teq pa khuhn kha cawg che awg gha lia haq te phanr che phad yaog.

²⁵ Nawg awr lehr Daq kehg che Awg ha phu haq cud lehq nawg ved awg ceg var ngag hehd ve a pux nux Dar viq ve mawg kaw khuhn che kheh koz che,

†A thoq te bid saz a naz chaw teq pa nez nag jad cheawg le.

A thoq te chaw yad teq pa awg bon mad cawg che kanx haq ca duhd te cheawg le.

²⁶ Mig gig khod-aq ve Jawd mawd teq pa yaq daq tug te lehq

uq penr par awg hox teq pa liz teq geha phawng jehg daq lehq

---

† 4:25 4:25-26 Chid 2:1-2

Jawd mawd Ghig sa he lehq yawd lez yug lar che Khreq haq tawr daq tug te chehd che yaog.'

²⁷ Nawg lez yug lar che nawg ved daq kehg che awg ceg var Yer suq haq tawr daq tug Jawd mawd Her roq, Jawd mawd Por tiq pid laq, bid saz a naz chaw teq pa he lehq Id sar rer laq chaw teq pa med che khuhn awg cehg mag phawng jehg daq che yaog.

²⁸ A mig thad loar nawg ved kand pax he lehq nawg ved a lor cawd che haq nawg duhd chez lar che heh chaw u ve teq pa phehaq tug nawg awg khad te lar peg che yaog.

²⁹ Jawd mawd Ghig sa-og, a meha i hehd teq pa tawd yuhz lar che haq nawg ngawx lehq nawg ved awg ceg teq pa ni ma tag che khuhn nawg ved tawd khuhd yaw mar gha tug ga laq.

³⁰ Nag che guhg che haq ghu na vid tug, nawg ved laq kuhr che lehq nawg ved daq che kehg che awg ceg var Yer suq ve awg meh haq and tug awg hez teq pa nawg te chehd che yaog," lehd koz i hehd bon lawg che yaog.

³¹ I hehd bon lawg peag huh, i hehd teq pa phawng daq chehd kig huh buhd-uh mag nuh veh che yaog. I hehd awg gha lia khuhn Daq che kehg che Awg ha phu pehag lehq Ghig sa ve tawd khuhd haq ni ma tag che khuhn mar che yaog.

Yonr che chaw med nged teq geha yehd che

³² Yonr che chaw awg mor u ve awr lehr, ni ma teq siar lehax duhd khad te khad lehax tar che yaog. Chaw awg gha lia a sug yawd cawg che med nged haq a sug yawd ved-awg lehd ma koz

he lehq kha cawg che med nged teq geha saw phoz yehd che yaog.

³³ Cuh yad teq pa awr lehr, ir jad che kand pax haq te lehq Jawd mawd Yer suq kawq teq tuag che awg lawn sax khiz khanr che yaog. I hehd awg gha lia awg pun awg bon kha peh vad-ag gha che yaog.

³⁴ I hehd teq pa awg khuhn lor che cuz che chaw te ghad-eg liz mad cawg. Awg lawn ghod ver, mig gig he lehq yehg kha cawg che chaw teq pa liz i hehd ve yehg he lehq mig gig teq pa ca huhd vaha lehq

³⁵ cuh yad teq pa ve khi pad huh teh vid che yaog. Kheh te lehq i hehd teq pa ve awg mor khuhn, a sug yawd lor che heh te pehg daq yehd vid che yaog.

³⁶ Kud par ruz* muhd mig khuhn pawag che Ler viq chaw Yod sehq meh che te ghad cawg che yaog. Yawd haq cuh yad teq pa Bar nar baq lehd koz meh vid che yaog. Bar nar baq lehd koz che cuhx kig awr lehr, awg ghad pid par lehd koz che yaog.

³⁷ Yawd cawg lar che mig gig te pez huhd lehq gha che phu u ve yug vaha lehq cuh yad teq pa ve khi pad huh tar vid che yaog.

5

Ar nar niq he lehq Sa phid raq awg lawn

---

* **4:36 4:36 Kud par ruz** Lad chuhd ghig kaw jen lo cawg che mig gig nehax te pez haq koz che yaog.

¹ Ar nar niq meh che phad he lehq yawd ved awg mid ma Sa phid raq ix mag liz mig gig te pez huhd che yaog.

² Kheh ma khuhd ix mag awg phad mawd awg mid ma koz daq lehq, Ar nar niq huhd gha lar che phu ted pehg yug tuhz lar haz lehq ted pehg lehax yug ve lehq cuh yad teq pa ve khi pa huh ca teh vid-eg che yaog.

³ Kheh te lehq, Per troq Ar nar niq haq na che, “Ar nar niq-og, a thoq te lehq Daq kehg che Awg ha phu haq her ka lehq mig gig huhd gha lar che phu ted pehg yug tuhz lar haz tug, Sar tanr nawg ved ni ma haq duhd pawar vid cheawg le.

⁴ Mig gig u ve ma huhd ser huh liz nawg ved ma hez hawg la. Huhd lehq gha che awg phuhd u ve liz nawg ved phu ma hez hawg la. A thoq maq te lehq ix kheh te tug nawg ved ni ma yig duhd-eg cheawg le. Nawg chaw yad haq her ka che ma hez hawg. Ghig sa haq her ka che yaog,” lehd koz vid che yaog.

⁵ Tawd khuhd u ve haq gha kad che te yand Ar nar niq kuhd veh lehq suh vehr che yaog. Awg lawn u ve haq kha gha kad che chaw te pa kuhz jad che yaog.

⁶ Kheh te lehq, chaw hax var teq pa tuag lehq yawd haq thiz ve lehq ca taz tur veh che yaog.

⁷ U ve khaz nuhr a lag seh nar rir heh gaeg lehq, yawd ved awg mid ma Sa phid raq lag che yaog. Khawehd-ehg te chehd che awg lawn haq yawd maq sir.

⁸ Per troq koz che, “Nig mag mig gig huhd gha che phu che kheh ma lehax yaog la. A cehax koz

ax ser," lehd koz na ngawx che yaog. "Che kheh ma lehax gha che yaog," lehd yawd koz che yaog.

⁹ Per troq yawd haq koz vid che, "Nig mag a thoq maq awr te lehq ni ma teq siar lehax te lehq Jawd mawd Ghig sa ve Awg ha phu haq te ngawx cheawg le. Ngawx u, nawg phad mawd haq ca tuer che chaw teq pa ghaz mir khuh huh kawq gag vehr che, nawg haq liz i hehd teq pa taz ve tur veh tug yaog," lehd koz vid che yaog.

¹⁰ Kheh te lehq yad mid u ve Per troq khi pad huh teq pear lehax par kuhd lehq suh vehr che yaog. Chaw hax var teq pa gehag lehq yad mid u ve suh vehr che haq gha mawg lehq yawd haq liz i hehd taz ve lehq awg phad mawd pad huh ca tur vid-eg che yaog.

¹¹ Khreq yad awg mor khuhn chehd che chaw teq pa he lehq awg lawn che ve haq gha kad che chaw awg gha lia kuhz jad che yaog.

Cuh yad teq pa chaw kha peh haq ghu na vid che

¹² Cuh yad teq pa awr lehr, chaw kha peh vad-ag mehz khuhd huh and tug awg hez laex ceng te che yaog. I hehd teq pa ni ma tar khad te khad lehax te lehq Sawd laq monr ve kod med lo phoz chehd che yaog.

¹³ Awg kag awr ve chaw teq pa te ghad-eg liz i hehd geh ca pawd-eg tug duhd ma tuhz. Kheh te liz chaw kheh ma ve i hehd haq tar ir yawz yan che yaog.

¹⁴ Jawd mawd Yer suq haq yonr che chaw haw khaz yad mid kha peh vad-ag kawq cawag vehr che yaog.

15 Kheh te lehq, muhd mig yad teq pa Per troq kae tug yaq kaw jad huh chaw nag haq yuhq phi khuhn yuhq vid lehq hu yez khuhn ke taz veva teh lar che yaog. Yawd lag ver, yawd ved awg ghig han chaw nag u ve teq pa haq a cehax gha ha ve vid tug te teh lar che yaog.

16 Yer ruq sar lehn med jad huh cawg che med he lehq khaz teq pa khuhn chehd che chaw kha peh vad-ag phoz lag che yaog. I hehd teq pa chaw nag teq pa he lehq ned chaq chiz geh che chaw teq pa haq sir veva lehq yawd i hehd teq pa awg gha lia haq saw ghu na vid che yaog.

Cuh yad teq pa haq kha muhd kha na te che

17 Awg yand u ve khuhn, paw khod nux he lehq yawd ved chaw Sar duq kehd* awg mor khuhn chehd che chaw teq pa khawehx jad che ni ma cawg lehq phoz tuag che yaog.

18 Cuh yad teq pa haq pheh yug lehq thawnr khuhn ke lar che yaog.

19 Kheh te liz, u ve teq hax khuhn Jawd mawd Ghig sa ve muhd nuh maq cuh yad te ghad lag lehq thawnr yehg ghaz mir haq phaw kha vid lehq i hehd haq sir ve tuhez lehq koz vid che,

20 "Nig hehd kae log. Bon yehg nux khuhn hox lar lehq co ha teq che tawd khuhd haq caz daq che tawd khuhd chaw teq pa haq mar vid-oq," lehz koz vid che yaog.

21 Tawd khuhd u ve haq gha kad che te yand, muhd sawx ted naq bon yehg nux khuhn i hehd gehe lehq mar vid che yaog.

---

* **5:17 5:17 Sar duq kehd** Yud daq chaw teq pa khuhn ve bon phawd awr ve awg hox teq pa haq koz che yaog.

Paw khod nux he lehq yawd ved chaw teq pa lag lehq, jehg daq par awg mor he lehq Id sar rer laq ve chaw mawd chaw kehq teq pa haq kug phawng peg lehq, bon yehg khuhn ve maq yad teq pa haq thawnr yehg lo cuh yad teq pa haq ca sir pe che yaog.

²² Kheh liz, bon yehg khuhn ve maq yad teq pa i hehd kae lehq thawnr khuhn gaeg che te yand, cuh yad teq pa haq mad mawg. Kheh te lehq i hehd teq pa kawaq lehq koz che,

²³ “Thawnr yehg ghaz mir kha sehax hoz lar lehq paog par teq pa liz ghaz mir khuh bag huh kha sehax paog chehd che haq ngag hehd gha mawg che yaog. Kheh te lar ngag hehd ghaz mir haq phaw ngawx che te yand, awg khuhn chaw te ghad-eg liz mad mawg” lehd koz vid che yaog.

²⁴ Bon yehg nux ve maq yad awg hox he lehq paw khod nux teq pa tawd khuhd u ve gha kad che te yand, khawd-ehg kheh te che lehq nar lehz i hehd ca duhd ma tuhz che yaog.

²⁵ Awg yand u ve khuhn chaw te ghad gehag lehq koz che, “Nig hehd thawnr khuhn pheh ke lar che chaw u ve teq pa bon yehg nux khuhn hox lar lehq chaw haq mar vid chehd-aq” lehz i hehd haq koz vid che yaog.

²⁶ Kheh te lehq Bon yehg nux ve maq yad awg hox he lehq bon yehg ve maq yad teq pa geh kae lehq cuh yad teq pa haq ca sir khuhq vaha che yaog. Kheh liz i hehd haq su huhx meh ga bag vad lehd te lehq cuh yad teq pa haq i hehd hehd chawa maq te che yaog.

²⁷ I hehd cuh yad teq pa haq chaw mor nux jehg daq kig mehz khuhd suhr huh, sir vaha hox

vid lar lehq paw khod nux cuh yad teq pa haq na lehq koz che,

28 “Awg meh che ve haq cud che khuhn, nig hehd maq gha mar maq gha koz tug, ngag hehd nig hehd haq tawd hehnd chawa yaw vid lar peg che ma hez hawg lar. Kheh liz nig hehd teq pa Yer ruq sar lehn med khuhn ca kaod mar vid lehq ngag hehd haq liz vend bax tar lehq koz che, yawd haq liz ngag hehd te suh vehr che lehd koz che yaog.”

29 Per troq he lehq cuh yad teq pa kawq yaw khuhq che, “Chaw yad ve tawd khuhd haq keh ver, Ghig sa ve tawd khuhd haq ngag hehd gha na yug che yaog.

30 A nig ved a pux a pi teq pa ve Ghig sa awr lehr, nig hehd suhz mehz duh thag huh thaq vehr che Yer suq haq kawq teq tuag vid vehor.

31 Id sar rer laq chaw teq pa vend bax duhd puhz lehq vend bax phehd kha gha tug awg pun Ghig sa awr lehr, yawd haq uq penr sehr phad he lehq thaer khuhq sehr phad yug te vid lehq yawd ved laq yaq awr phawd huh yawd haq yug teh lar vehr che yaog.

32 Ngag hehd awr lehr, awg lawn che ve teq pa haq sax khiz khanr var teq pa yaog. Yawd ved tawd khuhd haq na yug che chaw teq pa haq Ghig sa pid lar che Daq kehg che Awg ha phu liz sax khiz ga khanr che yaog,” lehd koz vid che yaog.

33 Tawd khuhd u ve haq gha kad che te yand, i hehd nez nag jad lehq cuh yad teq pa haq dawz vehr gad che yaog.

³⁴ Kheh liz chaw awg gha lia yawz yan che Gar mar ler laz meh che Phar rir sehd te ghad cawg che yaog. Yawd awr lehr, awg lid cuh kar var te lehq jehg daq kig awg mor khuhn yawd tuag lehq, Cuh yad teq pa haq awg bag lo teq per nehax sir ve tuhez lar ser, lehd koz vid che yaog.

³⁵ Kheh te lehq, yawd jehg daq par awg mor haq koz vid che, "Id sar rer laq chaw teq paog, chaw che ve teq pa haq nig hehd khawd-ehg kheh gha te tug sa tiq kha nehax te-og.

³⁶ Pong lag thad Thud daq meh che te ghad tuhaz lehq yawd chaw ir te ghad yaog, lehd koz che yaog. Yawd khuhd na lehq yawd khaz nuhr ghag veh che chaw a lag uhd ha ghad kheh ma cawg che yaog. Yawd haq dawz vehr khaz nuhr, yawd ved tawd khuhd haq na yug che chaw awg gha lia phaz daq lehq lug vehr che yaog.

³⁷ Thud daq lug vehr khaz nuhr, muhd mig yad teq pa awg meh ca ghawz che te yand, Yud daq meh che Gar liq lehd chaw te ghad liz tuhaz lehq muhd mig yad teq pa ted pehg haq yawd khaz nuhr ghaq vid tug beg yug che yaog. Yawd liz, su dawz vehr lehq yawd ved tawd khuhd haq na yug che chaw teq pa liz te ghad teq nar awr lo phaz daq veh che yaog.

³⁸ Kheh te lehq, che te pawz liz kheh yaog. Ngag nig hehd haq koz ax laq. Chaw che ve teq pa pad huh taq kae. I hehd khad nawad chehd lar vid. Awg lawn ghod ver, i hehd duhd lehq te che awg ceng che teq pa chaw yad geh lag che ver, lug vehr sez vehr tug yaog.

³⁹ Kheh ma khuhd, Ghig sa geh lag che ver, nig hehd te lug gha tug ma hez hawg. Nig hehd awr

lehr, Ghig sa haq tawr daq che chaw phehq vix-aq," lehd yawd i hehd haq koz vid che yaog. Gar mar ler laq koz che tawd khuhd haq i hehd na yug lehq

⁴⁰ cuh yad teq pa haq kawq kug khuhq veva jawq peg lehq Yer suq ve awg meh haq cud che khuhn su haq maq gha mar vid tug i hehd haq tawd kawq yuhz vid peg lehq phehd pe vid che yaog.

⁴¹ Cuh yad teq pa awr lehr, Yer suq ve awg meh haq te lehq su maq sawnr ma caz tea che haq khanr tug yaog, lehz Ghig sa awr lehr, i hehd haq kenr che chaw sawnr ax che yaog. Kheh te cheaq te lehq, jehg daq par teq pa awg mor mehzh khuhd suhr i hehd ha lehg ha ka tuhzh veh che yaog.

⁴² I hehd teq pa ni gha lia bon yehg nux khuhn lehd ma koz, yehg khuhn lehd ma koz, Yer suq awr lehr, Khreq yaog, lehd koz khar thad liz ha lehg che bon khuhd mar don chehd che yaog.

6

Chaw suhr ghad haq lez yug che

¹ Awg yand u ve khuhn yonr che chaw teq pa kawq cawg mad-ag lehq Her lar saq khuhd yaw che Yud daq chaw teq pa awr lehr, Her brehd khuhd yaw che Yud daq chaw teq pa haq ca be che yaog. Awg lawn ghod ver, ni gha lia cad tug pehg vid che awg khuhn i hehd ve meh chuhd ma teq pa cad tug kha nehax maq gha cheaq te lehq yaog.

² Kheh te cheaq te lehq, cuh yad teq chi ni ghad u ve yonr che chaw teq pa awg gha lia haq saw

kug phawng lehq koz che, “A nig Ghig sa ve tawd khuhd mar che kanx haq maq te he lehq cad tug lehax pehg car vid chehd ver, ma cawd vehr che yaog.

³ Kheh te cheaq te lehq, a vix a nax teq paog, nig hehd awg khuhn awg meh daq lehq Awg ha phu kha nehax chehd lehq sir vix che chaw suhr ghad haq nig hehd lez tuhaz ser, kanx che ve teq pa ngag hehd i hehd haq te cuh vid tug yaog.

⁴ Ngag hehd teq pa awr lehr, bon lawg lehq Ghig sa ve tawd khuhd kha nehax mar tug yaog.”

⁵ I hehd koz che haq chaw gha lia duhd cawd lehq chaw che teq pa haq lez yug che yaog. Yonr lehq Daq kehg che Awg ha phu kha sehax cawg che Sar ter phanr he lehq Phid liq, Pawd khawr, Niq kar nawr, Tiq monr, Par mer naz he lehq Yud daq ve awg lid haq yug che Anr tiz awr med yad Niq kawd laq teq pa haq lez yug che yaog.

⁶ I hehd teq pa chaw u ve suhr ghad haq yonr che chaw teq pa mehaz khuhd suhr huh kug vеха hox vid lar lehq cuh yad teq pa i hehd thag huh laq kuhr tar lehq bon lawg vid che yaog.

⁷ Ghig sa ve tawd khuhd hax ceh nux buhg veh lehq Yer ruq sar lehn med khuhn yonr che chaw kha peh vad-ag kawq cawg lehq paw khod nux laex ghad liz na yug lehq yonr che yaog.

⁸ Kheh te lehq, Sar ter phanr Ghig sa ve awg bon he lehq kand pax kha peh cawg che khuhn chaw yad teq pa ve mehaz khuhd suhr huh ir jad che and tug awg hez teq pa te mar vid che yaog.

⁹ Kheh te lehq, pong vehr che chaw lehd koz che Yud daq ve bon lawg kig lo lag che chaw teq pa he lehq Kud rer ner chaw, Ar ler sar duq

chaw, Kid lid kiq chaw, Ar siq muhd mig chaw teq pa tu-ag lehq Sar ter phanr haq tawd ghawg daq che yaog.

¹⁰ Kheh ma khuhd Sar tar phar yaw che cud yiq tawd khuhd u ve awr lehr, daq kehg che Awg ha phu lo lag che haq te lehq i hehd ghawg daq maq gha che yaog.

¹¹ Kheh te cheaq te lehq, i hehd chaw ted pehg haq phu khuhd car vid lehq che kheh koz che, “Mod ser he lehq Ghig sa haq liz chaw che phad maq sawnr ma caz koz che haq ngag hehd gha kad che yaog.”

¹² I hehd teq pa awr lehr, muhd mig yad teq pa, awg hox chaw mawd teq pa he lehq awg lid tawd khuhd sir var teq pa haq ca joz phuhz vid lehq Sar ter phar haq pheh yug ve lehq jehg daq par awg mor teq pa mehz khuhd suhr huh sir ve kae che yaog.

¹³ I hehd teq pa awr lehr, her ka tug sax khiz khanr var teq pa haq kug teh lar che yaog. Her ka tug sax khiz khanr var u ve teq pa koz che, “Chaw che phad awr lehr, daq kehg che bon yehg nux haq he lehq awg lid tawd khuhd haq khar thad liz maq sawnr ma caz koz chehd che yaog.

¹⁴ Nar sar rehq chaw Yer suq che te ghad awr lehr, bon yehg nux che ve haq te lug lehq Mod ser ngag hehd haq pehar lar che awg lid teq pa haq pa tug yaog lehd koz che haq ngag hehd gha kad chehd che yaog” lehz i hehd koz che yaog.

¹⁵ Kheh te lehq, jehg daq chehd che khuhn kha chehd che chaw teq pa Sar ter phar ve mehz khuhd haq kha sehax phuhz ngawx che te yand, yawd ved mehz khuhd haq muhd nuh maq cuh

yad ve meh z khuhd heh te mawg che yaog.

7

Jehg daq kig huh Sar ter phar tawd yaw che

¹ Awg yand u ve khuhn paw khod nux Sar ter phar haq na che, “Su tanr lar che heh yaog la. Ma hez hawg la,” lehd koz che yaog.

² Sar ter phar kawq koz che,

“A vix a nax he lehq chaw mawd teq paog. Ngag koz che haq a cehax na ser. A nig ved awr pa Ar brar hanr awr lehr, Har ranr med lo maq ca chehd ser huh Me sox po tar miq muhd mig khuhn chehd-ag huh, awg mig awg phond ir che Ghig sa yawd geh tuhaz lehq

³ koz vid che, † Nawg ved muhd mig he lehq nawg ved chaw ceng teq pa khuhn tuhez lehq ngag nawg haq mar che muhd mig lo kae’ lehz yawd haq koz vid che yaog.

⁴ Kheh te lehq, yawd Khar lar dehd chaw ve muhd mig khuhn tuhez lehq Har ranr med lo ca chehd-eg che yaog. Yawd ved awr pa suh vehr khaz nuhr, Ghig sa yawd haq u huh kawq tuhaz cuh vid lehq a meha nig hehd chehd chehd che muhd mig che ve khuhn kawq jiz chehd cuh vid che yaog.

⁵ † Muhd mig che awg khuhn yawd haq awg sinx khi ho kheh hia liz ma pid. Kheh te lar, yawd yad mad cawg ser thad liz muhd mig che ve yawd haq he lehq yawd ved awg yad awg dug teq pa haq pid tug yaog, lehz Ghig sa yawd haq koz vid lar che yaog.

---

† 7:3 7:3 Khiz 12:1 † 7:5 7:5 Khiz 17:8, 48:4

⁶ Ghig sa che kheh koz che yaog. †‘Yawd ved awg ceng awg khad teq pa su ved muhd mig khuhn gha ca chehd lehq, su ved awg ceg te lehq su du deh che huhx lo uhd ha khuhq kha gag gha khanr tug yaog.

⁷ †Kheh ma khuhd, i hehd haq awg ceg te cuh che chaw ceng haq ngag suhx jehg suhx taz lehq toq pid tug yaog. U kheh te peg ver, i hehd tuhaz lehq chuhr huh ngag haq a kor pi vid tug yaog’ lehz Ghig sa koz lar che yaog.

⁸ Kheh te lehq, awg gig med soer che kar tiq sax caz liz Ar brar hanr haq pid che yaog. Kheh te lehq yawd ved yad par Id caq pawag lehq hex ni gaeg huh yawd haq awg gig med soer vid che yaog. Id caq yawd ved yad par Yar koq pawag lehq Yar koq liz yawd ved yad teq pa pawag che yaog. I hehd teq pa awr lehr a meha a nig ved a pux nux teq chi ni ghad u ve teq pa yaog.

⁹ A pux nux che teq pa awr lehr, Yod sehq haq khawehx cheaq te lehq Ed jid tuq muhd mig lo yawd haq huhd kog vehr che yaog. Kheh liz Ghig sa yawd geh chehd lehq

¹⁰ yawd gha tuq gha khanr che awg ceng gha lia khuhn yawd haq pong vid che yaog. Ed jid tuq Jawd mawd Phar rawd mehzh khuhd suhr Ghig sa yawd haq awg bon he lehq cud yiq pid cheaq te lehq Ed jid tuq Jawd mawd awr lehr, yawd ved muhd mig kha peg he lehq yawd ved hawx yehg liz Yod sehq haq uq penr cuh vid che yaog.

¹¹ Awg yand u ve khuhn, Ed jid tuq muhd mig he lehq Khar nar muhd mig awg ti gha lia lo meq

nux kaz nux gag lehq khanr har jad che yaog. Kheh te lehq, a nig ved a pux nux teq pa yug cad tug mad cawg che yaog.

¹² Kheh te lehq, Ed jid tuq muhd mig khuhn cad tug cawg hawg ghod che haq, Yar koq yawd gha kad lehq a nig ved a pux nux teq pa haq awg kawd maq te pawz yawd kae pe che yaog.

¹³ I hehd ni pawz te pawz kawq kaeg huh Yod sehq yawd ved awg vix awg nax teq pa haq yawd awg ton sir cuh vid lehq Jawd mawd Phar rawd liz Yod sehq ve awg ceng awg khad haq sir-ag che yaog.

¹⁴ U kheh te peg lehq Yod sehq awr lehr, awr pa Yar koq he lehq yawd ved awg ceng awg khad awg gha lia haq ca sir pe che yaog. I hehd chaw awg gha lia suhr chi ngad ghad cawg che yaog.

¹⁵ Yar koq liz Ed jid tuq muhd mig lo kae lehq yawd awg ton he lehq a nig ved a pux nux teq pa liz u huh suh vehr che yaog.

¹⁶ I hehd haq Ser khenr med lo yug ve koeq lehq Ser khenr med yad Har mawr ve awg yad awg dug teq pa geh Ar brar hanr phu ted dig pid lehq vig yug lar che tur phuh huh ca tur vid-eg che yaog.

¹⁷ Ghig sa Ar brar hanr haq koz vid lar che awg yand gag vehr tez lehq Ed jid tuq muhd mig khuhn Id sar rer laq ve chaw ceng kha peh cawg vehr che yaog.

¹⁸ †Awg yand u ve khuhn, Yod sehq haq maq sir daq jaw che Jawd mawd te ghad tuhaz lehq Ed jid tuq muhd mig haq kawq uq penr che yaog.

---

† 7:18 7:18 Tuhz 1:8

19 Jawd mawd u ve Id sar rer laq chaw ceng haq cud yiq te lehq yad nehax teq pa maq gha teq vid tug a nig ved a pux nux teq pa haq du deh lehq yad nehax teq pa haq yug chid bag cuh che yaog.

20 Awg yand u ve khuhn, Ghig sa mehz khuhd suhr ngawx sa jad che Mod ser te ghad pawag che yaog. Har pa seh lehd kha gag awr pa ve yehg khuhn hu lar che yaog.

21 Awg khaz nuhr yawd haq yehg bag lo yug ve teh lar huh Phar rawd ve yad mid yawd haq ghawz yug lehq yawd ved yad heh te sawnr lehq hu lar che yaog.

22 Mod ser awr lehr, Ed jid tuq chaw teq pa ve cud yiq haq saw hend lehq tawd yaw che awg khuhn he lehq kanx te che awg khuhn liz cheng jad lehq kand pax cawg che yaog.

23 Mod ser yawd a saq uhd chi khuhq gaeg lehq yawd ved awg vix awg nax Id sar rer laq chaw ceng haq ca ngawx-eg tug yawd ni ma khuhn duhd tuhaz che yaog.

24 Yawd ved chaw ceng te ghad haq su du deh chehd che haq gha mawg che te yand, yawd ved chaw haq ga vid lehq su haq du deh chehd che Ed jid tuq chaw haq te khuhq vid che khuhn dawz vehr che yaog.

25 Mod ser yawd duhd che, Ghig sa yawd haq cud lehq yawd ved chaw ceng haq thaer khuhq vid chehd che awg lawn awg vix awg nax teq pa sir hawg, lehd duhd liz i hehd maq sir che law.

26 Awg khaz nuhr teq ni yawd ved chaw ceng ni ghad yaq daq chehd che haq gha mawg lehq, 'Awg chawd-og, nig mag a vix a nax awr mehr. A

thoq te lehq yaq daq chehd cheawg le,' lehd koz lehq ix mag haq kawq cawd daq vid tug koz vid che yaog.

²⁷ †Kheh ma khuhd, yawd ved awg chawd haq yaq chehd che te ghad Mod ser haq biz bag pe lehq koz che, 'Ngag hehd haq uq penr lehq suhx jehg par te tug a sug nawg haq teha lar cheawg le.

²⁸ A mig ni huh Ed jid tuq chaw haq nawg dawz vehr che heh te lehq ngag haq liz nawg dawz vehag lehd te cheawg la,' lehd koz vid che yaog.

²⁹ Tawd khuhd u ve haq Mod ser gha kad lehq yawd Mid dian muhd mig khuhn ca phaw chehd-eg che yaog. Yawd u huh chehd lehq yad par ni ghad cawg vehr che yaog.

³⁰ †Uhd chi khuhq peg lehq Sid naq keh pad huh cawg che heh pir khuhn awg god khehz teag lo a chud bid haq a mir toq chehd che khuhn muhd nuh maq cuh yad te ghad haq yawd gha mawg che yaog.

³¹ Mod ser u ve haq gha mawg lehq yawd and jad lehq yawd kha nehax mawg gad lehq awg pad huh jiz gehe che te yand, Jawd mawd Ghig sa ve tawd khuhd haq gha kad che yaog.

³² †'Ngag awr lehr, nawg ved awg pux nux teq pa ve Ghig sa, Ar brar hanr, Id caq, Yar koq teq pa ve Ghig sa yaog' lehd koz vid che yaog. Kheh te lehq Mod ser kuhz ched lehq ngawx maq pir che yaog.

³³ †Jawd mawd Ghig sa yawd haq koz vid che, 'Nawg ved khi noz kuhz khao. Awg lawn ghod

ver, nawg hox chehd che chehd kig cheawg lehr daq kehg che awg ti yaog.

³⁴ †Ed jid tuq muhd mig khuhn, ngag ved chaw ceng haq su du deh chehd che haq ngag kha nehax gha mawg lehq i hehd khand chehd che awg khuhd haq liz ngag gha kad che yaog. Kheh te cheaq te lehq i hehd haq pong vid tug ngag yaq che yaog. Laor. A meha ngag nawg haq Ed jid tuq muhd mig lo kae cuha tug yaog,' lehd koz vid che yaog.

³⁵ †Mod ser haq Id sar rer laq chaw teq pa chid bag lehq koz che, 'A sug nawg ngag hehd haq uq penr lehq suhx jehg suhx taz tug teha lar cheawg le,' lehd koz vid che yaog. Kheh liz Id sar rer laq chaw teq pa haq uq penr lehq Thaer khuhq vid tug a chud bid khuhn yawd gha mawg che muhd nuh maq cuh yad u ve haq Ghig sa cud lehq Mod ser haq kae pe che yaog.

³⁶ Mod ser awr lehr, Id sar rer laq chaw teq pa haq sir tuhez che yaog. Ed jid tuq muhd mig khuhn he lehq lad chuhd ghig ni maq huh te lehq heh pir khuhn awg god khehz teag huh teq suh uhd chi khuhq kha gag and tug awg hez teq pa haq yawd te che yaog.

³⁷ †Mod ser che te ghad awr lehr, 'Nig hehd ve awg ceng awg khad awg khuhn ngag haq sur che cuh kar var te ghad nig hehd awg pun Ghig sa peha tug yaog,' lehz Id sar rer laq chaw teq pa haq koz vid lar che chaw te ghad u ve yaog.

³⁸ Mod ser che ve te ghad awr lehr, Sid naq kehaq lo yawd haq muhd nuh maq cuh yad tawd

yaw vid lehq a nig ve a pux nux teq pa geh heh
 pir khuhn awg god khehz teag lo awg mor geh
 chehd che chaw te ghad yaog. A nig haq teq
 chehd che tawd khuhd haq haq yug veva pehar
 che yaog.

³⁹ Kheh liz a nig ved a pux nux teq pa awr
 lehr, yawd ved tawd khuhd haq maq na yug lehq
 yawd haq chid bag vevr che yaog. I hehd teq pa
 awr lehr, Ed jid tuq muhd mig lo koeq gad che
 ni ma lehax cawg che yaog.

⁴⁰ †I hehd teq pa Ar ronr haq koz vid che, 'Awg
 ghud suhr phawd awr ver ngag hehd haq sir kae
 ax tug ngag hehd awg pun ghig sa teq pa tea
 laog. Awg lawn ghod ver, ngag hehd haq Ed jid
 tuq muhd mig khuhn sir tuhaz ax lar che Mod ser
 khawd-ehg te vevr lehq nar ngag hehd maq sir,'
 lehd koz che yaog.

⁴¹ Awg yand u ve khuhn, i hehd teq pa nud yad
 nehax awg han sax ho ted mag te lar lehq tand
 tug tand vid lehq i hehd laq kuhr te lar che kanx
 haq ha lehq lehq pawd-eh te chehd che yaog.

⁴² Kheh te lehq, Ghig sa i hehd haq chid bag
 vevr lehq muhd ki sir teq pa haq a kor pi tug i
 hehd haq phehd vid lar che yaog. Cuh kar var
 teq pa Ghig sa ve liq khuhn koz buhq lar che,

†Id sar rer laq chaw teq paog, nig hehd heh
 pir khuhn awg god khehz teag lo uhd chi
 khuhq chehd-ag huh
 to nud to saz dawz tand che ngag haq tand
 che ma hez hawg la.

⁴³ Nig hehd a kor pi tug te lar che Mawd loq ghig
sa ve pha hax po he lehq

Rer phanr ghig sa ve muhd ki sir haq nig
hehd tar ir lehq taz tod che yaog.

Kheh te lehq ngag nig hehd haq Bar bud lunx ox
pax awr kha gag pheh ve kae tug yaog,[']
lehd koz buhq lar che yaog.

⁴⁴ A nig ved a pux nux teq pa awr lehr, heh pir
khuhn awg god khehz teag lo kar tiq sax caz pha
hax po* cawg che yaog. Mod ser yawd gha mawg
lar che awg khad haq kha sur suar gha te lehq
Ghig sa koz vid lar che heh yawd pha hax po te
lar che yaog.

⁴⁵ Teq co peg te coaq te lag lehq a nig ved a pux
nux teq pa mehz khuhd suhr, Ghig sa awr lehr
bid saz a naz chaw teq pa haq ghaq kog peg ver,
a nig ved a pux nux teq pa he lehq Yawd suq geh
muhd mig che khuhn gehag huh pha hax po u ve
yug vaha gehag che yaog. Pha hax po u ve awr
lehr, Dar viq ve awg coaq thad kha gag cawg lar
ser che yaog.

⁴⁶ Dar viq awr lehr, yawd haq Ghig sa ni ma
cawd jad lehq Yar koq ve Ghig sa awg pun chehd
kig yehg te tug a khawag lawg che yaog.

⁴⁷ Kheh liz, Ghig sa awg pun yehg gha te che
vavr, Sawd laq monr yaog.

⁴⁸ Kheh ma khuhd, ir jad muh jad che Ghig
sa awr lehr, chaw yad laq kuhr te lar che yehg
khuhn chehd tug ma hez. Ghig sa ve cuh kar var
koz lar che heh,

---

* **7:44 7:44 kar tiq sax caz pha hax po** Ghig sa i hehd geh
chehd che haq gha sir tug haq koz gad che yaog.

49 †'Ghig sa koz che, muhd nuh maq awr lehr,
ngag ved kaw jaw te lar che yaog.

Mig gig khod-aq lo vawr, ngag ved khi tar kig
te lar che yaog.

Ngag awg pun nig hehd khawd-ehg kheh te che
yehg teag le.

Ngag jehd kig khar lo ted kag vawr le.

50 Awg ceng che ve teq pa awg gha lia haq ngag
laq kuhr te lar che ma hez hawg la, lehd
Jawd mawd Ghig sa koz che yaog.'

51 Sar ter phar kawq koz che, A kor heh jad, ni
ma ir jad, nar puh liz bag jad lehq yaw har che
chaw teq paog. Nig hehd ve awg pux nux teq pa
heh te lehq nig hehd liz Daq kehg che Awg ha
phu haq tawr chuhd che yaog.

52 Nig hehd ve awg pux nux teq pa maq du deh
vid che Ghig sa ve cuh kar var khar ve te ghad
cawg hawg le. Thed che cawd che chaw te ghad
lag tug awg lawn koz vid che chaw teq pa haq
liz i hehd dawz vehr che yaog. A meha liz thed
che cawd che chaw u ve te ghad haq liz nig hehd
chid aq vid lehq dawz vehor.

53 Muhd nuh maq cuh yad teq pa peha che awg
lid tawd khuhd haq nig hehd gha lar liz, nig hehd
maq na yug," lehz i hehd haq koz vid che yaog.

Sar ter phar haq huhx meh bag vehr che

54 Tawd khuhd u ve teq pa haq awg hox chaw
mawd teq pa gha kad che te yand, i hehd yawd
haq nez nag jad lehq cig geq yuhz cheq che yaog.

55 Awg yand u ve khuhn Sar ter phar awr lehr,
Daq che kehg che Awg ha phu kha peh cawg lehq

muhd nuh maq lo kuhr chid ngawx-ag mehx, Ghig sa ve awg mig awg phond haq he lehq Ghig sa ve laq yaq awr phawd Yer suq hox chehd che haq liz gha mawg lehq koz che,

⁵⁶ “Muhd nuh maq phaw lar lehq Ghig sa ve laq yaq awr phawd huh Chaw yad ve Yad phu hox chehd che haq ngag gha mawg che yaog,” lehz yawd koz che yaog.

⁵⁷ Awg yand u ve khuhn i hehd teq pa a sug yawd ved nar puh caq chuhd lar lehq hax ceh huh kug ve lehq Sar ter phar chehd lo phoz cex gehe che yaog.

⁵⁸ Yawd haq med bag lo ghawg ve tuhez lehq huhx meh dig ga phoz bag che yaog. Sax khiz khanr par teq pa liz a sug yawd ved a poq kuhz lehq Sawd loq meh che chaw hax var te ghad ve khi pad huh teh lar che yaog.

⁵⁹ I hehd Sar ter phanr haq huhx meh dig ga bag chehd-ag huh, Sar ter phar bon lawg che, “Jawd mawd Yer suq-og. Ngag ved co ha haq haq yug ax laoq, lehd koz che yaog.

⁶⁰ Kheh te lehq, yawd khi cuhx teh lar lehq, Jawd mawd-og. Vend bax che ve i hehd haq taq tar vid,” lehd koz awg khuhd pehz hehd meh z te kug che yaog. U kheh koz peg lehq yawd suh vehr che yaog. Yawd haq dawz vehr tug Sawd loq liz ni ma cawd che yaog.

8

Sawd loq Khreq yad awg mor haq du deh che

¹ Awg yand u ve haq tanr lehq Yer ruq sar lehnr med khuhn chehd che Khreq yad awg mor awr

lehr, du deh jad che haq gha khanr cheaq te lehq cuh yad teq pa ma hez ver saw phaz daq lehq Yud daq muhd mig he lehq Sar mar riq muhd mig teq pa lo phaw veh che yaog.

² Ghig sa haq yawz yan che chaw teq pa awr lehr, Sar ter phanr haq ca tur vid lehq yawd haq har kax che khuhn hax ceh paz huhg kehnd huhg che yaog.

³ Kheh liz Sawd loq awr lehr, Khreq yad awg mor haq te lug chehd che yaog. Yawd ted yehg peg ted yehg khuhn gehe lehq haw khaz yad mid teq pa haq ghawg ve lehq thawnr khuhn ca ke lar che yaog.

Sar mar riq med khuhn ha lehq che bon khuhd mar vid che

⁴ Kheh te lehq phaz daq veh lar che chaw teq pa awr lehr, i hehd kha kae gag kig huh ha lehq che bon khuhd mar vid che yaog.

⁵ Phid liq liz Sar mar riq med lo kae lehq Khreq awg lawn su haq koz mar vid che yaog.

⁶ Yawd mar che haq gha kad lehq yawd and tug te che awg hez haq gha mawg lehq chaw mor nux liz ni ma puhd lehq yawd ved tawd khuhd haq na che yaog.

⁷ Awg lawn ghod ver ned chaq chiz geh chehd che chaw teq pa liz ned huh kug lar haz lehq tuhze veh che yaog. Khi kud laq kuhr suhr vehr che chaw he lehq khi lug che chaw teq pa haq liz ghu na vid che yaog.

⁸ Kheh te lehq med u ve khuhn ha lehq tug cawg mad jad che yaog.

Sid monr sax ban te vix jad che phad

⁹ Sid monr meh che chaw te ghad phad awr lehr, pong lag thad med u ve khuhn sax ban te lehq Sar mar riq chaw teq pa yawd haq and jad che yaog. “Yawd awr lehr, chaw ir nux te ghad phehq che yaog,” lehz yawd koz che yaog.

¹⁰ Chaw ir chaw muh he lehq muhd mig yad teq pa awg gha lia koz daq che, “Chaw che phad awr lehq ir jad che kand pax lehd koz che Ghig sa ve kand pax yaog,” lehz i hehd koz daq lehq yawd ved tawd khuhd haq kha sehax na che yaog.

¹¹ Chaw che teq pa Sid monr ve khuhd haq kha nehax na che vawr, yawd and tug sax te lehq sax ban te mar vid che muh jad vehr che yaog.

¹² Kheh ma khuhd, Phid liq Ghig sa ve muhd mig he lehq Yer suq Khreq ve awg meh haq caz daq che ha lehq che bon khuhd mar vid che te yand, i hehd yonr che khuhn haw khaz yad mid teq pa a kaz khanr tur che yaog.

¹³ Sid monr yawd awg ton liz yonr lehq a kaz khanr tur peg khaz nuhr, Phid liq khaz nuhr ghaq kae che yaog. Awg hez te che he lehq and tug ir jad che awg ceng teq pa haq yawd gha mawg lehq and jad che yaog.

¹⁴ Sar mar riq chaw teq pa Ghig sa ve tawd khuhd haq haq yug vehr che awg lawn haq Yer ruq sar lehn med khuhn chehd che cuh yad teq pa gha kad lehq Per troq he lehq Yod hanr ix mag haq kae pe che yaog.

¹⁵ Per troq he lehq Yod hanr lag gag che te yand, chaw u ve teq pa Daq kehq che Awg ha phu gha tug i hehd awg pun bon lawg vid che yaog.

16 Awg lawn ghod ver Daq kehq che Awg ha phu i hehd teq pa te ghad-eg geh liz mad yaq chehd-ag ser, i hehd teq pa awr lehr Jawd mawd Yer suq ve awg meh khuhn a kaz khanr tur lar ser chea lehax yaog.

17 Awg yand u ve khuhn Per troq he lehq Yod hanr ix mag i hehd teq pa thag huh laq kuhr tar lehq bon lawg vid che yaog. Kheh te lehq i hehd teq pa Daq kehq che Awg ha phu gha che yaog.

18 Cuh yad u ve ni ghad su haq laq kuhr tar vid lehq Daq che kehq che Awg ha phu gha che haq Sid monr gha mawg lehq, yawd ix mag haq phu yug pid lar lehq koz che,

19 “Ngag laq kuhr kha tar vid che chaw awg gha lia Daq che kehq che Awg ha phu gha vid tug kand pax che ngag haq liz pehar laoq,” lehd koz lawg che yaog.

20 Per troq Sid mor haq koz vid che, “Nawg Ghig sa ve laq sawnr haq vig gha hawg lehd duhd cheaq te lehq, nawg he lehq nawg ved phu lug vehr sez vehr vid-oq.

21 Ghig sa mehzh khuhd suhr nawg ved ni ma ma thed cheaq te lehq kanx che ve haq nawg a cehax liz caz daq maq gha hawg.

22 Kheh te cheaq te lehq, nawg awg khuhn mad daq che awg ceng teq pa haq duhd phuhs lehq Jawd mawd Ghig sa geh lawg khawx-oq. U kheh te ver nawg u kheh duhd che haq yawd vend bax phehd ghag-a vawz nar.

23 Awg lawn ghod ver nawg awg khuhn soer che khawehx che cawg lehq, vend bax nawg haq pheh teh lar che haq ngag gha mawg che yaog,” lehz yawd haq koz vid che yaog.

24 Kheh te lehq awg yand u ve khuhn Sid monr kawq koz che, “Nig mag kha koz che teq pa ted cear liz ngag maq gha khanr tug ngag awg pun Jawd mawd Ghig sa geh lawg khawx-aq laog,” lehd koz vid che yaog.

25 Kheh te lehq Per troq he lehq Yod hanr ix mag sax khiz khanr lehq Jawd mawd Ghig sa ve tawd khuhd mar vid lar haz lehq Yer ruq sar lehnr med lo koeq che yaog. Koeq tod che yaq kaw kanr Sar mar riq chaw ve khaz laex kag khuhn ha lehq che bon khuhd mar vid che yaog.

Phid liq Ehd tar yawd piq chaw haq bon khuhd mar vid che

26 Awg yand u ve khuhn, Jawd mawd Ghig sa ve muhd nuh maq cuh yad Phid liq haq koz vid che, “Nawg tu lehq awg huhx phawd awr lo kae lor. Yer ruq sar lehnr med te lehq Gar sar huh kae che yaq kaw haq kae,” lehd koz vid che yaog. Yaq kaw u ve awr lehr awg god khehz he lehq sehnd de khuhn kae che yaq kaw yaog.

27 Kheh te lehq yawd tu lehq kae tod che awg yand u ve haq, Ehd tar yawd piq muhd mig haq uq penr che Kar dar ker meh che Jawd mawd ma awg huhx kanx te che Ehd tar yawd piq A maq nux te ghad Yer ruq sar lehnr med lo a kor ca pi kawaq che haq gha mawg che yaog. Yawd awr lehr Jawd mawd ma ve phu si med nged jeg kor awg gha lia haq haq sax var ir che te ghad yaog.

28 Yawd muhd lawg khuhn mi lehq koeq tod-ag huh cuh kar var Id sar yaq ve liq haq ghawn tod che yaog.

29 Kheh te lehq Phid liq haq Awg ha phu koz vid che, “Muhd lawg u ve awg pad huh kha duhq kae,” lehd koz vid che yaog.

30 Kheh te lehq Phid liq muhd lawg u ve pad huh cex kae lehq gaeg che te yand cuh kar var Id sar yaq ve liq khuhn ghawn chehd che haq yawd gha kad che yaog. “Nawg ghawn chehd che awg lawn yix ve nawg sir chehd-aq la,” lehd koz yawd haq na ngawx che yaog.

31 Yawd kawq koz che, “Su ngag haq cuhx kig koz mar ax par mad cawg ver, khawd-ehg te sir ghag-a le,” lehd koz peg lehq Phid liq haq, “Ngag geh taz mi lag,” lehd koz vid che yaog.

32 Yawd ghawn chehd che Liq phu awr lehr che teq tawn yaog.

†“Su dawz vehr tug seh ve veh tod che yawg nehax haq sur che yaog.

Yawg muh noz par mehzh khuhd suhr yawg nehax taq hiax chehd chehd che heh te lehq

yawd liz yawd ved mawq kaw maq ngax lehq taq chuhax chehd chehd che yaog.

33 Su yawd haq kha muhd kha na te vid lehq thed che cawd che khuhn suhx ma taz vid.

Yawd ved awg ceng awg khad haq a sug ca koz gha tuawg le.

Awg lawn ghod ver yawd ved a saq haq mig gig che khuhn yug kha vehor,”

lehd koz buhq lar che yaog.

34 A maq nux u ve Phid liq haq na che, “Ghig sa ve cuh kar var che te ghad a sug awg lawn koz lar cheawg le. Yawd awg ton awg lawn koz

† 8:32 8:32-33 Isy 53:7-8

lar cheawg la. Ma hez ver, awg kag awg nuz awr ve chaw te ghad ghad haq koz chehd cheawg la,” lehd koz vid che yaog.

³⁵ Kheh te lehq Phid liq awr lehr Liq phu che ve teq tawn haq tanr lehq Yer suq ve ha lehq che bon khuhd yawd haq khae mar vid che yaog.

³⁶ I hehd kae tod che yaq kaw kanr huh a kaz cawg kig huh gaeg lehq A maq nux koz che, “Ngawx hehq, chuhr huh a kaz cawg che ngag baz tiz sanr khanr yug maq gha tug a thoq ted ceng cawg hawg le,” lehd koz vid che yaog.*

³⁸ Kheh te lehq yawd muhd lawg haq yug jehd vid lehq ix mag ni ghad ghad a kaz khuhn geh-e lehq Phid liq A maq nux haq a kaz tur vid che yaog.

³⁹ Ix mag a kaz khuhn tuhaz huh, Jawd mawd Ghig sa ve Awg ha phu Phid liq haq teq pear lehax yug ve lehq A maq nux yawd haq mad kawq mawg che yaog. A maq nux awg lehr awg ghud med awr ha lehq ha ka kawq cax ka veh che yaog.

⁴⁰ Kheh te lehq Ar loq med khuhn Phid liq haq su gha mawg che yaog. Yawd kawq cax kae lehq Kehd sar riq med lo kha gag yawd kha tod phanr lag che med teq pa awg khuhn ha lehq che bon khuhd saw mar vid lar haz che yaog.

---

* **8:36 8:37** Kheh te lehq Phid liq A maq nux u ve haq kawq koz vid che, “Nawg awg cehg mag Yer suq Khreq awr lehr Ghig sa ve Yad phu yaog lehz yawg yonr ver, a kaz tur gha che yaog.” Kheh te lehq A maq nux u ve phad kawq koz che, “Ngag yonr che yaog,” lehd koz che yaog.

9

Sawd loq Khreq yad phehaq che

¹ Sawd loq awr lehr Jawd mawd Yer suq ve awg laq ghuhd teq pa haq dawz vehr-ag lehd koz ded cag chehd lehq yawd paw khod nux geh kae che yaog.

² Kheh te lehq yaq kaw awg lid che ve haq te che chaw haw khaz yad mid lehd ma koz, kha mawg che chaw teq pa haq yawd pheh yug veva lehq Yer ruq sar lehn med lo seh veva tug Dar mar sehq med huh cawg che bon lawg kig teq pa haq pid tug paw khod nux chehd lo yawd kae lehq liq ca laweg che yaog.

³ Yawd Dar mar sehq med lo kae tod che med pad huh gaeg che te yand, teq pear lehax muhd nuh kawag lo awg ghiz pawd-awg mag nuh veh lehq yawd awg ton haq thi kaq che yaog.

⁴ Yawd mig kag lo kuhd vehr lehq, "Sawd loq-og, Sawd loq-og, a thoq te nawg ngag haq du deha cheawg le," lehz yawd haq koz ax che awg khuhd haq gha kad che yaog.

⁵ "Jawd mawd-og, nawg a sug awg le," lehd yawd koz na ngawx che te yand, "Ngag awr lehr nawg du deh chehd che Yer suq yaog.

⁶ Tu lehq med khuhn gehe lor. Nawg khawd-ehg kheh gha te tug haq koz ax tug yaog," lehd yawd haq koz vid che yaog.

⁷ Yawd geh kae tod che chaw teq pa awr lehr, awg khuhd u ve haq lehax gha kad lar lehq koz chehd che phad haq mad mawg cheaq te lehq ka kehn lehq hox chehd che yaog.

⁸ Sawd loq tuag lehq mehz phaw ngawx che te yand, mehz ngawx mad mawg. Kheh te lehq su yawd ved laq kuhr haq ghawg seh ve lehq Dar mar sehq med lo kae che yaog.

⁹ Sehr ni kha gag yawd mehz mad mawg lehq teq chaweh liz ma cad mad dawg te chehd che yaog.

¹⁰ Awg yand u ve haq Dar mar sehq med khuhn Ar nar niq meh che awg laq ghuhd te ghad cawg che yaog. Jawd mawd Yer suq awr lehr yawd haq awg ha awg khuhn lo, “Ar nar niq-og,” lehd koz kug vid lehq yawd awr lehr, “Jawd mawd-og, ngag chuhr huh chehd chehd che yaog,” lehz kawq yaw khuhq vid che yaog.

¹¹ Jawd mawd Yer suq yawd haq kawq koz vid che, “Tu lehq thed che yaq kaw lehd koz che te caz huh kae lehq Yud daq ve yehg khuhn Tar suq med yad Sawd loq meh che haq ca ngawx-eq. Yawd a meha bon lawg chehd che yaog.

¹² Yawd mehz kawq mawg gha tug Ar nar niq meh che chaw te ghad lag lehq yawd haq laq kuhr tar vid tug haq awg ha khuhn yawd gha mawg peor,” lehz Jawd mawd Yer suq Ar nar niq haq koz vid che yaog.

¹³ Kheh te lehq Ar nar niq kawq koz che, “Jawd mawd-og, chaw u ve awr lehr Yer ruq sar lehn med khuhn nawg ved awg laq ghuhd teq pa haq haeg che awg ceng khawd-ehg taw maq te lar che awg lawn su laex ghad koz-ax che haq ngag gha kad peor.

¹⁴ Chuhr huh yawd lag che liz nawg ved awg meh haq yonr lehq kug ca che chaw teq pa haq pheh yug tug paw khod nux teq pa geh yawd

a khawag gha vehr che yaog,” lehd koz vid che yaog.

¹⁵ Kheh liz Jawd mawd Yer suq yawd haq kawq koz vid che, “Kae lor. Awg lawn ghod ver chaw che ve haq bid saz a naz chaw teq pa geh, Jawd mawd teq pa geh he lehq Id sar rer laq chaw teq pa geh lehd ma koz ngag ved awg meh haq puhd ve kae lehq mar vid tug, yawd haq ngag lez yug lar che awg khen ted mag phehq che yaog.

¹⁶ Ngag ved awg meh haq te lehq yawd khawdehg taw maq gha tuq gha khanr tug ngag yawd haq maw vid tug yaog,” lehd koz vid che yaog.

¹⁷ Kheh te lehq Ar nar niq kae lehq yehg u ve khuhn gehe che yaog. Yawd Sawd loq thag huh laq kuhr tar lehq koz che, “A vix var Sawd loqog, nawg meh kawq mawg lehq Daq che kehg che Awg ha phu peh vid tug, yaq kaw kanr lo nawg lag tod che te yand nawg haq yawd awg ton mawa che Jawd mawd Yer suq awr lehr, ngag haq lag peha che yaog,” lehd koz vid che yaog.

¹⁸ Teq pear lehax Sawd loq ve meh sir khuhn awg sehze heh te che cheag lehq yawd meh kawq mawg vehr che yaog.

¹⁹ Kheh te lehq yawd tu lehq baz tiz sanr khanr yug che yaog. U ve khaz nuhr yawd cad tug kawq cad lehq awg ghad kawq cawg vehr che yaog. Sawd loq Dar mar sehq med khuhn awg laq ghuhd teq pa geh teq cuhx teq jaw maq chehd che yaog.

Dar mar sehq med khuhn Sawd loq bon mar che

20 “Yer suq awr lehr Ghig sa ve Yad phu yag lo,” lehd koz lehq teq pear lehax bon lawg kig teq pa khuhn yawd tanr mar che yaog.

21 Gha kad che chaw teq pa awg gha lia and jad lehq koz daq che, “Chaw che ve phad ma hez hawg la Yer ruq sar lehnr med khuhn Yer suq ve awg meh haq kha kug ca che chaw haq te lug te seh z par. Chuhr huh liz u kheh te che chaw teq pa haq pheh yug ve lehq paw khod nux teq pa chehd lo seh ve kae tug, yawd lag che ma hez hawg la,” lehz i hehd koz daq che yaog.

22 Sawd loq bon mar che awg ghad sang te sang ir taz lehq Yer suq awr lehr awg cehg ma Khreq phehq che yaog lehd koz mar vid lehq, Dar mar sehq med khuhn chehd che Yud daq chaw teq pa khawd-ehg liz ca koz ca te tawg maq sir vehr che yaog.

Sawd loq Yud daq chaw haq phaw che

23 Awg ni awg hax a cehax muh vehr lehq Yud daq chaw teq pa Sawd loq haq dawz vehr tug jehg daq che yaog.

24 Kheh ma khuhd i hehd jehg daq lar che haq Sawd loq gha sir vehr che yaog. Yawd haq dawz vehr tug muhd kaw muhd khax med tar meg pheq huh law chehd che yaog.

25 Kheh liz yawd ved awg laq ghuhd teq pa muhd khax te khend huh Sawd loq haq sir ve lehq kax lo kheq khuhn geh mi vid lehq lad vend kawr lar che ghaz mir nehax khuhn awg bag huh yawd haq phehd yaq pe vid che yaog.

Sawd loq Yer ruq sar lehnr med khuhn chehd che

²⁶ Yawd Yer ruq sar lehnr med huh gag vehr lehq, Yer suq ve awg laq ghuhd teq pa geh ca pawnd daq tug hax ceh te liz, yawd awg cehg mag awg laq ghuhd te vehr che haq i hehd teq pa awg gha lia maq yonr cheaq te lehq su yawd haq kuhz che yaog.

²⁷ Kheh liz Bar nar baq yawd haq sir ve lehq cuh yad teq pa chehd lo kae che yaog. Sawd loq yawd yaq kaw kar huh Jawd mawd Yer suq haq gha mawg lehq Jawd mawd Yer suq yawd haq tawd yaw vid lar che awg lawn teq pa he lehq Dar mar sehq med khuhn Yer suq ve awg meh haq cud lehq ni ma tag che khuhn yawd bon mar vid che awg lawn Bar nar baq i hehd teq pa haq koz mar vid che yaog.

²⁸ Kheh te lehq Sawd loq awr lehr Yer ruq sar lehnr med khuhn i hehd teq pa geh yig yig lag lag te lehq Jawd mawd Yer suq ve awg meh haq cud lehq ni ma tag che khuhn yawd bon mar che yaog.

²⁹ Her lar saq khuhd yaw che Yud daq chaw teq pa haq yawd tawd yaw daq lehq ghawg daq che yaog. Kheh te lehq i hehd yawd haq dawz vehr tug awg khad ca che yaog.

³⁰ Awg lawn u ve haq a vix a nax teq pa gha sir che te yand, yawd haq Kehd sar riq med lo sir ve kae lehq Tar suq med lo yawd haq kawq pe che yaog.

³¹ Kheh te lehq Yud daq muhd mig, Gar liq lehd muhd mig he lehq Sar mar riq muhd mig khuhn chehd che Khreq yad awg mor teq pa awr lehr duhd sa gad sa che cawg lehq ir veh muh veh che yaog. Jawd mawd Yer suq haq kuhz che awg

khuhn he lehq Daq che kehq che Awg ha phu awg ghad pid che khuhn i hehd tod vehr lehq mad vehr che yaog.

Ehx ner haq Per troq ghu na vid che

³² Awg yand u ve haq Per troq awr lehr i hehd ve chehd kig teq pa huh ca kaod kae lehq Lud daq med huh chehd che Khreq yad teq pa geh gaeg che yaog.

³³ U huh chehd che khi kud laq kuhr suh vehr lehq tehn thaq huh hex khuhq kha gag yuhq chehd che Ehx ner meh che chaw te ghad phad haq yawd gha mawg che yaog.

³⁴ Per troq yawd haq koz vid che, “Ehx nerog, Yer suq Khreq nawg haq ghu na-ax vehr che yaog. Tu lehq nawg ved yuhq phi teh taog,” lehz yawd haq koz vid che te yand, yawd teq pear lehax tuag vehr che yaog.

³⁵ Lud daq med he lehq Sa ronr muhd mig khuhn kha chehd che awg gha lia Ehx ner na vehr che haq gha mawg lehq Jawd mawd Yer suq geh phuhz kawaq vehr che yaog.

Dawr kar haq kawq teq tuag vid che

³⁶ Yud per med khuhn Tar bid taq meh che awg laq ghuhd te ghad cawg che yaog. Awg meh u ve Her lar saq ver Dawr kar yaog. Yad mid u ve awr lehr daq che kanx teq pa he lehq su haq har kax lehq tand vid pix jad che yaog.

³⁷ Awg yand u ve khuhn yawd nag lehq suh vehr che yaog. Su yawd haq muhg chuhd vid peg lehq awg thang te bawehd huh teh lar che yaog.

38 Lud daq med awr lehr Yud per med haq ned daq lehq Per troq Lud daq med khuhn chehd chehd che awg lawn haq awg laq ghuhd teq pa gha kad che yaog. I hehd haw khaz ni ghad haq kae pe lehq har naq i hehd chehd huh lag vid tug ca lawg khawx pe che yaog.

39 Kheh te lehq Per troq tu lehq ix mag geh kae che yaog. Lag gag lehq su yawd haq sir ve lehq awg thang te bawehd lo taez che yaog. Meh chuhd ma awg gha lia Per troq pad huh phoz huhg hox lar lehq Dawr kar yawd teq chehd ser huh kiq lar che a poq beg ke teq pa haq bez mar vid che yaog.

40 Per troq awr lehr chaw awg gha lia haq awg bag phawd awr saw tuhz pe vid peg lehq yawd nar kheh teh mi lar lehq bon lawg che yaog. Peg lehq mehz khuhd chaw suh phawd awr phuhz pe lar lehq koz che, “Tar bid taq-og, tu-og,” lehd koz vid che yaog. Yad mid u ve mehz kha phaw lehq Per troq haq gha mawg lehq tu mi vehr che yaog.

41 Kheh te lehq Per troq laq kuhr che lehq yawd haq ghawg tu vid peg lehq Khreq yad he lehq meh chuhd ma teq pa haq kug yug vaha lehq kawq teq vehr che yad mid u ve i hehd haq kawq aq vid che yaog.

42 Awg lawn che, Yud per med awg kag gha lia lo buhg veh lehq chaw kha peh vad-ag Jawd mawd Yer suq haq yonr-ag che yaog.

43 Per troq awr lehr Yud per med khuhn Sid monr sar gig te par ve yehg khuhn a cehax muh chawa chehd che yaog.

10

Per troq he lehq Kawd ner liq awg lawn

¹ Kehd sar riq med khuhn Kawd ner liq meh che Yud daq chaw ma hez che maq yad awg hox te ghad cawg che yaog. Yawd awr lehr Id tar lir maq mor lehd koz che khuhn chehd che yaog.

² Yawd he lehq yawd ved yehg yad ka yad awg gha lia Ghig sa haq kuhz vix lehq yawz yan vix che chaw teq pa yaog. Yawd su haq har kax vix che khuhn Yud daq chaw chaw har chaw ghuhd yad teq pa haq kha sehax tand vid lehq khar thad liz Ghig sa geh bon lawg don chehd che yaog.

³ Teq ni thad huh muhd phiq phawd awr a lag seh nar ri te yand huh, awg ha khuhn Ghig sa ve muhd nuh maq cuh yad te ghad yawd chehd lo lag che haq yawd kha sehax gha mawg che yaog. Muhd nuh maq cuh yad u ve koz che, “Kawd ner liq-og,” lehd koz kug che yaog.

⁴ Kawd ner liq yawd kha nehax ngawx cuhx lar lehq kuhz jad che khuhn koz che, “Jawd mawd-og, a thoq le,” lehd koz na ngawx che yaog.

Muhd nuh maq cuh yad yawd haq koz vid che, “Nawg bon lawg khuhd he lehq chaw har chaw ghuhd yad teq pa haq tand vid lar che Ghig sa nawg awg pun duhd nuhd vehr che* yaog.

⁵ A meha Yud per med lo chaw haq kae pe lehq Per troq lehd koz che Sid monr haq ca kug peo.

---

* **10:4 10:4** *Ghig sa nawg awg pun duhd nuhd vehr che* Yud daq chaw ve duhd khad awg khuhn i hehd ve tand tug haq ma hez ver, Ghig sa haq yug ghod che yaog. Kheh ma khuhd, Kawd ner liq awr lehr, Rod maq chaw phehq liz yawd ved tand tug he lehq bon lawg khuhd haq Ghig sa ni ma cawd che haq koz gad che yaog.

⁶ Yawd awr lehr sar gig te par Sid monr ve yehg khuhn chehd chehd che yaog. Yehg vawr lad chuhd ghig puhg huh cawg che yaog,” lehd koz vid che yaog.

⁷ Yawd haq tawd yaw vid che muhd nuh maq cuh yad kawq veh khaz nuhr, yawd ved awg ceg var nig ghad he lehq yawd geh khar thad liz chehd che maq yad teq pa khuhn Ghig sa haq yawz yan che te ghad haq kug che yaog.

⁸ Awg ceng gha lia i hehd teq pa haq saw khae mar vid peg lehq i hehd teq pa haq Yud per med lo kae pe che yaog.

⁹ Awg khaz nuhr teq ni haq i hehd kae lehq Yud per med lo gaeg lehd teag huh Per troq awr lehr muh kaw cuhaz lehd te ver bon lawg tug yehg awg thang ted thaeg lo taez che yaog.

¹⁰ Kheh te lehq awg yand u ve khuhn yawd awr meq vehr lehq cad gad che yaog. Su cad tug te chehd-ag huh Per troq yuhq maz che heh te che khuhn Ghig sa ve awg hez haq yawd gha mawg che yaog.

¹¹ Awg yand u ve khuhn yawd yuhq maz mawg che heh te awg ha khuhn muhd nuh maq phaw lar che haq yawd gha mawg che yaog. A boz nux heh te che pha te khoz awg cir uhd cir haq pheh lar lehq mig gig khod-aq lo phehd yaq peha che haq yawd gha mawg che yaog.

¹² Pha u ve khuhn to nud to saz awg ceng gha lia saw cawg che yaog. Miaq lo lod tod gaz tod lawehd tod che he lehq muhd-aq lo pog tod gag che ngaz teq pa liz cawg che yaog.

¹³ Awg yand u ve khuhn awg khuhd buhg tuhaz lehq koz che, “Per troq-og, tu lehq dawz cad-oq,”

lehd koz che haq yawd gha kad che yaog.

¹⁴ Kheh liz Per troq koz che, “Jawd mawd-og, te maq gha hawg. Chaq chiz che mad daq mad kehg che awg ceng haq ngag te pawz-a liz cad maq jaw,” lehd koz vid che yaog.

¹⁵ Te pawz awg khuhd u ve haq gha kawq kad che, “Ghig sa daq vid kehg vid vehr che awg ceng haq chaq chiz che lehd ta koz,” ghod che haq yawd gha kawq kad che yaog.

¹⁶ U kheh sehr pawz kha gag koz peg lehq a boz nux heh te che pha u ve teq pear lehax muhd nuh kawaq lo yug taz vehr che yaog.

¹⁷ Per troq awr lehr awg ha khuhn gha mawg che u ve a thoq maq cuhx kig lehq nar lehz yawd ved ni ma khuhn duhd ngawx chehd-ag huh, Kawd ner liq cuh peha che chaw teq pa Sid monr ve yehg haq ca na lag lehq yehg ghaz mir khuh huh hox chehd lawz vehr che yaog.

¹⁸ Kheh te lehq chaw u ve teq pa kug na che, “Per troq lehd koz che Sid monr meh che phad chuhr huh ma chehd la,” lehd koz na che yaog.

¹⁹ Per troq awr lehr awg ha awg khuhn yawd gha mawg che awg lawn haq duhd ngawx chehd-ag huh, Awg ha phu yawd haq koz vid che, “Haw khaz seh gha nawg haq ca chehd che yaog.

²⁰ Tu lehq yaeq lor, i hehd geh kae. Ni ma thuhd duhd nawg duhd taq te chehd. Awg lawn ghod ver ngag i hehd haq lag peha lar che yaog,” lehd koz vid che yaog.

²¹ Kheh te lehq Per troq chaw u ve teq pa chehd huh yaeq lehq koz vid che, “Ngag awr lehr nig hehd ca tod che phad yaog. Nig hehd ngag haq a thoq lor lehq le,” lehd koz vid che yaog.

²² I hehd kawq koz vid che, “Chaw daq chaw thed che Ghig sa haq liz kuhz vix lehq Yud daq chaw awg gha lia tar ir chid muh chehd che Kawd ner liq meh che maq yad awg hox te ghad cawg che yaog. Nawg haq yawd ved yehg huh kug yug lehq nawg ved tawd khuhd na tug, daq kehg che muhd nuh maq cuh yad te ghad yawd haq pheq mar vid che yaog,” lehz yawd haq koz vid che yaog.

²³ Kheh te lehq Per troq i hehd teq pa haq yehg khuhn kha nehax kug yug lehq hax cuh vid che yaog.

Muhd thid-ag lehq yawd liz tu lehq i hehd teq pa geh kae che yaog. Yud per med khuhn chehd che a vix a nax teq pa liz yawd geh kae che yaog.

²⁴ Awg khaz nuhr teq ni kheha kawq gaeg lehq i hehd teq pa Kehd sar riq med khuhn gaeg che yaog. Kawd ner liq awr lehr yawd ved awg vix awg nax he lehq awg chawd awg paz teq pa haq kug phoz lar lehq i hehd law chehd che yaog.

²⁵ Kawd ner liq awr lehr Per troq yawd ved yehg khuhn gehag che haq gha mawg che te yand Per troq ve khi pad huh boz cuhx lehq a kor pi che yaog.

²⁶ Kheh te lehq Per troq yawd ved laq kuhr haq ghawg tu vid lar lehq koz vid che, “Tu-og, ngag liz chaw yaog,” lehd koz vid che yaog.

²⁷ Per troq Kawd ner liq haq tawd seh yaw daq te geh-e che te yand, chaw kha peh vad-ag phoz chehd lawz che haq gha mawg che yaog.

²⁸ Per troq i hehd haq koz vid che, “Yud daq chaw teq pa awr lehr, Yud daq chaw ma hez che chaw haq awg chawd te che lehd ma koz, yawd

geh ca gid-eg che lehd ma koz, te maq kenr te ma cawd che haq nig hehd sir chehd che yaog. Kheh liz chaw khar ve te ghad haq lehd ma koz, chaq chiz che he lehq mad daq mad kehq che lehd maq gha koz tug Ghig sa ngag haq mar lar peor.

²⁹ Kheh te cheaq te lehq ngag haq kug liz, ngag teq chaweh mad kawq koz lehq lag che yaog. Kheh liz ngag nig hehd haq a cehax na ngawx sar, nig hehd ngag haq ca kuag che a thoq te lor cheawg le," lehd koz vid che yaog.

³⁰ Kawd ner liq kawq koz che, "Peg lar haz che uhd ni thad huh muhd phiq phawd awr seh nar rir te yand huh, ngag yehg khuhn bon lawg chehd che yaog. Kheh te lehq awg ghiz lawd lawd te che beg ke veq che chaw te ghad ngag mehz khuhd suhr huh hox lar lehq koz che,

³¹ 'Kawd ner liq-og, nawg bon lawg che haq Ghig sa gha kad lehq nawg har kax lehq tand vid che teq pa haq Ghig sa duhd nuhd chehd che yaog.

³² Kheh te lehq Yud per med lo chaw haq kae pe lehq Per troq lehd koz che Sid monr meh che chaw te ghad haq ca kug peo. Yawd awr lehr lad chuhd ghig puhg huh chehd che sar gig te par Sid mor ve yehg khuhn chehd chehd che yaog,' lehz muhd nuh maq cuh yad koz ax che yaog.

³³ Kheh te cheaq te lehq ngag har naq nawg chehd lo chaw haq lag peha che yaog. Nawg lag cheawg lehr daq jad vehr che yaog. Kheh te lehq Jawd mawd Ghig sa nawg haq kha koz cuha che awg ceng gha lia haq na tug a meha ngag hehd awg gha lia Ghig sa mehz khuhd suhr phoz chehd

che yaog.”

Kawd ner liq ve yehg khuhn Per troq Ghig sa awg lawn koz mar che

³⁴ Awg yand u ve khuhn Per troq koz che, “Ghig sa awr lehr chaw yad ve mehzh khuhd haq maq ngawx che haq ngag awg cehg mag gha sir che yaog.

³⁵ Kheh te cheaq te lehq a thoq chaw ceng khuhn lehd ma koz, Ghig sa haq kuhz lehq thed che cawd che haq te che chaw te ghad haq yawd haq yug che yaog.

³⁶ Ghig sa Id sar rer laq chaw teq pa haq pid lar che tawd khuhd haq nig hehd sir che yaog. Tawd khuhd u ve awr lehr, awg gha lia khod-aq Jawd mawd te che Yer suq Khreq haq te lehq Ghig sa haq kawq cawd daq hawr daq che haq gha che ha lehq bon khuhd awg lawn haq koz che yaog.

³⁷ Yod hanr baz tiz sanr pid che awg lawn mar peg khaz nuhr, Gar liq lehd muhd mig haq tanr lehq Yud daq muhd mig kha peg ha lehq che bon khuhd u ve buhg veh che yaog.

³⁸ Bon khuhd u ve awr lehr Nar sar rehq chaw Yer suq awg lawn yaog. Ghig sa awr lehr Daq che kehg che Awg ha phu he lehq yawd ved kand pax yawd haq nger puhr vid che awg lawn he lehq Ghig sa yawd geh chehd che haq te lehq yawd ted kag peg ted kag lo kae tod-ag huh, daq che haq te lehq ned haeg ve kand pax huhx chehd che chaw awg gha lia haq ghu na vid che awg lawn yaog.

³⁹ Yud daq muhd mig khuhn he lehq Yer ruq sar lehn med khuhn, yawd kha te che awg ceng

gha lia haq a nig liz sax khiz khanr par te che yaog. Su yawd haq suhz mehz duh thag huh thaq vehr che yaog.

⁴⁰ Kheh liz sehr ni gaeg lehq Ghig sa awr lehr yawd haq kawq teq tuag vid lehq chaw ted pehg haq yawd ved awg ton maw vid che yaog.

⁴¹ Chaw awg gha lia haq maw vid che ma hez, sax khiz khanr tug awg pun Ghig sa lez yug lar che a nig haq yawd mawa che yaog. Suh kig lo yawd kawq teq tuag peg khaz nuhr a nig yawd geh teq geha cad che dawg che yaog.

⁴² A nig awr lehr chaw kheh ma ve haq bon khuhd ca mar vid lehq Yer suq awr lehr teq chehd che chaw he lehq suh vehr che chaw haq liz suhx jehg suhx taz var te tug Ghig sa yawd haq lez teh lar che awg lawn haq sax khiz khanr tug, yawd a nig haq tawd pehar lar che yaog.

⁴³ Yawd haq kha yonr che chaw awg gha lia yawd ved awg meh haq te lehq vend bax phehd kha gha che yaog lehz Ghig sa ve cuh kar var awg gha lia yawd awg lawn haq sax khiz khanr lar che yaog.”

⁴⁴ Tawd khuhd che teq pa haq Per troq koz chehd huh, gha kad che chaw awg gha lia geh Daq kehg che Awg ha phu yaq che yaog.

⁴⁵ Bid saz a naz chaw teq pa haq liz Daq che kehg che Awg ha phu nger puhr vid cheaq te lehq, Per troq geh lag che Yud daq Khreq yad teq pa awr lehr and jad che yaog.

⁴⁶ Awg lawn ghod ver chaw u ve teq pa awr lehr tawd khuhd laex ceng yaw lehq Ghig sa haq tar ir chid muh vid che haq i hehd gha kad che yaog.

⁴⁷ Awg yand u ve khuhn Per troq koz che, “A nig Daq che kehg che Awg ha phu gha che heh te lehq Daq che kehg che Awg ha phu gha che chaw che teq pa haq a kaz awg khuhn baq tiz sanr maq gha pid tug, tawr lar chuhd lar par a sug cawg hawg le,” lehd koz na ngawx che yaog.

⁴⁸ “Yer suq Khreq ve awg meh awg khuhn baz tiz sanr khanr yur-og,” lehz Per troq i hehd haq koz vid che yaog. Kheh te lehq i hehd geh niq ni sehr ni kawq chehd lar vid tug, i hehd yawd haq lawg khawx che yaog.

11

Yer ruq sar lehnr Khreq yad awg mor haq Per troq koz mar vid che

¹ Bid saz a naz chaw teq pa liz Ghig sa ve tawd khuhd haq haq yug che awg lawn haq Yud daq muhd mig khuhn chehd che cuh yad teq pa he lehq a vix a nax teq pa gha kad che yaog.

² Kheh te lehq Per troq Yer ruq sar lehnr med lo taez thad huh, awg gig med soer peg che chaw teq pa yawd haq ded vid che,

³ “A thoq te lehq nawg awg gig med maq soer che chaw teq pa yehg khuhn gehe lehq i hehd geh cad tug cad che awg le,” lehz yawd haq ded vid che yaog.

⁴ Kheh te lehq Per troq yawd tanr te che te lehq awg leh med kha gag i hehd haq awg lawn ted ceng peg ted ceng saw koz mar vid che yaog.

⁵ “Ngag Yud per med khuhn bon lawg chehd-ag huh, a boz nux heh te che pha te khoz awg cir uhd cir haq pheh lar lehq muhd nuh kawag

lo te lehq ngag chehd huh phehd yaq peha che haq yuhq maz che heh te awg ha khuhn ngag gha mawg che yaog.

⁶ Kheh te lehq ngag kha sehax ngawx-ag mehx, mig giaq lo cawg che to nud to saz awg khi awg laq uhg lehd cawg che, heh pir to saz awg ceng, lod kae gaz kae gag che awg ceng he lehq muhd-aq lo pog che ngaz teq pa haq ngag gha mawg che yaog.

⁷ Kheh te lehq, 'Per troq-og, tu lehq dawz cad-oq,' lehd koz ax che khuhd haq ngag gha kad che yaog.

⁸ Kheh liz ngag kawq koz vid che, 'Jawd mawd-og, te maq gha hawg. Awg lawn ghod ver chaq chiz lehq mad daq mad kehg che awg ceng ngag ved mawq kaw khuhn te pawz-a liz maq ke jaw,' lehd koz vid che yaog.

⁹ Muhd nuh kawag lo awg khuhd te pawz kawq buhg tuhaz lehq koz che, 'Ghig sa daq vid kehg vid peg che awg ceng haq chaq chiz che awg ceng lehd ta koz,' lehz ngag haq kawq koz-ax che yaog.

¹⁰ U kheh te sehr pawz kha gag koz peg lehq awg ceng u ve teq pa awg gha lia muhd nuh kawag lo kawq ghawg ve taz veh che yaog.

¹¹ Awg yand u ve khuhn Kehd sar riq med lo lag peha che chaw seh ghad ngag chehd chehd che yehg mehz khuhd suhr huh lag hox chehd lawz che yaog.

¹² 'Ni ma khuhn thuhd duhd nuhg duhd taq te chehd i hehd geh kae lor,' lehz Awg ha phu ngag haq koz ax che yaog. A vix a nax khuhq ghad che teq pa liz ngag geh kae lehq Kawd ner liq ve yehg khuhn ngag hehd gehe che yaog.

¹³ Kawd ner liq awr lehr muhd nuh maq cuh yad te ghad yawd ved yehg khuhn hox chehd lawz che haq yawd gha mawg che awg lawn ngag hehd haq koz ax che yaog. Muhd nuh maq cuh yad koz che, 'Yud per med lo chaw haq kae pe lehq Per troq lehd koz che Sid monr meh che te ghad haq ca kug pe.

¹⁴ Nawg he lehq nawg ved yehg yad ka yad awg gha lia khawd-ehg kheh te lehq thaer khuhq che haq gha tug, yawd nawg haq koz ax tug yaog,' lehd koz vid che yaog.

¹⁵ Ngag awg kawd maq tanr koz mar vid chehd thad ser loar, awg kawd maq Daq che kehg che Awg ha phu a nig awg thag lo yaq che heh te lehq i hehd teq pa thag lo liz yaq che yaog.

¹⁶ Awg yand u ve khuhn, Jawd mawd Yer suq koz lar che tawd khuhd haq ngag duhd nuhd che yaog. 'Yod hanr awr lehr a kaz khuhn baz tiz sanr pid che yaog. Kheh liz, nig hehd awr lehr Daq kehg che Awg ha phu awg khuhn baz tiz sanr gha khanr yug tug yaog,' lehz yawd koz che yaog.

¹⁷ Kheh te lehq Jawd mawd Yer suq Khreq haq a nig yonr che te yand Ghig sa a nig haq laq sawnr pehar lar che heh i hehd haq liz pid ver, ngag vawr a suawg le Ghig sa haq tawr daq tug," lehz Per troq koz vid che yaog.

¹⁸ Awg lawn u ve haq i hehd gha kad che te yand, i hehd teq chaweh mad kawq koz. I hehd Ghig sa haq chid ir chid muh lehq koz che, "Kheh te ver, bid saz a naz chaw teq pa haq liz co ha gha teq tug Ghig sa awr lehr i hehd ve vend bax dawd phuhz vid tug a khawag pid lar che yaog," lehd

koz che yaog.

Anr tiz awr Khreq yad awg mor awg lawn

¹⁹ Awg yand u ve khuhn Sar ter phanr haq tanr lehq du deh che ted ceng haq gha khanr cheaq te lehq, phaz daq veh che chaw teq pa awr lehr Phid niq muhd mig, Kud par ruz lehd koz che a kaz khuhn cawg che muhd mig nehax he lehq Anr tiz awr med huh kha gag kae che yaog. Yud daq chaw teq pa haq lehax i hehd bon khuhd mar vid che yaog.

²⁰ Kheh ma khuhd i hehd teq pa ted pehg awr lehr Anr tiz awr med lo lag gag lehq Her lar saq chaw teq pa haq liz, Jawd mawd Yer suq awg lawn ha lehq che bon khuhd mar vid che yaog. Mar vid var u ve teq pa awr lehr Kud par ruz ve chaw he lehq Kud rer ner med ve chaw teq pa yaog.

²¹ Jawd mawd Ghig sa ve kand pax i hehd geh cawg cheaq te lehq, yonr che chaw kha peh vad-ag cawag lehq Jawd mawd Yer suq geh kawq puhz khawaq che yaog.

²² Awg lawn che haq Yer ruq sar lehn med khuhn chehd che Khreq yad awg mor gha kad lehq i hehd Bar nar baq haq Anr tiz awr med lo kae pe che yaog.

²³ Yawd kae che gaeg lehq Ghig sa ve awg bon haq gha mawg che te yand, ha lehq jad che yaog. I hehd ni ma yeg lehq Jawd mawd Yer suq haq yonr yeg tug, yawd i hehd awg gha lia haq awg ghad pid che yaog.

²⁴ Bar nar baq awr lehr daq che chaw te lehq Daq che kehg che Awg ha phu peh lawg lehq kha

nehax yonr che chaw phehq che yaog. Kheh te lehq chaw kha peh vad-ag Jawd mawd Yer suq geh kaw kawaq che yaog.

²⁵ Kheh te peg lehq Bar nar baq awr lehr Tar suq med lo Sawd loq haq ghaq cae che yaog.

²⁶ Yawd haq ca mawg vehr lehq Anr tiz awr med lo sir ve kae che yaog. Ix mag ted khuhq kha gag Khreq yad awg mor u ve geh phawng daq lehq chaw kha peh haq gha mar vid che yaog. Yonr che chaw teq pa haq Khreq yad lehd koz che awg meh u ve, Anr tiz awr med huh awg kawd maq tanr koz tuhaz che yaog.

²⁷ Awg yand u ve khuhn Ghig sa ve cuh kar var te pa ted pehg pehar Yer ruq sar lehn med lo tuag lehq Anr tiz awr med lo lag che yaog.

²⁸ Ar gar buq meh che i hehd awg mor khuhn chehd che chaw te ghad tuag lehq koz che, "Mig gig khod-aq lo meq nux kaz nux cawag tug yaog," lehz Awg ha phu haq cud lehq koz vid che yaog. Meq che kaz che u ve awr lehr Jawd mawd Kar lawd diq ve awg co haq phehaq che yaog.

²⁹ Kheh te lehq awg laq ghuhd teq pa awr lehr awg gha lia a sug yawd te gha che kheh tawa te lehq Yud daq muhd mig khuhn chehd che a vix a nax teq pa haq ga vid tug duhd chez lar che yaog.

³⁰ I hehd duhd chez lar che heh te peg lehq Bar nar baq he lehq Sawd loq ix mag haq pid fe lehq awg hox chaw mawd teq pa haq pid vid che yaog.

12

Jawd mawd Her roq Khreq yad awg mor haq

du deh che

¹ Awg yand u ve khuhn Jawd mawd Her roq awr lehr Khreq yad awg mor khuhn chehd che chaw ted pehg pehar haq hax ceh nux du deh che yaog.

² Yawd awr lehr Yod hanr ve awg vix var Yar koq haq a dax yug lehq kuhr tawz vehr che yaog.

³ U kheh te che haq Yud daq chaw teq pa ni ma cawd che haq yawd gha mawg che te yand, Per troq haq liz pheh yug che yaog. Awg yand u ve awr lehr khaor mod khuhn did maq ke che pawehd awg yand cawd che yaog.

⁴ Per troq haq pheh yug lehq thawnr khuhn ke lar huh, maq yad uhg mor teq mor ve uhg ghad te saw vid lar che yaog. Par sar khar pawehd te peg vehr nuhr heh, chaw kheh ma ve mehz khuhd suhr huh suhx jehg suhx taz tug Per troq haq yug tuhaz tug yawd duhd lar che yaog.

⁵ Kheh te lehq Per troq thawnr khuhn gha chehd che yaog. Kheh ma khuhd Khreq yad awg mor awr lehr yawd awg pon Ghig sa geh bon hax ceh lawg chehd che yaog.

Per troq haq thawnr khuhn yug pong vid che

⁶ Jawd mawd Her roq awr lehr sawx vawr kheha ver yawd haq yug tuhaz lehd te che teq hax huh, Per troq haq son caz ni caz pheh lar lehq maq yad ni ghad haq pheh ku li lar che yaog. Yawd maq yad ni ghad awg kanr huh yuhq mir ka chehd lehq thawnr yehg ghaz mir khuh saw par liz saw chehd che yaog.

⁷ Awg yand u ve khuhn Jawd mawd Ghig sa ve muhd nuh maq cuh yad te ghad tuhaz lehq awg

ghiz thi gehag che yaog. Yawd awr lehr Per troq ve ned kud haq gaz hiz vid lehq “Har naq tu lor,” lehd koz yawd haq nuhr vid che yaog. Kheh te lehq yawd ved laq kuhr haq son caz pheh lar che kuhz cheag che yaog.

⁸ Muhd nuh maq cuh yad yawd haq koz vid che, “Sehx hang chuhq lehq khi noz cuhx-oq,” lehd koz vid lehq yawd liz koz vid che heh ghaq te che yaog. Kheh te lehq, “Nawg ved a poq yehg maq nux deh lehq ngag khaz nuhr ghaq laoq,” lehz yawd haq koz vid che yaog.

⁹ Kheh te lehq yawd tuhez lehq muhd nuh maq cuh yad khaz nuhr ghaeq che yaog. Kheh liz muhd nuh maq cuh yad te tod che kanx u ve awg cehg mag te tod cheawg lehz yawd maq sir. Yawd duhd che awg ha lo yuhg maz mawg che heh te awg ha khuhn mawg che lehd duhd che yaog.

¹⁰ Ix mag awr lehr maq yad saw chehd che awg kawd maq teq mor he lehq nig mor teq mor haq pong vehr lehq med khuhn gehe che son ghaz mir khuhn lo gaeg che te yand, son ghaz mir u ve yawd khad yawad phaw kha vehr lehq ix mag liz tuhez che yaog. Kheh te lehq yaq kaw te caz haq kae tod-ag huh teq pear lehax muhd nuh maq cuh yad u ve meh x vehr che yaog.

¹¹ Kheh te lehq Per troq ni ma khuhn kha sehax kawq nuhd-ag lehq koz che, “Jawd mawd Ghig sa awr lehr yawd ved muhd nuh maq cuh yad haq peha lehq Jawd mawd Her roq he lehq Yud daq chaw teq pa duhd lar lehq te chehd che awg ceng teq pa haq awg cehg mag ngag haq yug pong ax che law lehz ngag sir vehor,” lehd koz che yaog.

¹² Awg lawn che haq yawd kha nehax sir vehr lehq Yod hanr ve awr ye Mar riq ve yehg lo yawd kae che yaog. (Yod hanr ve awg meh ted mag cawg ser che Mar koq lehd koz che yaog.) U huh chaw kha peh vad-ag phawng daq lehq bon phoz lawg chehd che yaog.

¹³ Yehg ghaz mir haq Per troq yig thuhez lehq Rod der meh che awg ceg ma nehax te ghad ca tuhuz ngawx-ag che yaog.

¹⁴ Per troq ve tawd khuhd law lehz yawd gha sir che te yand, yawd ha lehq jad cheaq te lehq yehg ghaz mir maq phaw vid ser he lar haz lehq yehg khuhn cex koeq lehq, “Per troq yehg ghaz mir khuh pad huh hox chehd-aq” lehz i hehd haq koz vid che yaog.

¹⁵ Chaw u ve teq pa yawd haq koz vid che, “Nawg chaw ghud lehq la,” lehd koz vid liz yawd koz che, “Awg cehg mag yaog,” lehd koz che yaog. Kheh te lehq i hehd kawq koz che, “Per troq ve muhd nuh maq cuh yad yaog,” lehz koz vid che yaog.

¹⁶ Per troq awr lehr ghaz mir haq tuhuz chehd ser che yaog. I hehd teq pa ghaz mir ca phaw ngawx-ag lehq Per troq haq gha mawg lehq and jad vehr che yaog.

¹⁷ Per troq awr lehr i hehd teq pa taq chuhax chehd vid tug laq kuhr te mar vid peg lehq Jawd mawd Ghig sa yawd haq thawnr khuhn khawd-ehg kheh te yug tuhuz-ax che awg lawn i hehd haq koz mar vid che yaog. “Yar koq he lehq a vix a nax teq pa haq awg lawn che ve teq pa koz vid-oq,” lehd koz vid lar haz lehq yawd tuhez lehq ted kag lo kawq veh che yaog.

18 Muhd thid-ag che te yand, Per troq khar lo veh lehq khawd-ehg kheh te vehr che awg lawn haq maq yad teq pa maq sir lehq ca duhd ma tuhze te chehd che yaog.

19 Jawd mawd Her roq awr lehr Per troq haq kaod ca liz mad mawg te lehq maq yad saw chehd che chaw teq pa haq kha nehax na ngawx peg lehq i hehd teq pa haq dawz vehr tug tawd pid che yaog. U kheh te lar haz lehq, Jawd mawd Her roq awr lehr Yud daq muhd mig khuhn tuhez lehq Kehd sar riq med huh chehd chehd che yaog.

Jawd mawd Her roq suh che

20 Jawd mawd Her roq awr lehr Tud ruq med yad he lehq Sid donr med yad teq pa haq nez nag jad che yaog. Kheh te lehq i hehd med yand teq pa ni ma teq sir duhd khad te khad lehax te vaha lehq yawd chehd lo lag che yaog. Jawd mawd Her roq haq haq sax lehq awg ceg var te chehd che Bar lar tuz meh che phad haq i hehd teq pa jehg hawr gha lehq, Jawd mawd haq kawq cawd daq hawr daq tug i hehd teq pa lawg khawx che yaog. Awg lawn ghod ver i hehd gha cad gha dawg tug awg pun awr lehr, Jawd mawd Her roq ve muhd mig haq gha cud che yaog.

21 Jawd mawd Her roq awr lehr awg yand tinr lar che awg ni gaeg lehq Jawd mawd ve a yad cawg che veq kad haq veq lehq kaw jaw thag lo mi lehq muhd mig yad teq pa haq tawd yaw vid che yaog.

22 Kheh te lehq chaw u ve teq pa koz che, “Awg khuhd che awr lehr chaw yad ve awg khuhd

ma hez hawg, Ghig sa ve tawd khuhd cehg mag yaog," lehz hax ceh koz kug che yaog.

²³ Jawd mawd Her roq awr lehr Ghig sa haq ma chid ir ma chid muh cheaq te lehq, teq pear lehax Jawd mawd Ghig sa ve muhd nuh maq cuh yad yawd haq cir yanr vid che yaog. Kheh te lehq yawd awg ton khuhn huhz geh cad lehq suh vehr che yaog.

²⁴ Kheh ma khuhd Ghig sa ve tawd khuhd awr lehr hax ceh nux buhg veh che yaog.

²⁵ Bar nar baq he lehq Sawd loq awr lehr su haq ga vid che kanx te peg lar haz lehq su Mar koq lehd koz che Yod hanr meh che te ghad haq sir ve lehq Yer ruq sar lehn med huh tu lehq Anr tiz awr med lo kawq koeq che yaog.

13

Bar nar baq he lehq Sawd loq awg kawd maq te pawz bon ca maer che

¹ Anr tiz awr Khreq yad awg mor khuhn awr lehr Ghig sa ve cuh kar var he lehq bon khuhd mar vid par cawg che yaog. Chaw che teq pa awr lehr Bar nar baq, Nid gar lehd koz che Sid mor, Kud rer ner muhd mig yad Lud kiq, Gar liq lehd muhd mig ve Jawd mawd Her roq geh teq geha ir taz che Mar ner he lehq Sawd loq teq pa yaog.

² I hehd teq pa cad tug ce lehq Jawd mawd Ghig sa geh bon lawg chehd-ag huh, Daq che kehg che Awg ha phu koz che, "Ngag ved kanx te vid tug Bar nar baq he lehq Sawd loq ix mag haq fir teh lar-og," lehd koz vid che yaog.

³ Kheh te lehq i hehd cad tug ce lehq bon lawg peq khaz nuhr, ix mag awg thag huh laq kuhr tar lehq tuhze pe che yaog.

A kaz khuhn cawg che Kud par ruz muhd mig khuhn cuh yad teq pa bon mar che

⁴ Kheh te lehq Daq che kehg che Awg ha phu ix mag haq cuh pe che heh te lehq Ser lur kiq med lo yaeq lehq a kaz khuhn cawg che Kud par ruz muhd mig lo huh lawd kor cind kae che yaog.

⁵ Sar lar miz med lo ix mag gaeg che te yand, Yud daq chaw teq pa ve bon lawg kig khuhn Ghig sa ve bon khuhd mar vid che yaog. Yod hanr liz ix mag geh kae lehq ga vid tod che yaog.

⁶ I hehd muhd mig u ve khuhn ted kag peg ted kag kaod kae lehq Par phuq med lo gaeg che te yand, Bar yer suz* meh che Yud daq chaw te ghad haq mawg daq che yaog. Yawd awr lehr far te sax te pix che awg cehg mag ma hez che cuh kar var te ghad yaog.

⁷ Chaw u ve awr lehr Ser lar giz Pawd loq lehd koz che Duhd sir vix che muhd mig Jawd mawd te ghad geh chehd che yaog. Muhd mig Jawd mawd u ve awr lehr Ghig sa ve tawd khuhd haq kad gad cheaq te lehq, Bar nar baq he lehq Sawd loq haq kug che yaog.

⁸ Ed lud maq awr lehr muhd mig Jawd mawd u ve maq gha yonr tug ix mag haq tawr lar che yaog. (Ed lud maq lehd koz che cuhx kig awr lehr far te sax te pix par lehd koz che yaog.)

---

* **13:6 13:6 Bar yer suz** Bar yer suq Ar rar miq khuhd yaog. Ed lud maq Her lar saq khuhd yaog.

⁹ Kheh te lehq Pawd loq lehd koz che Sawd loq te ghad awr lehr Daq che kehg che Awg ha phu kha peh vad-ag cawg lehq far te pix par haq kha sehax ngawx cuhx lar lehq koz vid che,

¹⁰ “Ned haeg ve yad-og, nawg awr lehr her ka che awg ceng he lehq haeg che awg ceng kha peh vad-ag cawg che yaog. Thed che cawd che awg gha lia ve cand par liz nawg phehq che yaog. Jawd mawd Ghig sa ve thed che yaq kaw haq ma hez hez awr ca kaod koz mar vid tug ser hawg la.

¹¹ A meha Jawd mawd Ghig sa ve laq kuhr kand pax nawg awg khod-aq gag lehq nawg mehz cox vehr lehq, teq cuhx nehax maq muhd ni haq maq gha mawg hawg,” lehd koz vid che yaog. Teq pear maq lehax naz mag nuh veh lehq mehz mad mawg he lar lehq su yawd haq ghawg seha vid tug kaod gaz ca chehd che yaog.

¹² Che kheh te che awg ceng teq pa haq Jawd mawd gha mawg che te yand, yawd yonr che yaog. Awg lawn ghod ver Jawd mawd Yer suq ve tawd khuhd mar vid che haq yawd and jad che yaog.

Pawd loq he lehq Bar nar baq Pid sid diq khuhn cawg che Anr tiz awr med lo kae che

¹³ Pawd loq he lehq yawd ved awg chawd teq pa awr lehr Par phuq med lo tu lehq Par pud liq muhd mig Per rar ger med lo huh lawd kor cind kae che yaog. U huh Yod hanr Pawd loq he lehq Bar nar baq haq phaz daq lar haz lehq Yer ruq sar lehn med lo kawq veh che yaog.

14 Kheh te lehq ix mag Per rar ger med lo kawq tue lehq Pid sid diq muhd mig Anr tiz awr med lo gaeg che yaog. Sa ba to awg ni gaeg lehq ix mag liz Yud daq chaw ve bon lawg kig khuhn gehe lehq mi chehd che yaog.

15 Awg lid tawd khuhd liq he lehq cuh kar var teq pa ve liq khuhn cawg che haq su ghawn peg lehq bon lawg kig khuhn ve awg hox teq pa ix mag haq koz vid che, "A vix a nax ni mag-og, chaw kheh ma ve haq awg ghad pid tug tawd khuhd cawg ver pid-oq," lehd koz vid che yaog.

16 Kheh te lehq Pawd loq laq kuhr chid veba tuag lehq koz che,

"Id sar rer laq chaw teq pa he lehq Ghig sa haq kuhz che chaw teq paog, kha sehax na ser.

17 Id sar rer laq chaw ceng ve Ghig sa awr lehr a nig ved a pux nux teq pa haq lez yug lehq i hehd Ed jid tuq muhd mig khuhn chehd-ag huh, i hehd haq yug ir yug mad lag vid che yaog. Awg khaz nuhr yawd laq kuhr kand pax ir che khuhn i hehd teq pa haq sir tuhz vid che yaog.

18 Heh pir khuhn lo a lag kheh uhd chi khuhq kha gag yawd i hehd haq yeg khanr che yaog.

19 Khar nar muhd mig khuhn chehd che chaw suhr ceng haq Ghig sa te luq vid peg khaz nuhr, chaw u ve teq pa ve muhd mig Id sa rer laq chaw teq pa haq uq penr cuh vid che yaog. Che ve awg lehr uhd ha ngad chi khuhq kheh ma yaog.

20 U kheh te peg lehq cuh kar var Sar moer laq ve awg coaq kha gag Ghig sa i hehd haq suhx jehg suhx taz var pid che yaog.

21 Awg yand u ve khuhn i hehd Jawd mawd lawg lehq Ber yar minr ve awg ceng awg khad

Kid saq ve yad Sawd loq te ghad haq uhd chi khuhq kha gag Jawd mawd te tug Ghig sa i hehd haq pid che yaog.

²² †Ghig sa yawd haq yug tuhz vehr khaz nuhr i hehd ve Jawd mawd te vid tug, Dar viq haq chid taz che yaog. Ghig sa Dar viq awg lawn sax khiz khanr lehq koz che, 'Ngag ni ma cawd che chaw Ye sehd ve yad par Dar viq haq ngag mawg veor. Yawd awr lehr ngag ved a lor awg gha lia haq kha sehax te tug yaog,' lehd koz che yaog.

²³ Ghig sa kar tiq te vid lar che heh, Dar viq ve awg ceng awg khad awg khuhn Id sar rer laq chaw teq pa awg pun thaer khuhq sehr phad Yer suq haq yawd tuhz peha vehor.

²⁴ Yer suq mad lag ser awg ghud suhr Yod hanr awr lehr vend bax duhd phuhs lehq a kaz tur che awg lawn Id sar rer laq chaw awg gha lia haq mar vid che yaog.

²⁵ Yod hanr awr lehr yawd ved kanx te tug peg vehr tez huh yawd koz che, 'Ngag haq a suawg lehd nig hehd duhd cheawg le. Ngag vawr Ghig sa kar tiq te lar che chaw u ve te ghad ma hez hawg. Kheh ma khuhd chaw u ve te ghad awr lehr, ngag khaz nuhr lag tug yaog. Yawd ved khi noz caz haq phi kha tug kheh tawa liz ngag maq kenr hawg,' lehz yawd koz che yaog.

²⁶ A vix a nax Ar brar hanr ve awg yad awg dug teq pa he lehq nig hehd awg khuhn Ghig sa haq kuhz che bid saz a naz chaw teq paog, thaer khuhq che awg lawn che awr lehr a nig haq pehar lar vehr che yaog.

---

† 13:22 13:22 Chid 89:20, 1Sm 13:14

27 Awg lawn ghod ver Yer ruq sar lehnr med khuhn chehd che chaw he lehq i hehd ve uq penr sehr phad teq pa awr lehr Yer suq he lehq cuh kar var teq pa ve liq yawd awg lawn buhq lar che sinx gha lia ghawn mar chehd liz maq sir che yaog. Kheh te cheaq te lehq, i hehd yawd haq suhx jehg suhx taz che khuhn awg cehg mag tawd khuhd u ve teq pa koz lar che heh phehq vehr che yaog.

28 Yawd awg khuhn suh kenr che vend bax haq i hehd mad mawg liz, yawd haq dawz vehr tug Jawd mawd Pid laq geh lawg che yaog.

29 Yawd awg lawn kha buhq lar che teq pa haq i hehd saw te peg lehq yawd haq laq kan thag huh yug yaeq lehq tur phuh khuhn ke lar che yaog.

30 Kheh liz Ghig sa awr lehr yawd haq suh kig lo kawq teq tuag vid che yaog.

31 Gar liq lehd muhd mig te lehq Yer ruq sar lehnr med lo kha gag yawd geh kae jaw che chaw teq pa haq awg ni awg yand a cehax muh chawa yawd awg ton maw vid che yaog. Chaw u ve teq pa awr lehr a meha Yud daq chaw mehzh khuhd suhr sax khiz khanr sehr phad te chehd che yaog.

32 A pux nux teq pa haq Ghig sa kar tiq te vid lar che ha lehq che bon khuhd che ve ngag hehd nig hehd teq pa haq koz ax che yaog.

33 Ghig sa Yer suq haq kawq teq tuag vid che haq te lehq i hehd haq kar tiq te vid lar che heh i hehd ve awg yad awg dug phehq che a nig haq yawd saw te ax vehr che yaog. Chid muh che liq ka nad nux nid mag khuhn buhq lar che heh,

†‘Nawg awr lehr ngag ved Yad phu phehq che yaog.

Yaq ni ngag nawg ved awr pa phehq vehr che yaog,’

lehd koz buhq lar che yaog.

³⁴ Kheh te lehq yawd suh kig lo kawq teq tuag lehq kid che lug che awg ceng te pawz-a liz maq gha kawq gag tug awg lawn, Ghig sa che kheh koz lar che yaog. †‘Dar viq haq kar tiq te vid lar che daq kehg lehq yeg che awg bon teq pa ngag awg cehg mag nig hehd haq peha tug yaog,’ lehd koz che yaog.

³⁵ Kheh te cheaq te lehq Chid muh che liq ted kag khuhn kawq buhq lar ser che, †‘Nawg ved daq kehg che chaw awr lehr kid che lug che haq nawg gha khanr gha phud vid tug ma hez,’ lehz yawd koz lar che yaog.

³⁶ Dar viq awr lehr yawd ved awg co khuhn Ghig sa ve a lor cawd che heh te lar haz lehq suh vehr che yaog. Yawd ved awg pux teq pa geh su yawd haq tar lehq yawd kid vehr lug vehr che yaog.

³⁷ Kheh ma khuhd Ghig sa kawq teq tuag vid che te ghad awr lehr kid che lug che haq maq gha phud.

³⁸ Kheh te cheaq te lehq a vix a nax teq paog, Yer suq che te ghad haq te lehq vend bax phehd kha gha che awg lawn nig hehd haq sir vid gad lehq koz ax che yaog.

³⁹ Yawd haq kha yonr che chaw awg gha lia haq Mod ser ve awg lid tawd khuhd khuhn pong vid maq gha che awg ceng gha lia haq pong vid gha

---

† **13:33 13:33** Chid 2:7 † **13:34 13:34** Isy 55:3 † **13:35 13:35**
Chid 16:10

che yaog.

⁴⁰ Ghig sa ve cuh kar var teq pa koz lar che,

⁴¹ †'Kha muhd kha na koz che chaw teq paog,
ngawx lehq and lehq lug vehr vid-oq.

Awg lawn ghod ver nig hehd ve awg ni awg
hax teq pa awg khuhn ngag kanx ted ceng
te chehd che yaog.

Awg lawn che ve chaw te ghad ghad nig hehd
haq koz-ax liz,

nig hehd yonr tug ma hez,'

lehd koz vid che yaog. Kheh te cheaq te lehq i
hehd koz lar che heh te lehq nig hehd geh maq
gha gag maq gha chi vid tug sa tiq te-og," lehz
Pawd loq koz lar che yaog.

⁴² Pawd loq he lehq Bar nar baq ix mag bon lawg
kig khuhn tuhze veh-ag lehd te chehd-ag huh, awg
lawn che ve teq pa haq awg khaz nuhr teq sinx
Sa ba to awg ni haq liz kawq koz mar vid tug su
ix mag haq phoz lawg khawx che yaog.

⁴³ Bon yehg yaeq che te yand Yud daq chaw teq
pa he lehq Yud daq chaw ma hez che Ghig sa haq
a kor pi lehq Yud daq ve awg lid haq te che chaw
teq pa kha peh vad-ag lag lehq Pawd loq he lehq
Bar nar baq khaz nuhr gha-eq che yaog. Ghig sa
ve bon awg khuhn chehd yeg tug, ix mag i hehd
teq pa haq mar vid lehq awg ghad pid che yaog.

⁴⁴ Awg khaz nuhr teq sinx Sa ba to awg ni haq
gaeg lehq Ghig sa ve tawd khuhd na tug, med
yad teq pa a lag awg gha lia saw phoz lag vehr
che yaog.

⁴⁵ Kheh ma khuhd Yud daq chaw teq pa awr
lehr chaw awg mor nux he lehq kha peh te cheaq

---

† 13:41 13:41 Hbk 1:5

gha mawg che te yand, ni ma khuhn soer che khawehx che cawag che yaog. Pawd loq koz che tawd khuhd haq i hehd tawr kha lehq yawd haq maq sawnr ma caz te koz vid che yaog.

⁴⁶ Pawd loq he lehq Bar nar baq ni ma tag che khuhn koz che, “Ghig sa ve tawd khuhd nig hehd haq awg kawd ped gha koz-ax ser che yaog. Kheh liz nig hehd Ghig sa ve tawd khuhd haq chid bag lar haz lehq co tiq ha tiq haq gha maq kenr lehz nig hehd khad nawg-a sawnr cheaq te lehq, ngag nid-ag liz bid saz a naz chaw teq pa chehd lo kae tug yaog.

⁴⁷ Awg lawn ghod ver,
 †‘Mig gig awg leh kha gag nawg haq te lehq thaer
 khuhq che haq gha lehq
 bid saz a naz chaw teq pa awg pun awg ghiz
 te tug, ngag nawg haq teh lar che yaog,’
 lehz Jawd mawd Ghig sa che kheh te tug ngag
 nid-ag haq tawd pehar lar che yaog,” lehz Pawd
 loq koz vid che yaog.

⁴⁸ Bid saz a naz chaw teq pa tawd khuhd che ve haq gha kad che te yand, ha lehq lehq Jawd mawd Ghig sa ve tawd khuhd haq chid ir chid muh che yaog. Co tiq ha tiq haq gha tug Jawd mawd Ghig sa lez teh lar che chaw teq pa awr lehr yonr vehr che yaog.

⁴⁹ Kheh te lehq Jawd mawd Ghig sa ve tawd khuhd awr lehr muhd mig u ve khuhn awg kag gha lia lo saw buhg veh che yaog.

⁵⁰ Kheh te lehq Yud daq chaw teq pa awr lehr Ghig sa haq yawz yan che Yud daq chaw ma hez che awg mig awg phond cawg che yad mid teq

---

† 13:47 13:47 Isy 49:6

pa he lehq med u ve khuhn chehd che awg hox awg nax haw khaz teq pa haq ca joz phuhz vid che yaog. Pawd loq he lehq Bar nar baq haq du deh tug, i hehd hax ceh te lehq ix mag haq muhd mig u ve khuhn ghaq kog che yaog.

⁵¹ Ix mag awr lehr chaw u ve teq pa haq sax khiz te tug khi noz huhx ve jeq mia tha kha lar haz lehq Ir kawd niq med lo kae che yaog.

⁵² Anr tiz awr med khuhn chehd che yonr che chaw teq pa awr lehr ha lehq che ted ceng he lehq Daq kehg che Awg ha phu i hehd awg khuhn kha peh vad-ag cawg che yaog.

14

Pawd loq he lehq Bar nar baq Ir kawd niq med khuhn chehd che

¹ Ix mag Ir kawd niq med khuhn gaeg lehq Yud daq ve bon lawg kig khuhn teq geha gehe che yaog. U huh ix mag kha sehax koz mar vid cheaq te lehq, Yud daq chaw he lehq Yud daq chaw ma hez che chaw teq pa kha peh vad-ag yonr vehr che yaog.

² Kheh ma khuhd maq yonr che Yud daq chaw teq pa awr lehr bid saz a naz chaw teq pa haq ca joz phuhz vid lehq a vix a nax haq ma cawd daq vid tug te che yaog.

³ Kheh te lehq u huh ix mag pehz muh mehz chehd lehq Jawd mawd Yer suq awg lawn ni ma tag che khuhn koz mar vid che yaog. Jawd mawd Yer suq liz ix mag haq cud lehq and tug he lehq awg hez teq pa te che awg khuhn yawd ved awg

bon awg sinx koz mar che tawd khuhd haq sax khiz khanr che yaog.

⁴ Kheh ma khuhd med yad teq pa awr lehr nig mor phehq vehr lehq, teq mor vawr Yud daq chaw teq pa geh chehd lehq teq mor vawr cuh yad teq pa geh chehd vehr che yaog.

⁵ Bid saz a naz chaw teq pa he lehq Yud daq chaw teq pa awr lehr i hehd ve awg hox awg nax teq pa geh pawnd lehq, Pawd loq he lehq Bar nar baq ix mag haq kha muhd kha na te vid lehq huhx meh ga bag vehag lehd te che haq ix mag gha sir-ag che te yand,

⁶ Lud kawr niq muhd mig khuhn cawg che Lud tar raq med, Der ber med he lehq awg pad huh cawg che muhd mig teq pa huh phawe che yaog.

⁷ Muhd mig u ve awg khuhn liz ix mag ha lehq che bon khuhd mar vid che yaog.

Lud tar raq med khuhn su Pawd loq haq huhx meh bag che

⁸ Lud tar raq med khuhn khi lug var te ghad mi chehd che yaog. Yawd tanr pawag loar khi lug vehr lehq yaq kaw te pawz a liz ma tod jaw.

⁹ Yawd awr lehr Pawd loq mar vid chehd che haq mi na chehd che yaog. Pawd loq yawd haq kha nehax ngawx lehq na vehr lawq lawq te yonr che ni ma haq yawd gha mawg lehq

¹⁰ awg khuhd hehnd chawa kug lehq koz che, "Tu hox-oq," lehz yawd haq koz vid che yaog. Yawd pawz tuag lehq yaq kaw tod vehr che yaog.

¹¹ Pawd loq che kheh te che haq chaw mor nux gha mawg che te yand, i hehd teq pa Lud kawr niq khuhd yaw lehq, "Ghig sa teq pa chaw yad

heh te lehq a nig geh yaq vehr che law,” lehd koz awg khuhd pehz hehnd meh z te kug che yaog.

¹² I hehd teq pa awr lehr Bar nar baq haq Cud saq lehd koz meh vid che yaog. Pawd loq vawr yaw par te cheaq te lehq, yawd haq Her mer lehd* koz meh vid che yaog.

¹³ Med bag huh Cud saq ve bon yehg ted mag cawg che yaog. Bon yehg u ve khuhn ve paw khod te ghad awr lehr nud par mawd teq pa haq seh lehq suhz vez thuh si lar che teq pa haq med tar meg pheq huh yug vaha lag lehq, chaw awg mor nux geh teq geha ix mag haq tand vid tug te gad che yaog.

¹⁴ Kheh ma khuhd cuh yad Bar nar baq he lehq Pawd loq awg lawn u ve haq gha kad che te yand, ix mag ved a poq beg ke juhq pheq ve lehq chaw mor nux khuhn cex gehe lar lehq koz che,

¹⁵ “Khawd-ehg te nig hehd teq pa che kheh te cheawg le. Ngag nid-ag liz nig hehd teq pa heh te che chaw yad pheq che yaog. Awg bon mad cawg che che teq pa haq chid bag lar haz lehq teq chehd che Ghig sa geh kawq phuhz kawaq vid tug, ngag nid-ag ha lehq che bon khuhd marx che yaog. Teq chehd che Ghig sa awr lehr muhd nuh maq, mig gig, lad chuhd ghig he lehq u ve teq pa khuhn kha cawg che awg gha lia haq yawd te phanr lar che yaog.

¹⁶ Pong lag che awg co teq pa khuhn Ghig sa awr lehr Yud daq chaw ma hez che chaw ceng

---

* **14:12 14:12 Cud saq ... Her mer lehd** Cud saq he lehq Her mer lehd awr lehr Rod maq chaw teq pa ve ghig sa pheq che yaog.

gha lia haq a suq yawd te gad che heh te kae vid tug phehd vid lar che yaog.

¹⁷ Kheh ma khuhd yawd awg lawn haq sax khiz khanr tug awg ceng teq pa haq yawd maq te lar che ma hez. Awg lawn ghod ver yawd daq che haq te lehq nig hehd haq muhd nuh kawag lo muhd yeg lag vid lehq, awg sir awg no nuhaq che awg cuhx awg yand liz teha lehq, cad tug dawg tug canr che he lehq ha lehq duhd sa tug yawd kha peh vad-ag peha che yaog.”

¹⁸ Che kheh koz vid chehd liz chaw mor nux ix mag haq maq gha tand vid tug, a cehx mehz ver tawr ma ghad vehr tez che yaog.

¹⁹ U kheh te peg lehq Anr tiz awr med he lehq Ir kawd niq med lo chehd che Yud daq chaw teq pa lag lehq chaw u ve teq pa haq beg yug gha vehr lehq, i hehd teq pa Pawd loq haq huhx meh ga bag che yaog. Yawd suh vehr che law lehd duhd lehq i hehd yawd haq med bag lo ghawg kog vehr che yaog.

²⁰ Kheh ma khuhd awg laq ghuhd teq pa yawd haq ga caw hox chehd-ag huh, yawd tuag lehq med khuhn kawq gehe che yaog. Awg khaz nuhr teq ni kheha gaeg lehq yawd Bar nar baq geh Der ber med lo kae che yaog.

²¹ Med u ve awg khuhn ha lehq che bon khuhn mar vid lehq chaw kha peh vad-ag awg laq ghuhd te vehr khaz nuhr, ix mag awr lehr Lud tar raq med, Ir kawd niq med he lehq Anr tiz awr med lo kawq koeq che yaog.

²² Yonr che chaw teq pa ni ma yeg lehq yonr che awg khuhn yeg chehd gha tug, i hehd haq awg ghad pid che yaog. “A nig awr lehr Ghig sa

ve muhd mig awg khuhn maq gha gehe ser huh, tuq che khanr che he lehq har che ghuhd che haq hax ceh gha khanr che yaog,” lehq ix mag koz mar vid che yaog.

²³ Ix mag Khreq yad awg mor mag gha lia awg pun awg hox chaw mawd teq pa haq lez peg lehq, cad tug ce lehq bon lawg che awg khuhn i hehd yonr che Jawd mawd Ghig sa ve laq kuhr khuhn chid aq vid che yaog.

Sud riq muhd mig Anr tiz awr med lo kawq koeq che

²⁴ Kheh te peg lehq ix mag Pid sid diq muhd mig haq phanr kae lehq Par pud liq muhd mig lo gaeg che yaog.

²⁵ Per rar ger med khuhn bon khuhd mar vid peg lehq ix mag Ar tar liq med lo kae che yaog.

²⁶ U huh ix mag huh lawd kor cind ve lehq Anr tiz awr med lo kawq koeq che yaog. Med u ve awg khuhn pong lag thad ix mag Ghig sa ve kanx te tug awg pun, awg bon[†] pehar sehr phad Ghig sa ve laq kuhr khuhn Anr tiz awr Khreq yad awg mor ix mag haq chid aq vid lar che yaog. A meha kanx u ve teq pa haq ix mag saw te peor.

²⁷ Ix mag lag gag che te yand, Khreq yad awg mor haq kug phawng lehq Ghig sa ix mag haq cud lehq kha te che awg lawn he lehq Yud daq chaw ma hez che chaw yonr gha tug Ghig sa ghaz mir phaw vid che awg lawn i hehd teq pa haq khae mar vid che yaog.

[†] 14:26 14:26 **awg bon** Awg bon che awr lehr, Ghig sa ix mag haq ngawx haq sax che he lehq kanx te peg gha tug awg bon yaog.

²⁸ U huh ix mag yonr che chaw teq pa geh a cehax awg yand muh chawa chehd chehd che yaog.

15

Yer ruq sar lehn med khuhn jehg daq che

¹ Kheh te lehq, Yud daq muhd mig lo chehd che chaw ted pehg Anr tiz awr med lo lag lehq “Nig hehd awr lehr, Mod ser ve awg lid cawg lar che heh awg gig med maq soer ver, thaer khuhq che haq maq gha hawg” lehd koz lehq a vix a nax* teq pa haq mar vid che yaog.

² Pawd loq he lehq Bar nar baq chaw u ve teq pa haq ma cawd daq lehq, tawd hax ceh nux ghawg daq peg lehq, awg lawn che ve haq ca na ngawx-eg tug, Pawd loq, Bar nar baq he lehq awg mor khuhn ve awg kag awr ve chaw teq pa haq a vix a nax teq pa lez yug lehq Yer ruq sar lehn med lo chehd che cuh yad he lehq awg hox chaw mawd teq pa chehd lo ca na daq pe che yaog.

³ Kheh te lehq, Khreq yad awg mor i hehd haq kae pe che te yand, i hehd teq pa awr lehr, Phid niq muhd mig he lehq Sar mar riq muhd mig haq phanr kae lehq, Yud daq chaw ma hez che chaw teq pa ni ma kawq pa che awg lawn koz mar vid cheaq te lehq, u huh chehd che a vix a nax awg gha lia ha lehq jad che yaog.

⁴ I hehd teq pa Yer ruq sar lehn med lo gaeg che te yand, Khreq yad awg mor, cuh yad teq pa he lehq awg hox chaw mawd teq pa i hehd haq

---

* **15:1 15:1 a vix a nax** Khreq yad teq pa haq koz che yaog. Cy 1:16

haq yug vid che yaog. Kheh te lehq Ghig sa ix mag haq cud che khuhn te che awg ceng gha lia ix mag i hehd haq saw khae mar vid che yaog.

⁵ Kheh ma khuhd, Phar rir sehd awg mor khuhn ve Yer suq haq yonr che chaw teq pehg tuag lehq koz che, “I hehd Yud daq chaw ma hez che haq awg gig med gha soer vid lehq Mod ser ve awg lid tawd khuhd haq ghaq te vid tug i hehd haq tawd gha pid che yaog,” lehd koz vid che yaog.

⁶ Kheh te lehq, cuh yad teq pa he lehq awg hox chaw mawd teq pa awg lawn che ve haq na daq jehg daq che yaog.

⁷ Awg lawn che ve haq koz daq jehg daq che muh jad vehr lehq Per troq tuag lehq i hehd teq pa haq koz vid che, “A vix a nax teq paog, ngag mar che heh te lehq Yud daq chaw ma hez che chaw teq pa ha lehq che bon khuhd haq gha kad lehq gha yonr tug, awg kawd maq thad loar nig hehd khuhn Ghig sa ngag haq lez yug lar che haq nig hehd sir chehd che yaog.

⁸ Chaw yad ve ni ma haq sir che Ghig sa awr lehr, a nig haq heh te lehq Yud daq chaw ma hez che chaw haq Daq kehg che Awg ha phu pid che khuhn i hehd haq yawd haq yug che yaog lehz Ghig sa i hehd awg pun sax khiz khanr che yaog.

⁹ Ghig sa awr lehr, a nig he lehq i hehd haq mad pehg daq lar hawg. Yonr che haq te lehq, i hehd ve ni ma haq liz yawd daq vid kehg vid che yaog.

¹⁰ Kheh te lehq, a nig ved a pux a pi teq pa liz, a nig liz taz ma ghad che taz tug haq yug lehq Ghig sa haq ca lawd ngawx cheawg le. A thoq te

awg laq ghuhd teq pa ve laq boz thag huh ca tar vid cheawg le.

¹¹ Kheh ma khuhd a nig liz, i hehd heh te lehq, Jawd mawd Yer suq ve awg bon haq lehax te lehq, thaer khuhq che gha tug haq a nig yonr che yaog,” lehz Per troq koz vid che yaog.

¹² Awg yand u ve khuhn phawng daq kig huh kha lag che chaw awg gha lia taq chuhax gawr lehd chehd vehr che yaog. Bar nar baq he lehq Pawd loq awr lehr, Ghig sa ix mag haq cud lehq bid saz a naz chaw teq pa awg khuhn and tug he lehq kha te che awg ceng gha lia ix mag khae mar vid che haq i hehd na chehd che yaog.

¹³ Ix mag tawd yaw peg che te yand, Yar koq koz che, “A vix a nax teq paog, ngag ved tawd khuhd haq na ser.

¹⁴ Ghig sa awr lehr, yawd ved awg meh haq puhd tug awg pun bid saz a naz chaw teq pa awg khuhn chaw teq mor haq yug tuhaz tug, awg kawd thad loar. Ghig sa i hehd haq duhd ngawx lehq har kax che awg lawn Sid monr Per troq ngag hehd haq khae mar peor.

¹⁵ Yawd koz che tawd khuhd he lehq Ghig sa ve cuh kar var teq pa ve tawd khuhd liq awg khuhn che kheh koz buhq lar che haq hawr daq che yaog. Cuh kar var ve liq awg khuhn che kheh koz buhq lar che yaog.

¹⁶ †Che khaz nuhr ver, ngag kawaq lehq,
paz vehr che Dar viq ve yehg haq ngag kawq
ghu te tug yaog.

Lug vehr sez vehr lar che haq liz daq tug

---

† 15:16 15:16-18 Am 9:11-12

awg suhx te pawz ngag kawq ghu te tug yaog.
 17-18 Awg yand u ve khuhn, cawg lar ser che chaw
 teq pa he lehq
 ngag ved awg meh khuhn kug yug lar che
 bid saz a naz chaw awg gha lia

Jawd mawd Ghig sa haq ca tug yaog.'

A mig thad loar awg lawn che ve haq a nig sir
 vid tug, Jawd mawd Ghig sa koz ax lar peg
 che yaog.

19 Yar koq kawq koz vid che, Kheh te cheaq te
 lehq, Ghig sa geh kawq phuhz kawaq chehd che
 bid saz a naz chaw teq pa haq soq saq tug maq
 te cawd hawg.

20 Kheh liz, sax ho haq caz daq che chaq chiz
 che teq pa, hax chawd hax paz te che, kuhr pehg
 pheh suh che awg sar cad che he lehq awg suhr
 haq cad che awg ceng che teq pa haq jaw kae
 tug, i hehd haq liq buhq vid cawd che yaog, lehz
 ngag duhd che yaog.

21 Awg lawn ghod ver, Sa ba to awg ni gha lia sinx
 gha lia bon lawg kig awg khuhn Mod ser ve awg
 lid tawd khuhd haq ghawn mar vid chehd cheaq
 te lehq, a mig thad loar liz med awg kag gha lia
 khuhn mar vid sehr phad cawg che yaog," lehz
 Yar koq koz vid che yaog.

*Yonr yeg che bid saz a naz chaw haq liq buhq
 vid che*

22 Kheh te lehq, i hehd awg khuhn ve chaw haq
 lez yug lehq Pawd loq he lehq Bar nar baq ix mag
 geh Anr tiz awr med lo kae vid tug, cuh yad teq
 pa, awg hox chaw mawd teq pa he lehq Khreq
 yad awg mor awg gha lia ni ma cawd che yaog.

A vix a nax teq pa awg khuhn awg hox te chehd che Bar sar baq lehd koz che Yud daq he lehq Ser laq haq kae pe che yaog.

²³ Ix mag yug ve che liq awg khuhn che kheh koz buhq lar che yaog.

A vix a nax awg khuhn ve cuh yad teq pa he lehq awg hox chaw mawd teq pa awr lehr, Anr tiz awr med, Sud riq muhd mig he lehq Kid lid kiq muhd mig lo chehd che bid saz a naz chaw teq pa awg khuhn ve a vix a nax teq pa haq haq pehd che tawd sanr fea lar che yaog.

²⁴ Ngag hehd awg khuhn ve chaw ted pehg pehar, ngag hehd maq cuh peha liz nig hehd chehd lo kae lehq tawd teq pa koz mar lehq nig hehd ve ni ma haq ca te soq saq vid che awg lawn haq ngag hehd gha kad che yaog.

²⁵⁻²⁶ Kheh te cheaq te lehq, ngag hehd teq pa awg khuhn saw phoz jehg daq ngawx peg lehq, nig hehd chehd lo lag tug chaw ni ghad haq lez yug lar che yaog. A nig ved Jawd mawd Yer suq Khreq awg pun a sug yawd ved a saq tand lar che, ngag hehd haq che Bar nar baq he lehq Pawd loq geh ix mag haq lag peha tug yaog.

²⁷ Kheh te lehq, liq awg khuhn kha buhq lar che awg lawn che ve teq pa nig hehd haq khae mar vid tug, Yud daq he lehq Ser laq haq nig hehd chehd huh lag peha lar che yaog.

²⁸ Jaw yug veh yug tug lor jad che awg ceng che ve teq pa ma hez ver, awg kag awg nuz awr ve awg veg nig hehd haq maq puha tug, Daq che kehg che Awg ha phu liz ngag hehd teq pa liz ni ma cawd che yaog.

²⁹ Nig hehd jaw yug veh yug cawd che awg

ceng teq pa awr lehr, sax ho haq tand lar che awg ceng haq cad che, awg suhr haq cad che, kuhr pehg pheh suh vehr che awg sar haq cad che he lehq hax chawd ha paz te che u ve teq pa yaog. Che teq pa haq nig hehd jaw yug veh yug gha ver daq jad che yaog. Duhd sa gad sa che cawg vid-og, lehd koz buhq lar che yaog.

³⁰ I hehd teq pa kae lehq Anr tiz awr med lo gaeg che te yand, chaw awg gha lia haq kug phawng lehq i hehd haq pehr fea lar che liq u ve pid che yaog.

³¹ Liq u ve haq i hehd gha ghawn che te yand, i hehd haq awg ghad pid cheaq te lehq, i hehd ha lehq jad che yaog.

³² Yud daq he lehq Ser laq ix mag awr lehr, cuh kar var te lehq, a vix a naz teq pa haq laex ceng mar vid che awg khuhn awg ghad pid lehq i hehd yeg chehd gha tug te vid che yaog.

³³ Yud daq he lehq Ser laq ix mag u huh chehd che a cehax muh vehr lehq, ix mag haq lag peha lar che a vix a nax teq pa chehd lo kawq koeq tug awg yand gaeg lehq, u huh chehd che a vix a nax teq pa liz ix mag haq ha lehq duhd sa che bon ir khuhd kawq naq fe vid che yaog.†

³⁵ Kheh ma khuhd, Pawd loq he lehq Bar nar baq awr lehr, Anr tiz awr med khuhn chehd lar lehq, su awg kag awr ve chaw teq pa geh teq geha Ghig sa ve tawd khuhd ha lehq bon khuhd ca mar vid che yaog.

---

† **15:33 15:34** Her lar saq ve liq ted pehg awg khuhn ka nad nehax che ve cawg che yaog. Kheh ma khuhd Ser laq yawd duhd lar lehq u huh chehd lar che yaog lehd koz lar che yaog.

Pawd loq he lehq Bar nar baq phaz daq che

³⁶ Awg ni awg hax kha cawd cawad muh vehr lehq Pawd loq Bar nar baq haq koz vid che, “Jawd mawd Yer suq awg lawn mar vid jaw che med teq pa khuhn chehd che a vix a nax teq pa khawd-ehg te chehd nar ca kaod ngawx-eg,” lehd koz vid che yaog.

³⁷ Bar nar baq awr lehr, Mar koq lehd koz che Yod hanr haq sir veh kae gad che yaog.

³⁸ Kheh liz Pawd loq awr lehr, yawd haq maq sir ve kae cawd hawg, lehd duhd che yaog. Awg lawn ghod ver, peg lar haz che te pawz huh, Par pud liq muhd mig lo gaeg lehq, yawd ix mag haq phaz daq veh lehq ix mag haq kanx maq ga te vid che yaog.

³⁹ Kheh te lehq, awg lawn u ve haq te lehq, ix mag a cehax liz ma cawd daq lehq phaz daq veh che yaog. Bar nar baq awr lehr, Mar koq haq sir ve lehq Kud par ruz muhd mig lo huh lawd kor cind veh che yaog.

⁴⁰ Kheh te lehq, Pawd loq vawr, Ser laq haq lez yug ve lehq, a vix a nax teq pa Jawd mawd Ghig sa ve awg bon khuhn ix mag haq chid aq vid peg lehq tuhze veh che yaog.

⁴¹ Pawd loq awr lehr, Sud riq muhd mig he lehq Kid lid kiq muhd mig haq phanr kae lehq Khreq yad awg mor teq pa Ghig sa haq yonr che khuhn awg ghad cawg vid tug te che yaog.

16

Pawd loq he lehq Ser laq geh Tiq mod ser kae che

¹ Kheh te lehq Pawd loq awr lehr Der ber med te lehq Lud tar raq med lo gaeg che yaog. Lud tar raq med awg khuhn Tiq mod ser meh che awg laq ghuhd te ghad cawg che yaog. Yawd ved awr ye awr lehr yonr che Yud daq chaw ceng he lehq yawd ved awr pa awr lehr Her lar saq chaw ceng yaog.

² Awg laq ghuhd u ve te ghad awr lehr, Lud tar raq med he lehq Ir kawd niq med lo chehd che a vix a nax teq pa awg khuhn awg meh daq che chaw te ghad phehq che yaog.

³ Pawd loq awr lehr, Tiq mod ser haq yawd geh sir ve kae gad che yaog. Yawd awr pa Her lar saq chaw-ag lehz u huh chehd che Yud daq chaw teq pa sir chehd cheaq te lehq Pawd loq Tiq mod ser haq sir ve lehq awg gig med soer vid che yaog.

⁴ I hehd med teq pa haq phanr kae ver, Yer ruq sar lehn med lo chehd che cuh yad teq pa he lehq awg hox chaw mawd teq pa jehg chez lar che heh Yer suq Khreq haq yonr che khuhn te kae tug i hehd teq pa haq koz vid lar haz che yaog.

⁵ Kheh te lehq Khreq yad awg mor teq pa awg khuhn yonr che awg ghad cawg mad lehq ni gha lia chaw awg suhx kawq cawg mad-ag che yaog.

Awg ha awg khuhn Mar ker dawd niq chaw haq gha mawg che

⁶ Ar siq muhd mig khuhn bon khuhd maq gha mar tug, Daq kehg che Awg ha phu i hehd haq tawr lar cheaq te lehq, i hehd Phur giz muhd mig he lehq Gar lar tiq muhd mig huh phanr kae che yaog.

⁷ Mud siq muhd mig huh lag gag che te yand, Ber tud niq muhd mig khuhn gehe tug duhd lar che liz Yer suq ve Awg ha phu i hehd haq a khawag ma pid.

⁸ Kheh te lehq, i hehd Mud siq muhd mig awg jad huh phanr kae lehq Tar rod aq med lo gaeg che yaog.

⁹ Muhd khax te khend lo, Pawd loq awg ha khuhn Mar ker dawd niq chaw te ghad hox chehd cheaq gha mawg che yaog. Yawd Pawd loq haq lawg khawx lehq koz che, "Mar ker dawd niq muhd mig lo lag lehq, ngag hehd haq ga laog," lehd koz che yaog.

¹⁰ Awg ha awg khuhn yawd u kheh te gha mawg peg lehq Mar ker dawd niq chaw teq pa haq ha lehq che bon khuhd mar vid tug Ghig sa ngag hehd haq kug yug che law lehz gha sir lehq har naq Mar ker dawd niq muhd mig lo gha kae tug ngag hehd te che yaog.

Lud di ve yehg ka ni ma kawq pa che

¹¹ Kheh te lehq, ngag hehd teq pa Tar rod aq med huh te lehq, Sar mor tar rehz muhd mig lo thed-eg ghad huh lawd kor cind kae lehq, awg khaz nuhr teq ni Nar pawd liq med lo gaeg che yaog.

¹² Med u ve khuhn kawq tuhaz kae lehq, Phid lid piq med lo gaeg che yaog. Med u ve awr lehr, Mar ker dawd niq muhd mig awg khuhn lo Rod maq chaw teq pa teh la che med nux phehq che yaog. Ngag hehd teq pa u huh awg yand a cehax muh chawa chehd che yaog.

¹³ Sa ba to awg ni gaeg che te yand, med bag lo lawg kax puhg huh su bon lawg kig ted kag kanr cawg chehd gha hawg lehz ngag hehd duhd lehq kae che yaog. Ngag hehd teq pa u huh phoz mi lehq yad mig teq pa phoz mi chehd che teq pa haq mar vid che yaog.

¹⁴ Awg yand u ve khuhn, Yud daq chaw ma hez che Ghig sa haq a kor pi che Lud di meh che yad mig te ghad ngag hehd ve tawd khuhd haq na chehd che yaog. Yawd awr lehr, pha naz mi ax te che haq huhd che Sar tir rehd med yad phehq che yaog. Pawd loq ve tawd khuhd haq na yug tug, Jawd mawd Ghig sa yawd ved ni ma haq phaw vid che yaog.

¹⁵ Yad mid u ve he lehq yawd ved yehg yad ka yad awg gha lia baz tiz sanr saw khanr yug peg lehq yawd ngag hehd haq koz ax che, “Ngag awr lehr, Jawd mawd Yer suq awg khuhn kar tiq yeg che chaw te ghad awg lehz nig hehd duhd ver, ngag ved yehg lo ca chehd laoq,” lehd koz lehq hax ceh lawg lehq ngag hehd kae che yaog.

Pawd loq he lehq Sir laq Phid lid piq thawnr khuhn geh che

¹⁶ U kheh te peg lehq, ngag hehd Yud daq chaw ve bon lawg kig lo kawq kae tod-ag huh, mawx ngawx gha che awg ceg ma nehax te ghad haq ngag hehd gha mawg daq che yaog. Yawd awr lehr, mawx vix, sir vix lehq ca koz vix cheaq te lehq, yawd ved awg sehr phad teq pa haq phu kha peh vad-ag ca vid gha che yaog.

¹⁷ Yad mid nehax u ve awr lehr, Pawd loq he lehq ngag hehd teq pa khaz nuhr ghaq lag lar

lehq, “Chaw che teq pa awr lehr, nig hehd haq thaer khuhq gha che yaq kaw koz mar ax tug, ir jad muh jad che Ghig sa ve awg ceg teq pa yaog,” lehd koz kug tod che yaog.

¹⁸ Yawd u kheh ghaq te tod che laex ni gaeg che yaog. Kheh te lehq, Pawd loq jehd cid ma ghad vehr lehq, yawd kuhr phuhz lehq ned yawd khuhn chehd che haq koz vid che, “Yer suq Khreq ve awg meh awg khuhn ngag nawg haq tawd che kheh koz yawa che yaog. Yad mid ma che khuhn tuhez lor,” lehd koz vid lehq teq pear lehax tuhaz veh che yaog.

¹⁹ Yawd ved awg sehr phad teq pa awr lehr, i hehd teq pa phu ca gha khad mad mawg vehr lehq Pawd loq he lehq Ser laq haq i hehd teq pa pheh yug lehq ghawg ve chaw mor nux mehaz khuhd suhr huh muhd mig Jawd mawd teq pa chehd lo kae che yaog.

²⁰ Ix mag haq suhx jehg suhx taz var teq pa chehd lo seh ve kae lehq koz vid che, “Chaw che ve teq pa awr lehr, Yud daq chaw yaog. A nig ved med haq soq saq vid tug lehax ca te keag chehd che yaog.

²¹ Ngag hehd Rod maq chaw ve awg lid awg khad khuhn tad haq yug lehq taq te lehd koz lar che awg lid awg khad teq pa haq i hehd mar che yaog,” lehd koz che yaog.

²² Chaw mor nux liz Pawd loq he lehq Ser laq haq ga dawz lehq, suhx jehg suhx taz var teq pa liz lag lehq ix mag ved beg ke saw juhq kuhz kha peg lehq suhz sehr yug jawq cuh vid che yaog.

²³ Ix mag haq hax ceh nux phuhz jawq peg lehq thawnr khuhn yug ke lar haz lehq ix mag haq

kha sehax paog lar tug thawnr awg hox haq koz vid lar haz che yaog.

²⁴ Thawnr awg hox liz, su koz vid lar che heh te lehq, ix mag haq thawnr yehg awg kaw jen ve te bawehd khuhn ke lehq ix mag ved khi kud haq liz a suhz thuhz lar che khuhn ke lehq sawnd cuhx lar che yaog.

²⁵ Te khend kheh tawa huh gaeg che te yand, Pawd loq he lehq Ser laq bon lawg lehq Ghig sa haq liq khuhd ka chid muh chehd che yaog. Thawnr khuhn chehd che chaw teq pa liz ix mag ved khuhd haq na chehd che yaog.

²⁶ Awg yand u ve khuhn, teq per maq lehax mig hiz jad cheaq te lehq, thawnr yehg cuhz penr saw kuhz nez vehr che yaog. Ghaz mir awg gha lia saw phaw kha vehr lehq chaw haq kha pheh lar che son caz teq pa liz saw phaz cheag vehr che yaog.

²⁷ Thawnr awg hox yuhq nuhd-ag lehq, thawnr yehg ghaz mir saw phaw kha lar lawz che haq yawd gha mawg lehq, thawnr yad teq pa saw phaw tuhz veh gha hawg lehd duhd lehq yawd ved a dax ghawg lehq yawd khad yawad awg ton haq gehd vehr-ag lehd te che yaog.

²⁸ Kheh te lehq, Pawd loq huh kug lehq koz che, “Nawg awg ton lug tug teq chaweh taq te. Ngag hehd awg gha lia saw chehd chehd che yaog,” lehd koz vid che yaog.

²⁹ Kheh te lehq, thawnr awg hox a mir tox veva lehd koz vid lehq, yawd kuhz chehd che khuhn thawnr yehg khuhn cex gehe lehq Pawd loq he lehq Ser laq ix mag mehz khuhd suhr huh boz cuhx chehd che yaog.

³⁰ Yawd ix mag haq thawnr khuhn sir ve tuhzeq lehq koz che, “Nig mag-og, ngag khawd-ehg kheh te ver, thaer khuhq che haq gha hawg le,” lehd koz na ngawx che yaog.

³¹ Ix mag koz vid che, “Jawd mawd Yer suq haq yonr lor. Nawg he lehq nawg ved yehg yad ka yad liz thaer khuhq che haq gha tug yaog,” lehz kawq yaw khuhq vid che yaog.

³² U kheh te peg lehq, ix mag awr lehr, thawnr awg hox he lehq yawd ved yehg yad ka yad teq pa haq Jawd mawd Yer suq awg lawn mar vid che yaog.

³³ U ve teq hax awg khuhn, yawd ix mag haq sir ve lehq, ix mag ved nag kig haq chuhd kha vid peg lehq yawd awg ton liz yawd ved yehg yad ka yad awg gha lia laq cuhg laq hax baz tiz sanr khanr yug che yaog.

³⁴ Kheh te lehq, thawnr awg hox u ve ix mag haq yawd ved yehg lo sir ve kae lehq te car te taw vid che yaog. Ghig sa haq yonr vehr cheaq te lehq yawd he lehq yawd ved yehg yad ka yad awg gha lia ha lehq jad che yaog.

³⁵ Sawx awr kheha muhd thid-ag lehq suhx jehg suhx taz var teq pa chaw u ve ni ghad haq phehd vid tug, kanx te par teq pa haq ca koz vid peha che yaog.

³⁶ Kheh te lehq, thawnr awg hox Pawd loq haq koz vid che, “Nig mag haq phehad tug, suhx jehg suhx taz var teq pa kanx te par teq pa haq cuh peha lehq lag koz ax peor. Kheh te cheaq te lehq, a meha nig mag taq chuhax chuhd tuhez lehq kae lor,” lehd koz vid che yaog.

³⁷ Kheh liz, Pawd loq kanx te par teq pa haq koz vid che, “Ngag nid-ag Rod maq chaw haq liz, suhx mad jehg ser thad loar su mehz khuhd suhr huh ngag nid-ag haq dawz lehq thawnr khuhn pheh ke lar che yaog. A meha taq chuhax khuhd phehd peha tuawg la. Che kheh te maq gha hawg. I hehd teq pa lag lehq ngag nid-ag haq kha sehax yug tuhz peha cawd che yaog,” lehd koz vid che yaog.

³⁸ Kanx te par teq pa awr lehr, awg lawn u ve suhx jehg suhx taz var haq ca koz vid-eg che te yand, ix mag Rod maq chaw phehq che haq i hehd gha kad lehq kuhz jad che yaog.

³⁹ I hehd teq pa ix mag chehd lo lag lehq, i hehd ve yaq kig haq vend bax phehad vid tug, lawg khawx che yaog. Kheh te lehq, ix mag haq yug tuhz vid peg lehq med u ve khuhn tuhez vid tug lawg che yaog.

⁴⁰ Kheh te lehq, ix mag thawnr yehg khuhn tuhez lehq Lud di ve yehg lo kae che yaog. U huh a vix a nax teq pa haq gha mawg daq lehq ix mag i hehd teq pa haq awg ghad pid lar haz lehq ix mag med u ve khuhn tuhz veh che yaog.

17

Pawd loq he lehq Ser laq Thed sar lawd niq med khuhn chehd che

¹ U kheh te peg lehq, Pawd loq he lehq Ser laq, Ar phid liq med he lehq Ar pawd lawd niq med haq phanr kae lehq Thed sar lawd niq med lo gaeg che yaog. U huh Yud daq chaw teq pa ve bon lawg kig cawg che yaog.

² Pawd loq awr lehr, yawd te jaw che heh te lehq u huh i hehd geh kae lehq Sa ba to awg ni sehr ni kha gag Liq phu haq cud lehq i hehd geh jehg daq cehd daq che yaog.

³ Khreq awr lehr, tuq che khanr che haq gha khanr lehq suh kig lo gha kawq teq tuag che yaog, lehz yawd kha sehax pheq mar vid che yaog. “Ngag nig hehd haq koz mar che Yer suq che te ghad awr lehr, Khreq yaog,” lehd koz vid che yaog.

⁴ I hehd teq pa ted pehg yonr vehr lehq Pawd loq he lehq Ser laq haq pawnd daq vehr che yaog. I hehd awg mor khuhn awr lehr, Ghig sa haq a kor pi che Her lar saq chaw kha peh vad-ag he lehq awg mig awg phond cawg che yad mid teq pa laex ghad cawg che yaog.

⁵ Kheh ma khuhd Yud daq chaw teq pa awr lehr, ni ma khuhn soer che khawehx che cawg lehq, teq chaweh kanx maq te che chaw haeg teq pa haq awg chaw te daq lehq, awg mor phoz sawnr ve lehq med awg khuhn soq saq tug te che yaog. I hehd Yar sonr ve yehg haq dawz paz gehe lehq Pawd loq he lehq Ser laq haq chaw kheh ma ve mehzh khuhd suhr lo ghawg ve tuhez tug ghaq ca che yaog.

⁶ Ix mag haq ca mad mawg te lehq Yar sonr he lehq awg vix awg nax ted pehg pehar haq muhd mig jawd mawd teq pa geh ghawg ve kae lehq kug che, “Mig gig koar ca kaod te tod che soq saq tug te che chaw teq pa awr lehr, a meha chuhr huh chehd chehd vehor.

⁷ Yar sonr awr lehr, chaw che ve teq pa haq yawd ved yehg khuhn haq yug teh lar che yaog.

Yer suq lehd koz che awg kag awr ve jawd mawd te ghad cawg che yaog, lehzi hehd koz lehq Jawd mawd nux Kehd sar ve awg lid awg khad haq chaw che teq pa awg gha lia saw te yaq chehd che yaog," lehd koz vid che yaog.

⁸ Med yad teq pa he lehq muhd mig Jawd mawd teq pa awr lehr, awg lawn che ve haq i hehd gha kad che te yand, i hehd soq saq jad che yaog.

⁹ I hehd awr lehr, Yar sonr he lehq awg kag awg nuz awr ve awg vix awg nax teq pa haq phu ke cuh vid lehq khanr vid peg lehq i hehd haq phehd pe vid che yaog.

Pawd loq he lehq Ser laq Ber riq med lo kae che

¹⁰ A vix a nax teq pa awr lehr, Pawd loq he lehq Ser laq haq Ber riq med lo muhd khax thad har naq kae pe che yaog. Ix mag o lo gaeg che te yand, Yud daq chaw teq pa ve bon lawg kig khuhn gehe che yaog.

¹¹ Yud daq chaw che teq pa awr lehr, Thed sar lawd niq chaw teq pa haq keh sir vix lehq Jawd mawd Yer suq ve awg lawn haq i hehd ha lehq ha ka haq yug che yaog. Awg lawn che teq pa cawd ma cawd che haq gha sir tug, i hehd ni gha lia Liq phu haq kha sehax ghawn ngawx chehd che yaog.

¹² Kheh te cheaq te lehq, i hehd awg khuhn yonr che chaw cawg mad-ag che yaog. Yonr che chaw che ve teq pa awr lehr, awg mig awg phond cawg che Her lar saq chaw yad mid teq pa he lehq haw khaz teq pa liz, cawg che yaog.

13 Pawd loq awr lehr, Ber riq med khuhn Ghig sa ve tawd khuhd mar vid chehd che haq Thed sar lawd niq med lo chehd che Yud daq chaw teq pa gha sir che te yand, u huh liz i hehd kae lehq, muhd mig yad teq pa haq ca joz phuhz vid lehq soq saq vid tug te che yaog.

14 Kheh te lehq, a vix a nax teq pa awr lehr, Pawd loq haq lad chuhd ghig puhg lo har naq sir kog vid-eg che yaog. Kheh ma khuhd Ser laq he lehq Tiq mod ser ix mag vawr u huh chehd haz ser che yaog.

15 Pawd loq haq ga sir kog vid-eg che chaw teq pa awr lehr, Ar thenr med lo kha gag ga sir kog vid che yaog. Ser laq he lehq Tiq mod ser yawd chehd lo har naq lag tug Pawd loq i hehd haq tawd sanr fe vid lehq i hehd kawq veh che yaog.

Pawd loq Ar thenr med khuhn chehd che

16 Pawd loq Ar thenr med khuhn Ser laq he lehq Tiq mod ser ix mag haq law chehd huh, med u ve khuhn sax ho kha peh vad-ag cawg che haq yawd gha mawg cheaq te lehq yawd ved ni ma lug jad che yaog.

17 Kheh te lehq, yawd awr lehr ni gha lia bon lawg kig lo Yud daq chaw teq pa he lehq Ghig sa haq a kor pi che Her lar saq chaw teq pa haq lehd ma koz, kax khuhn lo kha mawg daq che chaw teq pa haq lehd ma koz, hax ceh koz daq jehg daq che yaog.

18 Awg yand u ve haq Er pid kud ruq* he lehq Sa taw ez† ve awg lid haq yug che cud yiq cawg che chaw teq pa awr lehr, Pawd loq haq jehg daq che yaog. I hehd ted pehg koz che, “Su khuhd haq ca ghawz khae tod che chaw che te ghad a thoq maq awr ca kaod ghud koz tod cheawg le,” lehd koz che yaog.

Pawd loq Yer suq awg lawn he lehq kawq teq tuag che awg lawn mar vid cheaq te lehq, ted pehg pehar koz che, “Yawd vawr, awg kag awg nuz awr ve muhd mig haq ve Ghig sa awg lawn ca mar tod che chaw yaog,” lehd koz che yaog.

19 Kheh te lehq, i hehd Pawd loq haq sir ve lehq, jehg daq kig Ar rer keh‡ ted mag huh kae lehq koz che, “Nawg mar vid che awg lawn awg suhx che ve ngag hehd haq liz a cehax mar laog.

20 Awg lawn ghod ver, ngag hehd maq sir ma kad jaw che awg ceng teq pa nawg koz ax che yaog. Awg ceng u ve teq pa a thoq cuhx kig cawg che haq ngag hehd sir gad che yaog,” lehz i hehd koz che yaog.

21 Ar thenr med chaw awg gha lia he lehq

---

* **17:18 17:18 Er pid kud ruq** Daq che awg ceng awr lehr, chaw yad awg pun ha lehq tug phehq che yaog. Ghig sa suhx jehg suhx taz che mad cawg. Chaw yad suh che haq kuhz tug maq lor, lehd koz mar che awg lid phehq che yaog. † **17:18 17:18 Sa taw ez** Ghig sa cawg liz daq che awg ceng Ghig sa geh lag che ma hez. Chaw yad awr lehr, ha lehq tug he lehq duhd har tug awg khuhn lehax maq khanr chehd lar cawd hawg. Awg ceng u ve teq pa haq pong kae tug te cawd hawg lehd koz mar che awg lid phehq che yaog. ‡ **17:19 17:19 Ar rer keh** Ar rer awr lehr, Her lar saq chaw teq pa ve Ghig sa phehq lehq, “muhd tawnr che ghig sa he lehq maq bawz che ghig sa,” lehd koz gad che yaog.

khehx chaw teq pa awr lehr, ni gha lia teq chaweh maq te he lar lehq, awg lawn teq pa haq lehax khæ daq lar lehq awg lawn awg suhx teq pa haq lehax law na chehd che yaog.

²² Kheh te lehq, Pawd loq jehg daq kig lo Ar rer kehaq lo chaw kheh ma ve mehz khuhd suhr huh tu hox lar lehq koz che, “Ar thenr chaw teq paog, nig hehd awr lehr, chaw gha lia ghig sa haq yawz yan vix jad che haq ngag gha mawg che yaog.

²³ Awg lawn ghod ver, ngag ted kag peg ted kag lo kae lehq, nig hehd a kor pi chehd che teq pa haq ngawx che te yand, ngag hehd maq sir che ghig sa awg pun, lehd koz buhq lar che tand kig ted kag haq ngag gha mawg che yaog. Nig hehd mag sir he lehq a kor pi chehd che ghig sa te ghad awg lawn ngag nig hehd haq khæ mar chehd che yaog.

²⁴ Mig gig he lehq mig gig koar kha cawg che awg gha lia haq te phanr che Ghig sa awr lehr, muhd nuh maq he lehq mig gig ve awg sehr phad phehq che yaog. Yawd awr lehr, chaw yad laq kuhr te lar che yehg khuhn chehd tug ma hez.

²⁵ Chaw yad ve laq kuhr yawd awg pun ted ceng ceng-ar tea tug yawd lor che liz ma hez. Awg lawn ghod ver, yawd awr lehr, chaw awg gha lia haq a saq teq vid lehq awg ceng gha lia pehar che yaog.

²⁶ Yawd mig gig khod-aq khar lo liz chehd tug, chaw ceng gha lia haq chaw te ghad lehax cud lehq te phanr lar che yaog. I hehd awg pun fir daq pehg daq che awg yand teq pa he lehq i hehd chehd kig mig cuhx teq pa loar yawd saw te lar peg che yaog.

27 Kheh te lehq, chaw yad yawd haq ca che awg khuhn ca soz ngawx lehq gha mawg tug awg pun, yawd chaw yad haq te phanr lar che yaog. Awg cehg mag ver, yawd a nig teq pa haq chehd vid che ma hez hawg.

28 Awg lawn ghod ver, chaw te ghad che kheh koz che yaog. 'Yawd haq te lehq a nig hiz hiz nez nez he lehq teq gha chehd che yaog.' Nig hehd ve ka mig khuhd ka par teq pa te pehg liz koz lar che heh, 'Ngag hehd awr lehr, yawd haq cax yaq lag lar che awg yad awg dug teq pa yaog.'

29 Kheh te lehq, a nig Ghig sa haq cax yaq lag lar che awg yad awg dug phehq cheaq te lehq, chaw yad duhd ngawx vix te vix che awg hoq awg han teq pa, si lehd ma koz, phu lehd ma koz, huhx meh lehd ma koz, Ghig sa awr lehr, che teq pa haq sur daq cheawg, lehz a nig ma duhd cawd che yaog.

30 Pong lag thad ver, nig hehd Ghig sa haq maq sir lehq te che teq pa haq Ghig sa ma tawnd lar liz, a meha awr lehr, khar lo ted kag huh chehd che chaw lehd ma koz, awg gha lia ve vend bax haq duhd phuhz tug Ghig sa tawd pid lar che yaog.

31 Awg lawn ghod ver, yawd lez yug lar che chaw te ghad haq cud lehq, mig gig chaw yad teq pa haq thed che cawd che khuhn suhx jehg suhx taz tug, yawd awg ni tinr lar peor. Chaw che te ghad haq Ghig sa lez yug lar che yaog lehz, chaw awg gha lia gha sir tug, suh kig lo yawd haq kawq teq tuag vid peor," lehz Pawd loq mar vid che yaog.

32 Suh vehr che chaw kawq teq tuag che awg

lawn i hehd gha kad che te yand, chaw ted pehg pehar yawd haq koz gid ghig gid che yaog. Kheh ma khuhd, ted pehg pehar koz che, "Nawg awg lawn che ve haq koz che ngag hehd te pawz kawq na gad ser che yaog."

³³ Kheh te lehq, Pawd loq i hehd jehg daq kig khuhn tuhaz veh che yaog.

³⁴ Chaw ted pehg pehar yonr vehr lehq Pawd loq haq pawnd daq vehr che yaog. Chaw u ve teq pa awg khuhn Dar yawd nar siq meh che jehg daq kig Ar rer keh Jawd mawd te ghad, Dar mar riz meh che yad mid te ghad he lehq awg kag awg nuz awr ve chaw teq pa liz cawg che yaog.

18

Pawd loq Kawd ren thuq med khuhn chehd che

¹ Kheh te peg lehq, Pawd loq awr lehr, Ar thenr med huh tuhez lehq Kawd ren thuq med lo kae che yaog.

² U huh, Por tuq muhd mig yad Ar kud laq meh che Yud daq chaw te ghad haq yawd gha mawg daq che yaog. Chaw u ve awr lehr, Yud daq chaw awg gha lia Rod maq med khuhn gha tuhez lawg lehz Jawd mawd Kar lawd diq tawd pid che haq te lehq, yawd ved awg mid ma Pid kid laq ix mag Id tar lir muhd mig khuhn tuhaz lehq u huh lag chehd-ag che maq muh ser che yaog.

³ Pawd loq yawd ix mag geh kae lehq, yawd liz ix mag geh chehd lehq kanx te che yaog. Awg lawn ghod ver, i hehd teq pa a sug liz pha hax po kiq vix che chaw phehq che yaog.

⁴ Sa ba to awg ni gha lia Pawd loq awr lehr, bon lawg kig huh Yud daq chaw teq pa he lehq Her lar saq chaw teq pa haq Yer suq haq yonr vid tug hax ceh jehg mar vid che yaog.

⁵ Ser laq he lehq Tiq mod ser Mar ker dawd niq muhd mig lo tuhaz lehq Pawd loq geh gag che te yand, yawd awg yand kha cawg che awg gha lia haq yehd lehq bon hax ceh nux mar lehq Yer suq awr lehr Khreq yaog, lehz Yud daq chaw teq pa haq sax khiz hax ceh khanr mar vid chehd che yaog.

⁶ I hehd teq pa awr lehr, yawd haq tawr chuhd lar lehq yawd haq maq sawnr ma caz te koz gid che te yand, Pawd loq yawd ved a poq haq phi bag lehq koz che, “A sug yawd toq yawd puhd vid-oq. Ngag haq mad cuhg hawg. Yaq ni khaz nuhr ver, bid saz a naz chaw teq pa geh ngag kae tug yaog,” lehz i hehd haq koz vid che yaog.

⁷ Yawd u huh tuhez lehq Ghig sa haq a kor pi che Tid tuq Yud duq meh che Yud daq chaw ma hez che chaw te ghad ve yehg lo kae che yaog. Yawd ved yehg bon lawg kig nuz awr cawg che yaog.

⁸ Kar lid puq meh che bon lawg kig awg hox te ghad he lehq yawd ved yehg yad ka yad awg gha lia Jawd mawd Yer suq haq yonr che yaog. Kawd ren thuq chaw teq pa liz Pawd loq mar che haq gha kad lehq Yer suq haq yonr lehq baz tiz sar khanr yug che yaog.

⁹ Kheh te lehq teq hax thad huh Jawd mawd Yer suq Pawd loq haq awg ha khuhn maw vid lehq tawd koz che, “Nawg taq kuhz. Taq chuhax gawr ghad taq te chehd, kha sehax ca mar vid-eq.

¹⁰ Awg lawn ghod ver, ngag nawg geh chehd tug yaog. Nawg haq lug vid tug chaw te ghad-eg liz ca lag te luag maq gha hawg. Awg lawn ghod ver med che ve khuhn ngag ved chaw kha peh vad-ag cawg che yaog,” lehz yawd haq koz vid che yaog.

¹¹ Yawd med u ve khuhn ted khuhq nuhr har pa khuhq mag chehd lehq i hehd haq Ghig sa ve tawd khuhd mar vid che yaog.

¹² A kha ya muhd mig khuhn Gar lir or Jawd mawd te chehd-ag huh, Yud daq chaw teq pa ni ma teq sir lehax te lehq Pawd loq haq pheh yug lehq yawd haq suhx jehg suhx taz kig lo yug ve kae che yaog.

¹³ I hehd koz che, “Chaw che ve te ghad awr lehr, chaw yad Ghig sa haq a kor pi thad ver, awg lid tawd khuhd haq maq hawr che awg khuhn pi vid tug beg yug chehd che yaog,” lehd koz vid che yaog.

¹⁴ Kheh te lehq, Pawd loq tawd yawag lehd te che te yand, Yud daq chaw teq pa haq Gar lir or koz vid che, “Yud daq chaw teq paog, awg lawn che ve awr lehr, ma thed ma cawd che ma hez lehq haeg che awg ceng yaog lehd koz ver, ngag yeg khanr lehq nig hehd ve tawd khuhd haq na yug tug yaog.

¹⁵ Kheh ma khuhd, tawd khuhd teq pa, awg meh teq pa he lehq nig hehd ve awg lid tawd khuhd haq caz daq che awg lawn haq te lehq, nig hehd khad nawag teoq. Awg lawn che ve teq pa haq ngag tawd ma taz-oq,” lehd koz vid che yaog.

¹⁶ U kheh koz peg lehq yawd i hehd teq pa haq

suhx jehg suhx taz kig khuhn saw ghaq tuhz pe vehr che yaog.

¹⁷ Kheh te lehq, i hehd awg gha lia bon lawg kig awg hox Sur tenr haq pheh yug lehq, suhx jehg suhx taz kig yehg mehzh khuhd suhr huh yawd haq jawq che yaog. Kheh liz, Gar lir or awg lawn u ve teq chaweh ma duhd che yaog.

Pawd loq Anr tiz awr med lo koeq che

¹⁸ U kheh te peg lehq Pawd loq Kawd ren thuq muhd mig khuhn a cehax muh chawa chehd lar haz lehq a vix a nax teq pa haq phaz daq lar haz lehq Ker cher med khuhn ma tuhz kae ser thad huh, yawd kar tiq sax caz te lar cheaq te lehq yawd ved a kor khuhz kha che yaog. Kheh te lehq Sud riq muhd mig lo huh lawd kor cind ve kae che yaog. Pid kid laq he lehq Ar kud laq ix mag liz yawd geh kae che yaog.

¹⁹ Kheh te lehq i hehd teq pa Ed fed suq med lo gaeg lehq Pawd loq yawd ix mag haq u huh teh lar haz che yaog. Yawd vawr bon lawg kig khuhn gehe lehq Yud daq chaw teq pa geh koz daq jehg daq che yaog.

²⁰ Pawd loq i hehd geh a cehax muh chawa chehd vid tug, i hehd yawd haq lawg khawx liz, yawd chehd maq gha, lehd koz che yaog.

²¹ Kheh ma khuhd yawd i hehd haq phaz daq vehag lehd teag huh koz che, "Ghig sa a lor cawd ver, nig hehd geh ngag te pawz kawq lag tug yaog," lehd koz vid che yaog. U kheh koz peg lehq yawd huh lawd kor cind ve lehq Ed fed suq med lo kawq tuhz veh che yaog.

²² Kehd sar riq med lo gaeg che te yand, yawd Yer ruq sar lehn med lo taez-eg lehq Khreq yad awg mor haq ca mawg daq lar haz lehq Anr tiz awr med lo koeq che yaog.

²³ U huh a cehax muh chawa chehd peg lehq yawd kawq tuhez lehq Gar lar tiq muhd mig he lehq Phur giz muhd mig khuhn ted kag peg ted kag lo kae lehq yonr che chaw awg gha lia haq awg ghad ca pid-eg che yaog.

Ed fed suq med khuhn Ar pawd loq bon mar che

²⁴ Awg yand u ve khuhn, Ar ler sar duq med yad Ar pawd loq meh che Yud daq chaw te ghad Ed fed suq med lo lag che yaog. Yawd awr lehr tawd yaw pix che chaw he lehq Liq phu sir jad che chaw te ghad yaog.

²⁵ Yawd awr lehr, Jawd mawd Yer suq ve yaq kaw awg lawn gha hend lehq ni ma puhd jad che awg khuhn, Yer suq ve awg lawn kha sehax mar vid pix liz, Yod hanr mar vid lar che a kaz tur che ted ceng haq lehax sir che yaog.

²⁶ Yawd awr lehr bon lawg kig awg khuhn ni ma haz lehq tag che khuhn mar vid che yaog. Pid kid laq he lehq Ar kud laq yawd mar vid che tawd khuhd haq gha kad che te yand, yawd haq kug lehq awg bag lo Ghig sa ve yaq kaw awg lawn yawd haq kha nehax thed-e ghad kawq mar vid che yaog.

²⁷ Yawd awr lehr, A kha ya muhd mig phawd awr lo khanr kae gad che te yand, Ed fed suq med huh chehd che a vix a nax teq pa yawd haq awg ghad pid lehq, u huh chehd chehd che yonr

che chaw teq pa liz yawd haq haq yug vid tug liq buhq fe vid che yaog. Ghig sa ve awg bon haq te lehq yoar che chaw teq pa haq yawd gaeg che te yand, i hehd haq kha sehax ga vid che yaog.

²⁸ Awg lawn ghod ver Yer suq awr lehr Khreq yaog, lehz Liq phu khuhn ve yawd kha nehax yug tuhz mar vid lehq chaw awg gha lia mehzh khuhd suhr Yud daq chaw teq pa haq tawd ghawg daq che awg khuhn yawd ghad che yaog.

19

Pawd loq Ed fed suq med khuhn chehd che

¹⁻² Ar pawd loq Kawd ren thuq med khuhn chehd thad huh, Pawd loq muhd mig u ve khuhn kehag lo ve yaq kaw teq pa haq kae lehq Ed fed suq med lo gaeg che yaog. U huh yonr che chaw teq pa haq yawd gha mawg lehq i hehd haq koz vid che, “Nig hehd yonr che te yand, Daq che kehg che Awg ha phu haq gha vehor la,” lehd koz na ngawx che te yand, i hehd kawq koz che, “Daq che kehg che Awg ha phu cawg che haq ngag hehd ma kad jaw,” lehz kawq koz vid che yaog.

³ Pawd loq na che, “Kheh te ver nig hehd baz tiz sanr khawd-ehg kheh te khanr yug lar cheawg le,” lehd koz na che yaog. “Yod hanr ve baz tiz sanr ted ceng haq khanr lar che yaog,” lehz i hehd kawq koz vid che yaog.

⁴ Kheh te lehq Pawd loq kawq koz vid che, “Yod hanr awr lehr, vend bax haq duhd puhz che chaw haq baz tiz sanr pehar lehq yawd khaz nuhr lag tug chaw u ve te ghad haq su yonr vid

tug Id sar rer laq chaw haq mar vid che yaog. Chaw u ve te ghad awr lehr Yer suq yaog," lehd koz vid che yaog.

⁵ Tawd khuhd u ve haq Ed fed suq med lo chehd che yonr che chaw gha kad che te yand, Jawd mawd Yer suq ve awg meh awg khuhn baz tiz sanr khanr yug che yaog.

⁶ Pawd loq i hehd teq pa awg thag huh laq kuhr tar che te yand, Daq che kehg che Awg ha phu i hehd teq pa awg thang huh yaq che yaog. I hehd teq pa tawd laex ceng yaw lehq Ghig sa ve tawd khuhd mar che yaog.

⁷ I hehd awg gha lia haw khaz teq chi ni ghad kheh ma cawg che yaog.

⁸ Pawd loq awr lehr Yud daq ve bon lawg kig khuhn kae lehq ni ma tag lehq ma kuhz che khuhn ha pa seh lehd kha gag mar vid che yaog. I hehd teq pa geh yawd jehg daq koz daq lehq Ghig sa ve muhd mig awg lawn i hehd yonr tug yawd hax ceh mar vid che yaog.

⁹ Kheh liz, i hehd teq pa ted pehg ni ma heh lehq maq yonr cheaq te lehq, i hehd chaw kheh ma ve mehز khuhd suhr huh Jawd mawd Yer suq ve yaq kaw awg lawn haq maq sawnr ma caz te koz che yaog. Kheh te lehq Pawd loq i hehd haq phaz daq lar haz lehq yonr che chaw teq pa sir ve lehq Tud rar nuz ve cawnd yehg khuhn ni gha lia jehg daq koz daq che yaog.

¹⁰ Yawd nid khuhq kha gag che kheh te chehd cheaq te lehq Ar siq muhd mig khuhn kha chehd che chaw awg gha lia Yud daq chaw lehd ma koz, Yud daq chaw ma hez che chaw lehd ma koz,

Jawd mawd Yer suq ve tawd khuhd haq gha kad che yaog.

Ker vaq ve yad par awg lawn

¹¹ Ghig sa awr lehr Pawd loq haq cud lehq ir jad che and tug te pa haq te che yaog.

¹² Pawd loq yehd che phar ceq he lehq cuhg pehg chuhq tug pha teq pa liz yug ve lehq chaw nag teq pa chehd lo kae ver na vehr lehq haeg che ned teq pa liz tuhz veh che yaog.

¹³ Yud daq chaw ned te var ted pehg pehar Jawd mawd Yer suq ve awg meh haq cud lehq ned teq pa haq hax ceh ca kaod ghaq tod che yaog. I hehd ned haq koz vid che, "Pawd loq mar che Yer suq ve awg meh khuhn ngag nig hehd haq tawd yawa che yaog," lehd koz che yaog.

¹⁴ Ker vaq meh che Yud daq paw khod nux te ghad ve awg yad par suhr ghad liz u kheh te chehd che yaog.

¹⁵ Kheh te lehq haeg che ned i hehd haq kawq koz vid che, "Yer suq haq ngag sir lehq Pawd loq haq liz ngag sir daq chehd-aq. Kheh te ver nig hehd teq pa vawr a suawg le," lehd koz che yaog.

¹⁶ Kheh te lehq haeg che ned geh che chaw u ve awr lehr, i hehd haq pawz gaz chuhq lehq i hehd awg gha lia haq ghad che khuhn gha nag gha luq vid tug te cheaq te lehq yehg u ve khuhn awg ku ni he lehq cex phaw tuhaz che yaog.

¹⁷ Ed fed suq med khuhn kha chehd che chaw awg gha lia Yud daq chaw teq pa lehd ma koz, Yud daq chaw ma hez che chaw teq pa lehd ma koz awg lawn che ve haq gha sir gha kad che yaog. I hehd awg gha lia kuhz jad lehq Jawd

mawd Yer suq ve awg meh haq hax ceh chid ir chid muh che yaog.

¹⁸ Yonr vehr che chaw laex ghad liz, lag lehq i hehd te yaq lar che teq pa vend bax phehd lehq koz mar khæe mar vid che yaog.

¹⁹ Far te sax te pix che chaw teq pa liz laex ghad, i hehd ve liq teq pa haq yug vèha lehq chaw kheh ma ve mehzh khuhd suhr huh tox ke vehr che yaog. Liq u ve teq pa awg phuhd haq i hehd sawr ngawx che te yand, ngad minr thehq phuhd cawg che yaog.

²⁰ Awg lawn che ve teq pa haq te lehq Jawd mawd Yer suq ve awg lawn hax ceh nux buhg veh ir veh lehq kand pax cawg jad vehr che yaog.

²¹ Awg ceng che ve teq pa phehaq peg khaz nuhr Pawd loq yawd ved ni ma khuhn duhd lar che, Mar ker dawd niq muhd mig he lehq A kha ya muhd mig haq phanr ve lehq Yer ruq sar lehn med lo kae tug te che yaog. Yawd koz che, “Ngag u huh kae lar haz ver, Rod maq med lo liz ngag gha kae tug yaog,” lehd koz che yaog.

²² Yawd haq ga vid tod che Tiq mod ser he lehq Ed rar tuz ix mag haq Mar ker dawd niq muhd mig lo kae pe lar lehq yawd awg ton vawr Ar siq muhd mig khuhn teq cuhx nehax chehd ser che yaog.

Ed fed suq med khuhn soq saq jad che

²³ Awg yand u ve awg khuhn Jawd mawd Yer suq ve yaq kaw awg lawn haq mar cheaq te lehq soq saq jad che yaog.

²⁴ Awg lawn ghod ver, Der mer triq meh che phu dawz par te ghad cawg che yaog. Yawd phu

yug lehq Ar ter miq* ghig sa ma ve hawx yehg awg han nehax haq te lehq yawd haq te lehq phu dawz par teq pa phu gha mad jad che yaog.

²⁵ Kheh te lehq yawd phu dawz par teq pa he lehq kanx u ve heh te cad che chaw teq pa haq kug phawng lehq koz che, “Awg chawd teq paog, kanx che ve haq te lehq a nig paw sa vehr che haq nig hehd sir chehd che yaog.

²⁶ Pawd loq che te ghad kheh te che haq nig hehd gha kad gha mawg vehr che yaog. Chaw yad teq pa ve laq kuhr kha te lar che ghig sa awr lehr, Ghig sa ma hez hawg, lehd yawd koz che yaog. Ed fed suq med khuhn lehax ma hez, a lag kheh Ar siq muhd mig awg gha lia khuhn ve chaw haq liz yawd mar che gha lehq i hehd phuhz veh vehr che yaog.

²⁷ Kheh te lehq, a nig ved kanx he lehq ir jad muh jad che Ar ter miz ghig sa ma ve hawx yehg lug vehr che haq he lehq Ar ter miq ghig sa ma haq a kor pi che chaw te ghad-eg liz mad cawg vid tug haq duhd har tug cawg che yaog. Kheh te cheaq te lehq Ar siq muhd mig he lehq mig gig kheh hi ve a kor pi chehd che Ar ter miz ghig sa ma ve awg mig awg phond saw lug saw sez vehr tug yaog,” lehz yawd koz vid che yaog.

²⁸ Tawd khuhd u ve haq i hehd gha kad che te yand, nez nag jad lehq “Ed fed suq chaw teq pa ve Ar ter miq ghig sa ma awr lehr ir jad muh jad che yaog,” lehd koz hax ceh kug che yaog.

---

* **19:24 19:24 Ar ter miq** Che awr lehr, Her lar saq khuhd phehq che yaog. Rod maq chaw teq pa ve ghig sa Daex nag haq koz gad che yaog.

²⁹ Kheh te lehq, med u ve khuhn chaw nehax a cehax lehax haq te lehq chaw awg gha lia lo soq saq jad vehr lehq Pawd loq geh te tod che Mar ker dawd niq chaw Gar yuq he lehq Ar rir tar khuz haq i hehd cuhz ghawg ve lehq pawehd te kig yehg khuhn cex gehe che yaog.

³⁰ Pawd loq awr lehr, chaw awg mor nux kheh ma ve mehz khuhd suhr huh tuhez lehq yawd tawd yaw gad liz yonr che chaw teq pa maq kae pe che yaog.

³¹ Pawd loq ve awg chawd phehq che Ar siq muhd mig khuhn Rod maq ve bon phawd awr ve awg hox[†] ted pehg liz yawd haq pawehd te kig yehg lo maq gha kae vid tug, chaw haq cuh lehq ca lawg khawx peha che yaog.

³² Phawng daq che awg mor u ve khuhn awg soq saq he lehq diz diz huhd huhd he lehq te ghad ted ceng kaod koz kug vehr che yaog. I hehd teq pa mad awr ve a thoq te phawng daq chehd che haq maq sir che yaog.

³³ Yud daq chaw teq pa Ar ler sar duq meh che chaw te ghad haq chaw kheh ma ve mehz khuhd suhr lo ghaq biz pe cheaq te lehq chaw mor nux khuhn ve chaw ted pehg pehar yawd tawd yaw vid gad che yaog, lehd duhd che yaog. Yawd ved laq kuhr chid lehq taq chuhax chehd vid tug awg hez te mar vid lehq ngag he lehq ngag hehd Yud daq chaw teq pa maq te yaq lehd koz vid che yaog.

³⁴ Kheh liz, yawd Yud daq chaw lehz su gha

[†] **19:31 19:31 Rod maq ve bon phawd awr ve awg hox** Rod maq ve Jawd mawd nux Kehd sar he lehq ghig sa ma Rod maq haq a kor pi che bon haq koz che yaog.

sir che te yand, “Ed fed suq chaw teq pa ve Ar ter miq ghig sa ma awr lehr, ir jad muh jad che yaog,” lehd koz niq na rir kheh taw chaw awg gha lia tawd te khuhad lehax te phoz kug chehd che yaog.

³⁵ Med u ve khuhn ve liq buhq var, chaw mor nux haq taq chuhax chehd vid peg lehq yawd i hehd haq koz vid che, “Ed fed suq chaw teq paog, Ed fed suq med awr lehr, ir jad muh jad che Ar ter miq ghig sa ma ve hawx yehg he lehq muh nuh kawaq lo che yaq che, huhx meh sax ho haq haq sax lar che med haq maq sir che a sug cawg hawg le.

³⁶ Awg lawn che ve teq pa haq tawd ghawg daq tug mad cawg cheaq te lehq, nig hehd teq pa taq chuhax ni ma gawr ghad te chehd lar lehq chaw kar heh te lehq khawd-ehg te gad liz te che taq te.

³⁷ Chaw che ni ghad awr lehr, hawx yehg ve med nged khuhd che liz ma hez, a nig ved ghig sa ma haq maq sawnr ma caz te koz che liz ma hez, kheh liz nig hehd ix mag haq chuhr huh yug veva lag vehor.

³⁸ Kheh te lehq, Der mer triq he lehq yawd ved awg chawd phu dawz par teq pa awr lehr, te ghad ghad haq tawd te daq tug cawg ver, sax nanx cawg lehq muhd mig jawd mawd liz cawg che yaog. I hehd khad nawad tawd ca te daeq vid-oq.

³⁹ Kheh ma khuhd, cheaq keh awg lawn cawg ser ver, tawd jehg tawd taz sehr phad awg mor nux gha jehg chez che yaog.

⁴⁰ Awg lawn ghod ver, yaq ni soq saq tug te che

awr lehr awg lawn teq chaweh mad cawg cheaq te lehq, su a nig haq vend bax tar che haq duhd har tug cawg che yaog. Khawd-ehg kheh te lehq a nig phawng daq cheawg le, lehd koz su na ver, a nig te chaweh yug koz khuhq vid tug mad cawg hawg," lehd koz vid che yaog.

⁴¹ Yawd che kheh koz vid peg lehq phawng daq chehd che chaw teq pa haq phehd vid che yaog.

20

Pawd loq Mar ker dawd niq muhd mig he lehq Her lar saq muhd mig lo kae che

¹ Soq saq che teq pa gawg vehr lehq Pawd loq awr lehr, yonr che chaw teq pa haq kug lehq awg ghad pid lar haz lehq i hehd haq phaz daq lar haz lehq Mar ker dawd niq muhd mig lo kae che yaog.

² Mar ker dawd niq muhd mig khuhn yawd kha phanr kae kig huh, i hehd teq pa haq awg ghad kha sehax pid lar haz lehq Her lar saq muhd mig* lo gaeg che yaog.

³ Pawd loq u huh har pa seh lehd chehd lar haz peg lehq, huh lawd kor cind ve lehq, Sud riq muhd mig lo kae-ag lehd te che te yand, Yud daq chaw teq pa yawd haq dawz vehr tug awg khad te lar che haq yawd gha sir lehq yawd duhd chez lehq Mar ker dawd niq muhd mig phawd awr kawq puhz kawaq che yaog.

⁴ Pawd loq geh kae che chaw teq pa awr lehr, Ber riq med yad Pud luq ve yad par Sawd par tar

---

* **20:2 20:2 Her lar saq muhd mig** A kha ya muhd mig lehd koz che yaog.

ruz, Thed sar lawd niq med yad Ar rir tar khuz he lehq Ser kur duz Der ber med yad Gar yuq, Ar siq muhd mig chaw Tud khiq he lehq Tar rud pheq teq pa he lehq Tiq mod ser yaog.

⁵ I hehd awg kawd kae lehq Tar rod aq med lo ngag hehd haq law chehd che yaog.

⁶ Khaor mod khuhn did maq ke che pawehd te lar haz lehq ngag hehd Phid lid piq med huh, huh lawd kor cind ve tuhez lehq, ngad ni gaeg lehq, Tar rod aq med huh i hehd chehd huh gaeg lehq u huh suhr ni chehd che yaog.

Pawd loq Tar rod aq med lo awg leh med te pawz kae che

⁷ Sinx ni[†] ve awg yand awg khuhn, khaor mod khehaq lehd te ngag hehd phawng daq chehd che yaog. Pawd loq awr lehr, sawx vawr ver yawd tuhz kae tug te lehq i hehd haq te khend kha gag mar vid che yaog.

⁸ Ngag hehd phawng daq chehd che awg thang ted thaeg awg bawehd khuhn a mir khehd kha peh cawg che yaog.

⁹ U tud khuq meh che chaw hax var te ghad yehg ghaz mir nehax thag huh mi chehd che yaog. Pawd loq mar muh jad cheaq te lehq yawd yuhq mir jo lehq yuhq mir ka vehr lehq yehg sehzh thaeg ve haq che veh lehq su yig chid tu ngawx-eg che te yand, suh vehr che haq gha mawg che yaog.

[†] **20:7 20:7 Sinx ni** Suhr ni khuhn awg kawd teq ni yaq ni Yud daq chaw ve sinx ni haq koz che yaog. Six pog khuhq ni muhd phiq phawd awr ma hez ver, sinx ni muhd phiq phawd awr haq koz chehd che yaog.

¹⁰ Kheh te lehq, Pawd loq yaeq lehq, chaw u ve thag huh cuhq kuhq lar lehq vuhz cuhx lar koz che, "Ta duhd har. Awg lawn ghod ver kawq teq vehr che yaog," lehd koz vid che yaog.

¹¹ U kheh koz peg lehq Pawd loq kawq taez lehq khaor mod khehq lehq cad che yaog. Muhd kha thid yawd i hehd geh chehd lehq mar vid lar haz lehq yawd tuhz veh che yaog.

¹² I hehd teq pa liz yad par u ve haq awg teq maq gha sir ve koeq lehq ha lehq jad che yaog.

Tar rod aq med lo tu lehq Mer ler tuq med lo kae che

¹³ Ngag hehd vawr, huh lawd kor cind lehq Ar soq med lo awg kawd kae lar che yaog. Pawd loq awr lehr yaq kaw tod kae lehq, u huh gaeg ver ngag hehd geh huh lawd kor kawq cind kae tug yawd te lar che yaog.

¹⁴ Ar soq med huh yawd ngag hehd haq mawg daq lehq, yawd haq ngag hehd huh lawd kor khuhn sir ke ve lehq Mir tuz ler med lo kae che yaog.

¹⁵ U huh tuhz kae lehq sawx awr teq ni kheha gaeg lehq ngag hehd Khid oq muhd mig awg pad huh gaeg che yaog. Pehq ni awr teq ni kheha gaeg lehq Sar moz muhd mig huh gaeg che yaog. Phi ni awr teq ni kheha gaeg lehq u huh kawq tuhz kae lehq Mer ler tuz med lo gaeg che yaog.

¹⁶ Pawd loq awr lehr, Ar siq muhd mig khuhn awg yand maq gha sond chehd tug, Ed fed suq med huh maq kae tod chehd he lehq te pawaz lehax kae tug yawd duhd chez lar che yaog. Te gha ver, Per ter khoq ter awg ni u ve haq Yer ruq

sar lehnr med khuhn gha chehd vid tug, yawd har naq kae gad che yaog.

Ed fed suq Khreq yad ve awg hox chaw mawd teq pa haq Pawd loq mawg daq che

¹⁷ Pawd loq awr lehr, Mer ler tuz med huh chehd lar lehq Ed fed suq med lo chaw haq kae pe lehq Khreq yad awg mor awg hox chaw mawd teq pa haq ca kug pe che yaog.

¹⁸ I hehd teq pa yawd chehd huh lag gag lehq, yawd i hehd haq koz vid che, “Ngag awr lehr, Ar siq muhd mig khuhn tanr gag che teq ni haq te lehq ngag nig hehd geh khar thad khawd-ehg kheh te chehd che awg lawn haq nig hehd sir che yaog.

¹⁹ Yud daq chaw teq pa ngag haq dawz vehr tug awg khad te lar cheaq te lehq ber che lawd che laex ceng ngag gha khanr che te yand Jawd mawd Ghig sa ve awg ceg te cheaq te lehq ngag huhg kha lar lehq ni ma nud nud nehg nehg te che khuhn kanx te che yaog.

²⁰ Ngag nig hehd teq pa haq koz mar ax thad ver, nig hehd awg pun awg bon cawg che teq pa ted cear liz ngag ma khuhd ceh lar he lehq chaw kheh ma ve mehzh khuhd suhr lehd ma koz yehg ka awg khuhn lo lehd ma koz nig hehd liz sir chehd che yaog.

²¹ Ngag awr lehr, Yud daq chaw he lehq Yud daq chaw ma hez che chaw teq pa haq kha sur sur-aq vend bax haq duhd phuhz lehq Ghig sa geh kawaq lehq a nig ved Jawd mawd Yer suq Khreq haq yonr vid tug i hehd haq ngag mar vid che yaog.

²² A meha ngag awr lehr, Awg ha phu kae cuha lar che heh te lehq Yer ruq sar lehn med lo kae tod che yaog. U huh ngag khawd-ehg kheh phehaq tug lehq nar maq sir.

²³ Kheh ma khuhd, su pheh lehq du deh tug te chehd che teq pa vawr ngag haq law chehd che yaog lehz med awg gha lia khuhn Daq kehg che Awg ha phu ngag haq kha nehax koz ax chehd che yaog.

²⁴ Kheh ma khuhd, ngag ved awg ton haq awg puhd khaz jad che yaog lehz ngag ma duhd. Ngag he ga che te ceng awr lehr, Jawd mawd Yer suq ngag haq kanx pehar lar che heh, Ghig sa ve awg bon haq caz daq che ha lehg che bon khuhd su haq mar vid peg ver, lawq vehr che yaog.

²⁵ Nig hehd teq pa awg khuhn ngag Ghig sa ve muhd mig awg lawn ca kaod tod mar vid tod che haq mawg jaw kad jaw che yaog. Nig hehd teq pa ngag ved mehzh khuhd haq maq gha kawq mawg vehr tug ngag gha sir che yaog.

²⁶ Kheh te cheaq te lehq, yaq ni ngag nig hehd haq awg cehg mag sax khiz khanr che khuhn koz ax laq, Nig hehd Yer suq haq maq yonr he lar haz lehq suh ver, a sug yawd toq yawd puhd vid-oq.

²⁷ Awg lawn ghod ver, Ghig sa ve a lor teq pa awg ceng awg gha lia ngag nig hehd haq saw koz mar peg che yaog.

²⁸ Khreq yad awr mor khuhn ve chaw mawd teq pa awr lehr, a sug yawd awg ton haq ngawx haq sax lehq yawg huhx var yawg awg mor haq ngawx haq sax che heh te lehq, Khreq yad awg mor haq ngawx haq sax-oq. Ghig sa yawd ved Yad phu ve awg suhr yug vig lar che Khreq yad

awg mor awr lehr, ngawx haq sax tug Daq kehg che Awg ha phu nig hehd haq aq vid lar che yaog.

²⁹ Ngag tuhz veh ver, Khreq yad awg mor haq te lug te sez tug ma hez hez che mar par teq pa nig hehd awg mor khuhn gehag tug haq ngag sir che yaog.

³⁰ Che ve haq keh liz, nig hehd awg khuhn ve chaw ted pehg pehar tuhaz lehq, yonr che chaw teq pa haq i hehd khaz nuhr ghaq te vid tug te lehq thed che tawd khuhd haq yawd yug phuhz vid tug yaog.

³¹ Kheh te cheaq te lehq, sa tiq kha sehax teoq. Ngag awr lehr, nig hehd awg gha lia haq sehzh khuhq kha gag muhd kaw muhd khax ma jehd jehad he lehq mehzh ghig yaq che khuhn sa tiq pehar che haq duhd nuhd-oq.

³² Kheh te lehq ngag nig hehd teq pa haq Ghig sa ve laq khuhn he lehq Ghig sa ve awg bon ir che tawd khuhd khuhn chid aq vid che yaog. Awg bon ir che tawd khuhd u ve awr lehr, nig hehd teq pa haq ir vid muh vid gha lehq daq vehr kehg vehr che chaw teq pa awg gha lia geh nig hehd awg sinx gha vid tug te che yaog.

³³ Ngag nig hehd geh chehd thad huh, ngag su ved phu si he lehq beg ke veq kad te ghad-eg ve haq liz maq sex lae hawg.

³⁴ Ngag ved laq kuhr ngag awg ton awg pun kanx te lehq ngag geh chehd che chaw teq pa haq liz te vid chehd che yaog, lehz nig hehd teq pa kha nehax sir chehd che yaog.

³⁵ Nig hehd teq pa liz che kheh hax ceh te lehq awg ghad nud che chaw teq pa haq ga vid gha tug, ngag nig hehd haq saw te mar lar peor. 'Pid

che awr lehr, gha cheaq keh awg bon ir che yaog, ' lehz Jawd mawd Yer suq koz lar che tawd khuhd haq duhd nuhd-oq," lehz Pawd loq koz vid che yaog.

³⁶ Yawd che kheh koz peg lehq i hehd teq pa geh teq geha nar kheh teh mi lehq bon lawg che yaog.

³⁷ I hehd teq pa awg gha lia hax ceh phoz huhg lar lehq Pawd loq ve kuhr tag haq vuhz cuhx lar lehq bux vid che yaog.

³⁸ Yawd ved mehaz khuhd haq maq gha kawq mawg vehr che-og, lehd koz che tawd khuhd haq te lehq, i hehd teq pa duhd har jad che yaog. Kheh te peg lehq, i hehd teq pa Pawd loq haq huh lawd kor huh kha gag ga sir kog vid-eg che yaog.

21

Pawd loq Yer ruq sar lehn med lo kae che

¹ I hehd teq pa haq phaz daq lar haz lehq ngag hehd teq pa huh lawd kor cind ve lehq Kawd saq muhd mig lo thed-e ghad kae che yaog. Awg khaz nuhr teq ni Rawd duq muhd mig lo kawq kae lehq u huh kawq tue lehq Par tar raz med lo gaeg che yaog.

² U huh Phid niq muhd mig lo kae che huh lawd kor ted mag haq ngag hehd gha mawg lehq huh lawd kor u ve haq kawq cind kae che yaog.

³ Kud par ruz muhd mig haq gha mawg lar haz lehq, ngag hehd laq yaq awr phawd veaq caw kae lehq Sud riq muhd mig lo kae lar haz lehq, huh lawd kor Tud ruq med lo yig dehe che yaog. Awg lawn ghod ver huh lawd kor khuhn ghawg

tod che med nged ted pehg su u huh yug yaq tug cawg che yaog.

⁴ U huh yonr che chaw teq pa haq ngag hehd ca mawg vehr lehq suhr ni kha gag chehd che yaog. Yonr che chaw u ve teq pa haq Pawd loq Yer ruq sar lehnr med lo maq gha kae vid tug, Daq kehg che Awg ha phu i hehd teq pa haq duhd pawnr vid lehq yawd haq koz vid che yaog.

⁵ Suhr ni gaeg lehq ngag hehd kawq kae che yaog. I hehd teq pa awg gha lia he lehq awg mid awg yad teq pa liz teq geha med bag lo kha gag ngag hehd haq sir kog ax lehq lad chuhd ghig puhg huh gaeg lehq ngag hehd awg gha lia nar khehr teh mi lar lehq bon lawg che yaog.

⁶ Kheh te peg lehq, ngag hehd phaz daq khuhd ox daq lar haz lehq ngag hehd teq pa huh lawd kor khuhn taz geh vehr lehq i hehd teq pa liz a sug yawd ved yehg lo kawq veh che yaog.

⁷ Ngag hehd teq pa Tud ruq med lo tu lehq huh lawd kor cind ve Par tawd ler mez med lo gaeg che yaog. U huh chehd che a vix a nax teq pa geh ca gid lehq i hehd geh teq ni chehd che yaog.

⁸ Awg khaz nuhr teq ni ngag hehd kawq tu kae lehq Kehd sar riq med lo gaeg che yaog. Phid liq meh che ha lehq che bon khuhd mar par ve yehg khuhn kae lehq yawd geh chehd che yaog. Yawd awr lehr, Yer ruq sar lehnr med khuhn cad tug pehg car vid par te tug lez yug lar che suhr ghad awg khuhn lo ve te ghad phehq che yaog.

⁹ Ghig sa ve cuh kar ma te che yawd ved yad mid uhg ghad cawg che yaog. Yad mid u ve uhg ghad awr lehr, yad mid hax te chehd ser che yaog.

10 Yawd ved yehg khuhn ngag hehd teq pa chehd che a cehax muh vehr lehq Ar gar buq meh che Yud daq muhd mig lo lag che Ghig sa ve cuh kar var te ghad u huh lag che yaog.

11 Yawd ngag hehd teq pa chehd huh gehag lehq Pawd loq ve sehx hang caz haq yug lehq yawd khad yawad ved laq kuhr khi kud haq pheh teh che yaog. Kheh te peg lehq yawd koz che, “Daq che kehg che Awg ha phu che kheh koz che yaog. Sehx hang caz che ve awg sehr phad haq Yer ruq sar lehn med khuhn Yud daq chaw teq pa che kheh te pheh yug lehq bid saz a naz teq pa ve laq kuhr khuhn chid aq vid tug yaog,” lehz Ar gar buq koz vid che yaog.

12 Ngag hehd teq pa tawd khuhd u ve haq gha kad che te yand, ngag hehd he lehq u huh chehd che chaw teq pa awr lehr, Yer ruq sar lehn med lo maq gha kae vid tug Pawd loq haq lawg khawx che yaog.

13 Pawd loq kawq koz che, “A thoq te nig hehd huhg lehq ngag ved ni ma te lug ax cheawg le. Jawd mawd Yer suq awg pun haq te lehq Yer ruq sar lehn med khuhn su pheh che lehax ma hez ser, suh che haq khanr yug tug liz ngag ghu lar peor,” lehd koz vid che yaog.

14 Ngag hehd teq pa yawd haq caw beg maq gha lehq “Jawd mawd Ghig sa a lor cawd che heh phehaq vid-oq,” lehz ngag hehd koz vid lehq taq chuhax chehd chehd che yaog.

15 Kheh te lar haz lehq, ngag hehd teq pa med nged ghu doz ve lehq Yer ruq sar lehn med lo taez che yaog.

16 Kehd sar riq med khuhn chehd che yonr che chaw ted pehg liz ngag hehd teq pa geh kae lehq Mar nar sonr meh che Kud par ruz chaw te ghad geh hax tug, ngag hehd haq yawd chehd lo sir kog ax che yaog. Yawd awr lehr, awg kawd maq yonr che chaw te ghad yaog.

Pawd loq Yar koq chehd lo kae che

17 Ngag hehd Yer ruq sar lehr med lo lag gag che te yand, a vix a nax teq pa ngag hehd haq ha lehq ha ka kha nehax haq yug ax che yaog.

18 Awg khaz nuhr teq ni Pawd loq he lehq ngag hehd teq geha Yar koq chehd lo ca gid-eg lehq Yer ruq sar lehr med khuhn cawg che Khreq yad awr mor awg hox chaw mawd teq pa awg gha lia liz u huh saw phoz chehd lawz che haq gha mawg che yaog.

19 Pawd loq awr lehr, i hehd haq phud daq mawg daq che tawd yaw daq peg lehq, yawd kanx te lehq bid saz a naz chaw teq pa geh Ghig sa kha te che kanx awg ceng gha lia i hehd haq saw koz mar vid che yaog.

20 Tawd khuhd u ve haq gha kad che te yand, i hehd Ghig sa haq chid muh che yaog. Kheh te lehq, i hehd Pawd loq haq koz vid che, "A vix var-og, Yud daq chaw teq pa awg khuhn yonr che chaw teq pa khar nig hinx ghad cawg che haq nawg sir chehd che yaog. I hehd teq pa awg gha lia awg lid tawd khuhd haq kha nehax awg ton tand lehq te chehd che yaog.

21 Nawg a sug yawd ved yad teq pa haq awg gig med maq soer he lehq awg lid awg khad cawg lar che heh maq te he lehq Mod ser ve awg lid haq

liz chid bag vid tug, bid saz a naz chaw teq pa geh chehd che Yud daq chaw awg gha lia haq nawg mar vid che yaog, lehz i hehd gha kad vehr che yaog.

²² Kheh te lehq khawd-ehg kheh te tuawg le. Nawg lag che awg lawn haq i hehd teq pa gha kad vehr tug yaog.

²³ Kheh te cheaq te lehq nawg haq ngag hehd koz ax che heh teog. Kar tiq sax caz te lar che chaw uhg ghad ngag hehd geh chehd che yaog.

²⁴ I hehd haq kug yug lehq i hehd geh teq geha daq vid kehg vid tug awg lid haq ca teog. I hehd a kor khuhz kha tug, i hehd awg pun awg lid cawg che heh lor che awg phuhd ca ke vid-eq. U kheh te ver, nawg ved awg lawn su gha kad lar che heh ma hez law lehz gha sir lehq nawg awg ton Mod ser ve awg lid tawd khuhd cawg che heh kha sehax te chehd che haq chaw awg gha lia gha sir tug yaog.

²⁵ Kheh liz, yonr che bid saz a naz chaw teq pa awg pun awr lehr, sax ho haq tand car lar che awg ceng haq cad che he lehq awg suhr haq cad che he lehq kuhr pehg pheh suh vehr che awg sar haq cad che teq pa he lehq hax chaw hax paz te che awg ceng che ve haq jaw kae tug, ngag hehd jehg chez lar che heh i hehd haq liq buhq vid peor," lehz i hehd Pawd loq haq koz vid che yaog.

²⁶ Kheh te peg lehq Pawd loq awr lehr, sawx awr teq ni kheha gaeg lehq chaw u ve uhg ghad haq kug yug lehq i hehd geh teq geha daq kehg tug awg lid haq ca te peg lehq bon yehg nux khuhn gehe che yaog. I hehd ve daq kehg tug

awg lid khar thad peg tug he lehq i hehd teq pa a sug yawd ved tand tug khar thad gha tand tug Pawd loq i hehd haq koz vid che yaog.

²⁷⁻²⁸ Suhr ni gag vehr lehd te che te yand, Ar siq muhd mig lo lag che Yud daq chaw teq pa Pawd loq haq bon yehg nux awg khuhn gha mawg lehq chaw mor nux haq ca joz phuhz vid che yaog. Kheh te lehq i hehd teq pa Pawd loq haq pheh yug peg lehq koz che, "Id sar rer laq chaw teq paog, har naq ga laog. Chaw che ve phad awr lehr, a nig ved chaw ceng haq lehd ma koz, awg lid tawd khuhd haq lehd ma koz, bon yehg nux che ve haq lehd ma koz, che teq pa haq su cand vid tug su kha chehd kig lo ca kaod mar vid tod che chaw te ghad pheh che yaog. A meha liz ngawx hehq, yawd bid saz a naz chaw teq pa haq bon yehg nux awg khuhn sir veva lag lehq daq kehg che chehd kig che ve haq chaq chiz tug ca te tod che yaog," lehd koz che yaog.

²⁹ Awg lawg ghod ver, Tar rud pheq meh che Ed fed suq chaw te ghad pong lag thad med u ve khuhn Pawd loq geh te tod chehd che haq i hehd gha mawg lehq chaw u ve haq bon yehg nux awg khuhn Pawd loq sir veva lag che yaog, lehz i hehd duhd che yaog.

³⁰ Med yad awg gha lia huhd huhd leg leg he lehq awg mor nux teq pa phoz cex gehag che yaog. I hehd Pawd loq haq yug ve lehq, bon yehg nux awg bag lo ghawg ve tuhaz veh peg lehq, teq pear lehax yehg ghaz mir hoz tehr vehr che yaog.

³¹ Pawd loq haq dawz vehar lehd te chehd che te yand, Yer ruq sar lehn med ted mag ve huhd huhd leg leg te chehd che awg lawn Rod maq

maq yad teq hinx ghad haq uq penr chehd che awg hox te ghad haq su ca kud vid-eg che yaog.

³² Maq yad awg hox nux u ve teq pear lehax maq yad teq pa he lehq yawd huhx ve awg hox nehax teq pa haq sir ve lehq chaw awg mor nux u ve chehd huh cex kae che yaog. Chaw mor nux u ve teq pa maq yad awg hox nux he lehq maq yad u ve teq pa haq gha mawg lehq Pawd loq haq mad kawq dawz che yaog.

³³ Kheh te lehq maq yad awg hox nux u ve Pawd loq haq yug lar lehq son caz ni caz pheh tug tawd pid che yaog. Kheh te lehq yawd koz che, Yawd a sug awg le. A thoq te che law le, lehd koz na ngawx che yaog.

³⁴ Chaw awg mor nux awg khuhn ted pehg ted ceng koz kug chehd che yaog. Che kheh te huhd huhd leg leg te cheaq te lehq, awg lawn kha nehax na maq gha lehq Pawd loq haq maq yad ve yehg khuhn yug ve kae tug maq yad awg hox nux tawd pid che yaog.

³⁵ Pawd loq ghog chi per huh gaeg che te yand, chaw mor nux yawd haq nez nag jad lehq te lug tug te chehd cheaq te lehq, maq yad teq pa yawd haq ga chid ve tuhez che yaog.

³⁶ Chaw mor nux yawd khaz nuhr ghaq lar lehq “Yawd haq dawz vehr lor,” lehd koz kug tod che yaog.

Chaw kheh ma ve mehz khuhd suhr Pawd loq tawd yaw che

³⁷ Maq yad ve yehg khuhn Pawd loq haq sir ve kae lehd te che te yand, yawd maq yad awg hox nux haq koz vid che, “Nawg haq ngag tawd a

cehax yawa gha hawg la,” lehd koz na ngawx che te yand, maq yad awg hox nux koz che, “Nawg Her lar saq khuhd liz yaw gha cheawg la.

³⁸ Nawg a mig teq ni muhd mig haq kawq phuhz lehq su haq dawz vehr che chaw* uhg hinx sawnr ve lehq heh pir khuhn phaw geh veh che Ed jid tuq chaw u ve te ghad ma hez hawg la,” lehd koz na che yaog.

³⁹ Pawd loq kawq koz vid che, “Ngag awr lehr Kid lid kiq muhd mig khuhn cawg che Tar suq med yad Yud daq chaw te ghad yaog. A yed ir che med chaw phehq che yaog. Chaw kheh ma ve haq tawd yaw tug a khawag a cehax pehar laoq,” lehz yawd haq lawg khawx che yaog.

⁴⁰ Maq yad awg hox nux yawd haq a khawag pid che te yand, Pawd loq awr lehr, ghog chi thang taz hox lar lehq chaw kheh ma ve haq laq kuhr awg hez te mar vid che yaog. I hehd teq pa taq chuhax gawr ghad chehd vehr lehq yawd i hehd teq pa haq Her brehd khuhd yaw vid lehq koz che,

22

¹ “A vix a nax he lehq awg hox chaw mawd teq paog. Awg bon te lehq a meha ngag yaw khuhq ax chehd che tawd khuhd haq a cehax na ser,” lehd koz vid che yaog.

---

* **21:38 21:38 muhd mig haq kawq phuhz lehq su haq dawz vehr che chaw** Ed jid tuq chaw uhd hinx ghad ve awg hox te che yaog. Chaw phuhz u ve teq pa haq Rod maq chaw dawz vehr gha liz, awg hox te ghad phaw tuhzh veh lar che yaog.

² Yawd Her brehd khuhd yaw che haq i hehd gha kad che te yand, aq sind haq keh liz yen ghad kawq phehq vehr che yaog. Kheh te lehq yawd koz che,

³ “Ngag awr lehr, Kid lid kiq muhd mig Tar suq med khuhn paw che Yud daq chaw te ghad phehq che yaog. Kheh ma khuhd Yer ruq sar lehr med che ve khuhn ir taz lar lehq a pux a pi teq pa ve awg lid tawd khuhd awg gha lia haq thed-eg ghad Gar mar ler laz geh ngag kha sehax gha hend che yaog. Yaq ni nig hehd awg gha lia Ghig sa awg pun ni ma puhd jad che heh te lehq, ngag liz ni ma puhd jad che yaog.

⁴ Peg lar haz che awg yand awg khuhn, ngag haw khaz yad mid teq pa haq pheh yug lehq thawnr khuhn ke lehq dawz vehr che thad kha gag yaq kaw awg lid che ve haq ghaq te che chaw haq ngag du deh jaw peor.

⁵ Paw khod nux he lehq awg hox chaw mawd awg gha lia liz ngag awg pun sax khiz khanr gha che yaog. I hehd geh Dar mar sehq med khuhn chehd che a vix a nax awg pun ngag liq gha lehq chaw u ve teq pa haq liz pheh yug vaha lehq Yer ruq sar lehr med khuhn cir yanr vid tug ngag Dar mar sehq med lo kae che yaog.

Pawd loq yawd Khreq yad phehaq che awg lawn koz mar vid che

⁶ Ngag kae lehq Dar mar sehq med huh gag vehr tez che te yand, muhd kaw cuhz che te yand huh, muhd nuh maq lo awg ghiz hehd jad che teq pear lehax ngag haq thi kaq che yaog.

⁷ Ngag mig kag lo kuhd vehr lehq ‘Sawd loq-og, Sawd loq-og, a thoq te lehq nawg ngag haq du deh ax cheawg le,’ lehz ngag haq koz ax che awg khuhd haq gha kad che yaog.

⁸ ‘Jawd mawd-og, nawg a suawg le,’ lehd koz ngag na ngawx che te yand, yawd kawq koz ax che, ‘Ngag awr lehr, nawg du deh chehd che Nar sar rehq chaw Yer suq yaog,’ lehz kawq koz ax che yaog.

⁹ Ngag geh kae tod che chaw u ve teq pa liz, awg ghiz u ve haq gha mawg che yaog. Kheh liz ngag haq tawd yawa chehd che awg khuhd haq i hehd maq gha kad.

¹⁰ Kheh te lehq, ngag kawq koz vid che, ‘Jawd mawd-og, ngag a thoq gha te lawg le,’ lehd koz na ngawx che te yand, Jawd mawd kawq koz ax che, ‘Tu lehq Dar mar sehq med khuhn kae. U huh nawg awg pun ghu teh lar che kanx kha peg nawg haq koz ax tug yaog,’ lehz ngag haq kawq koz ax che yaog.

¹¹ Hehnd jad che awg ghiz u ve haq te lehq ngag mehz ngawx mad mawg vehr lehq ngag geh kae tod che chaw teq pa ngag ved laq kuhr haq ghawg seh vaha lehq Dar mar sehq med khuhn gehag che yaog.

¹² U huh chehd che Yud daq chaw awg gha lia awg khuhn awg meh daq lehq awg lid tawd khuhd haq ghaq te che Ghig sa haq yawz yan vix che Ar nar niq meh che chaw te ghad cawg che yaog.

¹³ Yawd ngag chehd lo lag lehq, ‘A vix var Sawd loq-og, nawg mehz kawq mawag vid-oq lehz ngag awg pad huh hox lar,’ lehq koz che

yaog. Kheh te lehq teq pear lehax ngag mehz kawq mawg vehr lehq, yawd haq liz ngag ngawx mawg vehr che yaog.

¹⁴ Kheh te lehq yawd koz che, 'Ghig sa ve a lor haq gha sir tug lehd ma koz, daq kehg thed cawd che te ghad haq gha mawg tug lehd ma koz, daq kehg thed cawd che chaw u ve mawq kaw khuhn tuhaz che tawd khuhd haq gha kad tug lehd ma koz, a nig ved a pux a pi teq pa ve Ghig sa awr lehr, nawg haq lez yug vehr che yaog.

¹⁵ Awg lawn ghod ver, nawg gha kad gha mawg lar che teq pa haq chaw kheh ma ve mehz khuhd suhr lo yawd awg pun nawg sax khiz khanr sehr phad gha te tug yaog.

¹⁶ A meha nawg a thoq haq law chehd ser cheawg le. Tu laoq. Yawd ved awg meh haq yonr che khuhn a kaz khanr tur lehq nawg ved vend bax haq chuhd khaoq,' lehz yawd ngag haq koz ax che yaog.

*Bid saz a naz chaw teq pa geh kae tug Yer suq
Pawd loq haq kug che*

¹⁷⁻¹⁸ U kheh te peg lehq, ngag Yer ruq sar lehr med lo kawq gag vehr lehq, bon yehg nux awg khuhn bon lawg chehd huh, awg ha awg khuhn lo ngag Jawd mawd Yer suq haq gha mawg che yaog. Yawd ngag haq koz ax che, 'Yer ruq sar lehr med khuhn har naq vaed che khuhn tuhaz kae lor. Awg lawn ghod ver, ngag awg lawn nawg sax khiz khanr che haq chaw che ve teq pa mad haq yug leq hawg,' lehz yawd koz ax che yaog.

¹⁹ Awg yand u ve khuhn ngag kawq koz vid che, 'Jawd mawd-og, ngag bon lawg kig te gag

peg te gag kae lehq nawg haq yonr che chaw teq pa haq ngag thawnr khuhn yug ke lehq i hehd haq dawz che awg lawn i hehd sir chehd che yaog.

²⁰ Nawg awg pun sax khiz khanr par Sar ter phanr haq dawz vehr che awg yand khuhn ngag liz awg pad huh hox lar lehq, i hehd te chehd che haq ngag ni ma cawd che yaog. Yawd haq dawz vehr sehr phad teq pa ve veq kad haq liz ngag paog chehd che yaog,' lehz ngag kawq koz vid che yaog.

²¹ Jawd mawd Yer suq ngag haq kawq koz ax che, 'Tuhz kae lor. Ngag nawg haq vid kig lo chehd che bid saz a naz chaw teq pa chehd lo kae cuha tug yaog,' " lehz Pawd loq i hehd haq koz vid che yaog.

Rod maq maq yad awg hox ve laq kuhr khuhn Pawd loq chehd che

²² Tawd khuhd che ve te khuhd haq kha gag, su yawd tawd yaw che haq taq chuhax kha sehax na chehd che yaog. Kheh te lehq i hehd teq pa yawd ved tawd khuhd u ve haq gha kad che te yand, i hehd pehz hehd mehaz te kug lehq koz che, "Chaw che kheh te che haq mig gig kor-ar yug kha lor. Yawd teq chehd maq kenr vehr che yaog."

²³ I hehd kug lehq a sug yawd ved veq kad kuhz chid bag pe lehq jeq mia liz toz lehq muhd-aq lo bag taz pe* che yaog.

---

* **22:23 22:23 a sug yawd ved veq kad kuhz chid bag pe lehq jeq mia liz toz lehq muhd-aq lo bag taz pe** Nez nag jad vehr che awg hez te che yaog. 2 Sm 16:13

²⁴ Kheh te lehq, Rod maq maq yad awg hox nux u ve Pawd loq haq maq yad ve yehg khuhn yug ve gehe vid lehq a thoq te su yawd ved awg lawn che kheh koz kug chehd che haq gha sir tug, yawd haq jawq lehq ca na ngawx-eq lehd koz tawd pid che yaog.

²⁵ Sar gig caz yug lehq yawd haq pheh teh che te yand, Pawd loq yawd pad huh hox chehd che maq yad awg hox haq koz vid che, “Rod maq chaw te ghad haq suhx mad jehg ser he lehq nig hehd jawq che awg lid cawg lehq la,” lehd koz na ngawx che yaog.

²⁶ Tawd khuhd u ve haq maq yad awg hox nehax gha kad lehq, maq yad awg hox nux teq hinx ghad haq uq penr chehd che lo kae lehq “Nawg khawd-ehg kheh te tug duhd cheawg le. Chaw che ve phad Rod maq chaw law,” lehz yawd haq koz vid che yaog.

²⁷ Maq yad teq hinx ghad haq uq penr chehd che phad Pawd loq haq ca nae che, “Nawg Rod maq chaw yaog la. Ngag haq koz ax,” lehd koz na ngawx che te yand, “Yaog,” lehz Pawd loq kawq khuhq vid che yaog.

²⁸ Maq yad teq hinx ghad haq uq penr che phad kawq koz vid che, “Ngag Rod maq chaw te gha tug phu kha peh vad-ag gha pid che yaog,” lehd koz vid che te yand, Pawd loq kawq koz che, “Ngag awr lehr, tanr pawag thad loar Rod maq chaw phehq che yaog,” lehd koz vid che yaog.

²⁹ Kheh te lehq, yawd haq jawq lehq na ngawx-ag lehd te chehd che chaw teq pa teq pear lehax saw tuhz veh che yaog. Maq yad teq hinx ghad haq uq penr chehd che phad liz, Pawd loq Rod

maq chaw law, lehz gha sir vehr lehq yawd yug pheh cuh vid cheaq te lehq kuhz jad vehr che yaog.

Jehg daq par awg mor mehz khuhd suhr Pawd loq gaeg che

³⁰ Awg khaz nuhr teq ni, Yud daq chaw teq pa Pawd loq haq vend bax tar che awg lawn haq kha nehax sir tug, maq yad teq hinx ghad haq uq penr chehd che phad Pawd loq haq phi kha vid lehq paw khod nux teq pa he lehq jehg daq par awg mor khuhn ve chaw awg gha lia haq kug phawng peg che yaog. Pawd loq haq sir ve yaeq lehq i hehd teq pa mehz khuhd suhr huh sir teh lar che yaog.

23

¹ Kheh te lehq, Pawd loq jehg daq chehd che chaw mor teq pa haq kha sehax ngawx cuhx lar lehq koz che, "A vix a nax teq paog, Ghig sa mehz khuhd suhr ngag kha te che daq kehg thed cawd che haq lehax te lehq a meha yaq ni kha gag gaeg lehq ngag ved sir vix che ni ma ngag haq vend bax maq tar che yaog."

² Kheh te lehq, paw khod nux Ar nar niq awr lehr, Pawd loq awg pad huh hox chehd che phad haq Pawd loq ve mawq kaw khuhn dawz ke cuh vid che yaog.

³ Awg yand u ve khuhn Pawd loq yawd haq koz vid che, "Thux sa mehd phux ghad te che gehz

lar che ghog paog,* Ghig sa nawg haq dawz tug yaog. Awg lid tawd khuhd cawg che heh ngag haq suhx jehg suhx taz tug nawg chuhr huh mi chehd liz, awg lid tawd khuhd haq maq hawr che khuhn nawg ngag haq dawz cuh vid cheawg la," lehd koz vid che yaog.

⁴ Awg pad huh hox chehd che chaw ted pehg koz che, "Ghig sa ve paw khod nux haq nawg maq sawnr ma caz koz cheawg la," lehd koz na ngawx che yaog.

⁵ Pawd loq kawq koz che, "A vix a nax teq paog, chaw che ve phad yawd paw khod nux te chehd che haq ngag maq sir. Awg lawn ghod ver, †'nawg ved chaw ceng haq uq penr chehd che phad haq nawg maq gha khang ded hawg,' lehd koz lehq Liq phu khuhn buhq lar che yaog," lehz Pawd loq koz che yaog.

⁶ Phawng daq chehd che chaw ted pehg Sar duq kehd teq pa he lehq ted pehg pehar Phar rir sehd teq pa phehq che haq Pawd loq gha sir gha mawg che te yand, jehg daq chehd che chaw teq pa haq yawd koz vid che, "A vix a nax teq paog, ngag awr lehr Phar rir sehd te lehq Phar rir sehd ve awg yad liz phehq che yaog. Suh vehr che chaw kawq teq tuag che haq yonr che ted ceng haq te lehq, ngag suhx jehg suhx taz che haq gha khanr che yaog," lehz pehz hehnd mehzh koz che yaog.

---

* **23:3 23:3** *Thux sa mehd phux ghad te che gehz lar che ghog paog* Awg thang phawd awr lehax daq lehq awg khuhn phawd awr chaq chiz che haq koz che yaog. Mth 23:17, Ysk 13:10

† **23:5 23:5** Tuhz 22:28

⁷ Yawd u kheh koz cheaq te lehq Phar rir sehd teq pa he lehq Sar duq kehnd i hehd teq pa tawd ghawg daq lehq jehg daq kig huh ve chaw nig mor phehq vehr che yaog.

⁸ Awg lawn ghod ver, Sar duq kehnd teq pa awr lehr, kawq teq tuag che, muhd nuh maq cuh yad he lehq awg ha liz mad cawg hawg, lehd koz che yaog. Kheh ma khuhd Phar rir sehd teq pa wawr, awg ceng che ve teq pa awg gha lia saw cawg hawg, lehz yonr che yaog.

⁹ Kheh te lehq, huhd huhd leg leg phehq vehr che yaog. Awg yand u ve haq Phar rir sehd awg mor khuhn chehd che liq buhq var ted pehg tuag lehq ded che, "Chaw che ve phad te yaq kig teq chaweh liz ngag hehd mad mawg. Awg ha ma hez ver, muhd nuh maq cuh yad yawd haq tawd yaw vid che lehq nar," lehd koz che yaog.

¹⁰ Chaw u ve teq pa tawd ghawg daq che ghaq te ghaq hehnd phehq vehr lehq maq yad awg hox nux u ve Pawd loq haq ca te lug vehr che haq kuhz che yaog. Yawd maq yad teq pa haq yaq pe lehq Pawd loq haq i hehd teq pa chehd huh ghawg ve tuhez lehq, maq yad ve yehg khuhn kawq sir ve kae tug, yawd tawd pid che yaog.

¹¹ Kheh te peg lehq u ve teq hax Jawd mawd Yer suq Pawd loq awg pad huh lag hox lar lehq koz che, "Ni ma tad lug. Yer ruq sar lehn med khuhn ngag ved awg lawn nawg sax khiz khanr peg che heh te lehq Rod maq med khuhn liz nawg sax khiz gha khanr tug yaog," lehz yawd haq koz vid che yaog.

Pawd loq haq dawz vehr tug te che

12 Muhd thid-ag lehq Yud daq chaw teq pa phawng daq lehq Pawd loq haq dawz vehr maq gha ser ver, teq chaweh liz ma cad mad dawg ser hawg, lehd koz lehq a sug yawd awg ton haq khanr lar che yaog.

13 Che kheh te khanr lar che chaw awg gha lia uhd chi ghad phaz cawg che yaog.

14 I hehd teq pa awr lehr paw khod nux teq pa he lehq awg hox chaw mawd teq pa chehd lo kae lehq koz che, “Ngag hehd teq pa Pawd loq haq maq gha dawz vehr ser ver, cad tug haq a cehax liz ma cad hawg, lehz a sug awg ton haq khanr chez lar peg che yaog.

15 Kheh te lehq, a meha nig hehd jehg daq sehr phad awr mor teq pa teq geha Pawd loq ve awg lawn haq lex lehq kha sehax kawq na ngawx tug heh te lehq yawd haq nig hehd teq pa geh kawq yug vaha lag vid tug, maq yad awg hox nux haq ca lawg khawx pe. Kheh te ver yawd chuhr huh mad gag ser huh yaq kaw kanr law dawz vehr tug ngag hehd awg khad ghu lar peg che yaog,” lehd koz vid che yaog.

16 I hehd che kheh koz daq lar che awg lawn haq Pawd loq ve awg nax ma yad par gha kad lehq yawd maq yad ve yehg khuhn gehe lehq Pawd loq haq ca koz vid-eg che yaog.

17 Kheh te lehq, Pawd loq maq yad awg hox nehax te ghad haq kug lehq yawd haq koz vid che, “Chaw hax var nehax che ve phad haq sir ve lehq maq yad awg hox nux chehd lo kae. Yawd haq koz vid tug awg lawn cawg che yaog,” lehd koz vid che yaog.

18 Kheh te lehq, maq yad awg hox nehax u ve

yawd haq sir ve lehq, maq yad awg hox nux chehd lo kae vid che yaog. “Chaw hax var che nawg haq koz ax tug awg lawn cawg cheaq te lehq, yawd haq nawg chehd lo sir ve kae tug thawnr khuhn chehd che Pawd loq ngag haq kug lehq lawg khawx che yaog,” lehd koz vid che yaog.

¹⁹ Maq yad awg hox nux u ve phad, chaw hax var nehax u ve phad laq kuhr haq ghawg ve lehq ix mag lehax awg bag lo kae lehq koz che, “Nawg ngag haq a thoq koz ax tug cawg cheawg le,” lehd koz na ngawx che yaog.

²⁰ Kheh te lehq, chaw hax var yawd kawq koz che, “Pawd loq awg lawn kha sehax kawq na ngawx gad ser che heh te lehq sawx vawr ver, jehg daq par awg mor geh sir vaha lag vig tug Yud daq chaw teq pa nawg haq lawg khawx tug jehg daq lar peg che yaog.

²¹ Kheh liz, i hehd koz che heh nawg taq te. Awg lawn ghod ver, Pawd loq haq maq gha dawz vehr peg ver teq chaweh ma cad mad dawg ser hawg lehz, chaw uhd chi ghad phaz sax khiz khanr lar lehq yawd haq law jaz dawz tug law chehd che yaog. A meha i hehd teq pa kha nehax ghu hehd lar lehq nawg ved tawd khuhd haq law na chehd che yaog,” lehd koz vid che yaog.

²² Maq yad awg hox nux u ve chaw hax var haq kawq koz vid che, “Nawg ngag haq koz ax che awg lawn che ve chaw te ghad-eg haq liz taq ca koz vid mehr,” lehd koz vid peg lehq yawd haq koeq pe che yaog.

Jawd mawd Pher liq geh Pawd loq haq kae pe

che

²³ Kheh te peg lehq maq yad awg hox nux u ve yawd ved maq yad awg hox nehax ni ghad haq kug yug lehq koz vid che, “Yaq pehax Kuhd nar rir gaeg ver, Kehd sar riq med lo kae tug Laq cax puhd che maq yad niq ha, muhd cind che maq yad suhr chi he lehq a gehd taz che maq yad niq ha ghad haq kha sehax ghu teh laoq.

²⁴ Kheh te lehq, Pawd loq cind vid tug muhd teq pa liz kha nehax ca teh vid lehq muhd mig Jawd mawd Pher liq[†] geh gag thad kha gag yawd haq kha sehax sir ve kog vid-eq lehz,” ix mag haq koz vid che yaog.

²⁵ Maq yad awg hox nux liq che kheh koz buhq fe vid che.

²⁶ Kar lawd diq Lud siq[‡] awr lehr, awg mig awg phond ir che muhd mig Jawd mawd Pher liq haq haq pehnd che tawd khuhd sanr fea che yaog.

²⁷ Chaw che ve phad haq Yud daq chaw teq pa pheh yug lehq yawd haq dawz vehr-ag lehd te che te yand, ngag maq yad teq pa sir ve kae lehq yawd Rod maq chaw phehq che haq gha sir cheaq te lehq pong vid lar che yaog.

²⁸ Yud daq chaw teq pa yawd haq a thoq te vend bax tar che haq ngag sir gad cheaq te lehq i hehd teq pa jehg daq par awg mor geh ngag yawd haq sir ve kae che yaog.

[†] **23:24 23:24 muhd mig Jawd mawd Pher liq** A.D. 52-59 kha gag Yud daq muhd mig haq uq penr che yaog. Awg mid ma seh ghad cawg che haeg jad che jawd mawd phehq che yaog.

[‡] **23:26 23:26 Kar lawd diq Lud siq** Maq yad awg hox nux te ghad ve awg meh yaog.

²⁹ Yawd gha suh lawq lawq ve vend bax lehd ma koz, yawd haq thawnr khuhn gha geh tug vend bax lehd ma koz, i hehd yawd haq maq tar che yaog. Kheh ma khuhd, i hehd ve awg lid tawd khuhd haq caz daq che awg lawn haq lehax vend bax tar che haq ngag gha mawg che yaog.

³⁰ Chaw che te ghad haq dawz vehr tug su awg khad ghu lar che haq ngag gha kad che te yand, te pawaz lehax yawd haq nawg chehd lo lag peha lehq yawd haq vend bax tar che chaw teq pa nawg mehzh khuhd suhr huh yawd awg lawn koz daq vid tug ngag i hehd haq tawd pid che yaog, lehd koz buhq vid lar che yaog.

³¹ Kheh te lehq, maq yad awg hox nux koz vid lar che heh te lehq, maq yad teq pa Pawd loq haq sir ve lehq Ar tid par riq med lo kha gag muhd khax teq hax yawd haq sir kog vid che yaog.

³² Sawx awr teq ni kheha gaeg lehq, Pawd loq haq kawq cax sir kae vid tug, muhd cind che maq yad teq pa haq teh vid lar haz lehq awg nuz awr ve maq yad teq pa vawr i hehd maq yad taq lo saw kawaq vehr che yaog.

³³ Muhd cind che maq yad teq pa Kehd sar riq med lo gaeg lehq muhd mig jawd mawd nux haq liq pid lehq Pawd loq haq liz yawd geh sir teh vid lar haz che yaog.

³⁴ Muhd mig jawd mawd nux liq haq ghawn ngawx peg lehq Pawd loq haq nawg khar lo ve te muhd mig lo lag cheawg le, lehd koz na ngawx che yaog. Yawd Kid lid kiq muhd mig lo lag che haq gha sir che te yand,

³⁵ muhd mig jawd mawd nux koz che, “Nawg haq vend bax tar lar che chaw teq pa lag gag vehr

ver, nawg koz tug cawg che teq pa haq ngag na ngawx tug yaog,” lehd koz vid che yaog. Kheh te lehq, Pawd loq haq Her roq ve hawx yehg khuhn teh lehq paog lar tug yawd tawd pid che yaog.

24

Jawd mawd Pher liq mehz khuhd suhr Pawd loq tawd yaw che

¹ Awg khaz nuhr ngad ni gaeg che te yand, paw khod nux Ar nar niq geh awg hox chaw mawd teq pa ted pehg he lehq Ter rar tud luq meh che tawd yaw vix var te ghad u huh gag che yaog. I hehd teq pa awr lehr, muhd mig jawd mawd nux mehz khuhd suhr Pawd loq haq vend bax tar lehq yawd ved awg lawn koz vid che yaog.

² Pawd loq haq muhd mig jawd mawd nux kug lehq gehag che te yand, Ter rar tud luq yawd haq vend bax tar lehq koz che,

“Awg mig awg phond ir che jawd mawd Pher liq-og, nawg haq te lehq ngag hehd teq pa duhd sa gad sa jad che awg khuhn gha chehd lehq nawg ved cud yiq haq te lehq chaw ceng che ve teq pa awg pun daq lag tug nawg te che yaog.

³ Kheh te cheaq te lehq awg ceng gha lia awg khuhn he lehq awg kag gha lia ngag hehd nawg ved awg bon haq chid muh lehq haq yug che yaog.

⁴ Kheh ma khuhd, nawg ved awg yand maq gha sond tug, yeg khanr lehq ngag hehd koz tug tawd haq a cehax na ngawx ser, ngag nawg haq lawg khawx che yaog.

⁵ Ngag hehd gha kad che, chaw che ve phad awr lehr, kuhz tug cawg jad che chaw te lehq, mig gig khod-aq awg kag gha lia lo Yud daq chaw teq pa kawq phuhz vid tug ca joz phuhz tod che chaw yaog. Su haq phaz daq veh che Nar sar rehq awg mor khuhn liz, yawd awg hox te ghad te che yaog.

⁶ Che kheh lehax ma hez ser, bon yehg nux haq chaq chiz tug liz yawd hax ceh nux te chehd che haq ngag hehd sir lehq yawd haq pheh yug che yaog.*

⁸ Nawg awg ton yawd haq kha sehax na ngawx ver, ngag hehd yawd haq vend bax tar lar che awg ceng gha lia haq nawg gha sir tug yaog," lehq Ter rar tud luq koz vid che yaog.

⁹ Yud daq chaw teq pa liz, yawd koz che awg cehg mag cawd che yaog, lehd koz lehq vend bax ga phoz tar che yaog.

¹⁰ Muhd mig jawd mawd nux Pawd loq haq tawd yaw tug awg hez te mar vid che te yand, Pawd loq koz che, "Nawg laex khuhq chaw ceng che ve teq pa haq suhx jehg suhx taz jaw che haq ngag gha sir cheaq te lehq, ngag ved awg lawn ha lehq ha ka yaw khuhq ax che yaog.

¹¹ A kor pi tug ngag Yer ruq sar lehn med lo lag che teq chi niq ni awg nuz awr mad pong veh ser che haq nawg gha sir tug yaog.

¹² Bon yehg nux awg khuhn lehd ma koz, bon yehg nehax teq pa awg khuhn lehd ma koz, med awg khuhn lo lehd ma koz, chaw te ghad-eg haq

---

* **24:6 24:7** Kheh ma khuhd, maq yad awg hox Lud siq lag lehq yawd ved kand pax haq yehd lehq sir ve vehr che yaog.

liz ngag tawd ghawg daq lehq chaw mor nux haq soq saq vid tug te che haq liz i hehd mad mawg.

¹³ Ngag haq i hehd vend bax tar lar che awg lawn nawg haq yug mawa tug sax khiz teq chaweh mad cawg.

¹⁴ Kheh ma khuhd, ngag awr lehr, nawg haq thed-eg ghad koz ax che yaog. Su haq phaz daq veh che awg mor lehd i hehd koz che, Yer suq ve yaq kaw cawg che heh, ngag awr lehr, ngag hehd ve a pux a pi teq pa ve Ghig sa haq a kor pi che yaog. Awg lid tawd khuhd liq he lehq cuh kar var teq pa ve liq khuhn kha buhq lar che awg gha lia haq ngag yonr che yaog.

¹⁵ Thed che chaw liz ma thed che chaw liz kawq teq tuag tug yaog, lehd i hehd teq pa duhd law che heh te lehq, ngag liz Ghig sa haq cud che khuhn duhd law che yaog.

¹⁶ Kheh te cheaq te lehq, Ghig sa ve mehz khuhd suhr huh lehd ma koz, chaw yad teq pa ve mehz khuhd suhr huh lehd ma koz, ngag ved sir vix che ni ma awr lehr, ngag haq vend bax tar kig maq gha cawg vid tug ngag cud cad lehq te chehd che yaog.

¹⁷ Ngag Yer ruq sar lehn med haq phaz daq lar haz kae che awg yand a cehax muh vehr lehq ngag ved Yud daq chaw ceng har yad ghuhd yad haq ga vid tug teq pa he lehq tand tug teq pa ngag yug veva kawaq che yaog.

¹⁸ Ngag che kheh te chehd che te yand, ngag daq che kehg che awg lid te peg lehq, bon yehg nux awg khuhn i hehd teq pa ngag haq gha mawg che yaog. Chaw awg mor nux ngag geh chehd che liz ma hez hawg. Ngag soq saq tug te chehd

che liz ma hez hawg.

¹⁹ Kheh ma khuhd Ar siq muhd mig lo chehd che Yud daq chaw teq pehg lag lehq, i hehd ngag haq vend bax tar tug ted ceng cear cawg ver, nawg mehz khuhd suhr i hehd lag lehq koz cawd che yaog.

²⁰⁻²¹ Ma hez ver, jehg daq par awg mor mehz khuhd suhr huh ngag hox chehd che te yand, ngag awg khuhn yaq kig a thoq cawg che awg lawn chuhr huh chehd che chaw teq pa haq koz cuh vid-oq. ‘Suh vehr che chaw teq pa kawq teq tuag che awg lawn haq te lehq yaq ni ngag nig hehd mehz khuhd suhr suhx jehg suhx taz che haq gha khanr chehd che yaog,’ lehz ngag hehd chawa i hehd mehz khuhd suhr kug koz che tawd u ve te khuhd ma hez ver,” lehz Pawd loq koz vid che yaog.

²² Muhd mig Jawd mawd Pher liq awr lehr, Yer suq ve yaq kaw che ve awg lawn haq kha sehax sir chehd cheaq te lehq awg yand kawq jiz vid lehq koz che, “Maq yad awg hox nux Lud siq lag gag vehr heh, nig hehd ve awg lawn ngag jehg chez ax tug yaog,” lehz i hehd haq koz vid che yaog.

²³ Pawd loq haq paog ngawx lar tug, muhd mig Jawd mawd Pher liq maq yad awg hox nehax te ghad haq tawd pid che yaog. Kheh liz, yawd a lor haq liz a cehax te gha tug he lehq yawd lor che heh te lehq yawd ved awg chawd teq pa yawd haq ga vid tug taq tawr lar, lehd koz vid che yaog.

Pawd loq muhd mig jawd mawd Pher liq he lehq awg mid ma haq tawd yaw daq che

²⁴ Awg khaz nuhr maq muh tand muhd mig jawd mawd Pher liq he lehq awg mid ma Dur siz ler ix mag lag che yaog. Yawd ved awg mid ma vawr, Yud daq chaw yaog. Muhd mig jawd mawd Pher liq Pawd loq haq kug lehq Yer suq Khreq haq yonr che awg lawn koz mar che haq yawd na che yaog.

²⁵ Kheh te lehq, Pawd loq awr lehr, thed che cawd che awg lawn a sug yawd awg ton haq ghad che awg lawn he lehq teq ni ver Ghig sa suhx jehg suhx taz tug awg lawn koz mar vid che te yand, muhd mig jawd mawd Pher liq kuhz lehq koz che, “Yaq ni vawr kheh tawa lehax teh lar ser, awg khaz nuhr awg yand cawg vehr ver, ngag nawg haq kawq kug tug yaog,” lehd koz vid che yaog.

²⁶ Pawd loq yawd haq phu pehar vid tug haq yawd duhd law cheaq te lehq, laex pawz Pawd loq haq kug lehq tawd yaw daq che yaog.

²⁷ Nid khuhq gaeg che te yand, Pher liq jawd mawd te kig huh Pawd khiq Pher tuq muhd mig jawd mawd ca teag che yaog. Muhd mig jawd mawd Pher liq vawr, Yud daq chaw teq pa yawd haq ni ma cawd vid gad lehq Pawd loq haq thawnr khuhn pheh ke lar che yaog.

25

Jawd mawd nux Kehd sar geh kae tug Pawd loq lawg che

¹ Muhd mig Jawd mawd Pher tuq muhd mig u ve huh lag gag peg nuhr sehr ni gaeg lehq yawd

Kehd sar riq med lo tu lehq Yer ruq sar lehn med lo kae che yaog.

² Awg yand u ve khuhn, paw khod nux teq pa he lehq Yud daq chaw ve awg hox awg nax teq pa Pawd loq awg lawn mad daq che teq pa muhd mig Jawd mawd Pher tuq geh vend bax tar lehq koz vid che yaog.

³ Kheh te lehq Pawd loq haq Yer ruq sar lehn med lo lag peha vid tug muhd mig Jawd mawd Pher tuq haq lawg khawx che yaog. Awg lawn ghod ver, i hehd teq pa Pawd loq haq yaq kaw kanr khuhd law dawz vehr tug duhd lar che yaog.

⁴ Muhd mig Jawd mawd Pher tuq kawq koz vid che, "Pawd loq Kehd sar riq med khuhn lo thawnr yehg khuhn chehd chehd che yaog. Maq muh tand ver ngag liz u huh kawq koeq tug yaog.

⁵ Kheh te lehq, nig hehd awg khuhn chehd che awg hox teq pa ngag geh kae lehq chaw u ve yawd te yaq kig cawg ver, ca taer," lehz yawd kawq koz vid che yaog.

⁶ Yawd i hehd geh hex ni la teq chi ni kheh taw chehd lar haz lehq yawd Kehd sar riq med lo kawq koeq che yaog. Awg khaz nuhr teq ni gaeg lehq yawd suhx jehg suhx taz kig kaw jaw thag huh taz mi lar lehq Pawd loq haq ca sir veva tug tawd pid che yaog.

⁷ Pawd loq lag gag che te yand, Yer ruq sar lehn med lo lag che Yud daq chaw teq pa yawd haq saw caw phoz hox lar lehq i hehd teq chaweh sax khiz yug mawa maq gha liz, yawd haq vend bax laex ceng hax ceh nux ga phoz tanr che yaog.

8 Pawd loq yawd ved awg lawn kawq yaw khuhq lehq koz che, “Yud daq chaw teq pa ve awg lid tawd khuhd haq lehd ma koz, bon yehg nux haq lehd ma koz, Jawd mawd nux Kehd sar haq lehd ma koz, ngag teq chaweh haq liz maq gha te yaq,” lehd koz vid che yaog.

9 Kheh liz, Jawd mawd Pher tuq awr lehr, Yud daq chaw teq pa yawd haq ni ma cawd vid tug te gad cheaq te lehq, Pawd loq haq koz vid che, “Awg lawn che ve teq pa ngag mehzh khuhd suhr huh suhx jehg suhx taz tug, nawg Yer ruq sar lehr med lo kae gad la,” lehd koz na ngawx che yaog.

10 Pawd loq kawq koz che, “Jawd mawd nux Kehd sar ve suhx jehg suhx taz kig kaw jaw mehzh khuhd suhr a meha ngag hox chehd che yaog. Chuhr huh ngag haq suhx jehg suhx taz ax cawd che yaog. Nawg awg ton sir lar che heh te lehq, ngag Yud daq chaw teq pa haq teq chaweh liz maq gha te yaq.

11 Ngag te yaq lehq suh kenr che ted ceng cear te lar cawd ver, ngag khanr suh liz gha che yaog. Kheh ma khuhd, i hehd teq pa ngag haq vend bax tar lar che teq pa ted cear liz mad cawg ver, i hehd ve laq kuhr khuhn ngag haq te ghad-eg liz chid aq vid maq gha hawg. Jawd mawd nux Kehd sar geh kae tug ngag lawg che yaog,” lehd koz vid che yaog.

12 Kheh te lehq, muhd mig Jawd mawd Pher tuq awr lehr, yawd haq duhd khad pid par awg mor geh jehg daq peg lehq “Nawg Jawd mawd nux Kehd sar geh kae tug lawg che haq te lehq,

Jawd mawd nux Kehd sar geh nawg gha kae tug yaog," lehz kawq koz vid che yaog.

Jawd mawd Ar gid pa he lehq Ber rar niq mehz khuhd suhr Pawd loq haq sir ve kae che

¹³ Awg khaz nuhr maq muh tand gaeg lehq Jawd mawd Ar gid pa he lehq awg nax ma Ber rar niq ix mag muhd mig Jawd mawd Pher tuq haq haq yug tug Kehd sar riq med lo lag gag che yaog.

¹⁴ Ix mag u huh a cehax muh chawa chehd che awg yand khuhn, muhd mig Jawd mawd Pher tuq awr lehr, Pawd loq ve awg lawn khae mar vid lehq koz che, Jawd mawd Pher liq thawnr khuhn yug ke lar che chaw te ghad cawg che yaog.

¹⁵ Ngag Yer ruq sar lehn med khuhn chehd thad huh, paw khod nux teq pa he lehq Yud daq awg hox chaw mawd teq pa yawd haq vend bax tar lehq yawd haq suhx jehg suhx taz tug i hehd teq pa ngag haq lawg khawx che yaog.

¹⁶ Ngag i hehd haq koz vid che, Vend bax tar che haq gha khanr che chaw te ghad awr lehr, vend bax tar par u ve haq mehz khuhd tawr daq lar lehq, vend bax tar che awg lawn maq gha khae daq ser ver, a sug haq lehd ma koz, su ved laq khuhn chid aq vid tug Rod maq chaw ve awg lid mad cawg hawg, lehz ngag i hehd haq kawq koz vid che yaog.

¹⁷ Kheh te lehq, i hehd chuhr huh phoz ghaq lehq, ngag liz awg yand ma jiz chehd lehq awg khaz nuhr teq ni gaeg lehq suhx jehg suhx taz kig kaw jaw thag huh taz mi lehq chaw u ve haq sir vaha tug tawd pid che yaog.

18 Awg yand u ve khuhn, i hehd tuag lehq chaw u ve phad haq vend bax tar che te yand, ngag duhd lar che heh ir jad che vend bax teq chaweh liz i hehd maq tar.

19 Kheh te lar, i hehd a kor pi che awg lid awg khad teq pa awg lawn he lehq Yer suq meh che suh vehr che chaw te ghad awg lawn lehax i hehd ghawg daq chehd che yaog. Yer suq u ve awr lehr, teq chehd ser che yaog, lehz Pawd loq koz don chehd che yaog.

20 Awg lawn che haq khawd-ehg kheh te na ngawx tug ngag duhd ma tuhaz cheaq te lehq, awg lawn che ve teq pa Yer ruq sar lehr med lo suhx jehg suhx taz tug, nawg maq kae gad la lehd koz lehq ngag yawd haq na ngawx che yaog.

21 Kheh te lehq, Pawd loq Jawd mawd nux Kehd sar geh suhx taz tug lawg khawx lehq, ngag yawd haq Jawd mawd nux Kehd sar chehd lo kae pe thad kha gag yawd haq paog vid lar tug lawg che heh ngag tawd pid lar che yaog, lehz Jawd mawd Pher tuq koz vid che yaog.

22 Kheh te lehq, Jawd mawd Ar gid pa koz che, “Ngag liz yawd ved tawd khuhd haq kad gad che yaog,” lehz muhd mig jawd mawd Pher tuq haq koz vid che te yand, “Sawx vawr ver, nawg gha kad tug yaog,” lehz muhd mig jawd mawd Pher tuq kawq koz vid che yaog.

23 Kheh te lehq, awg khaz nuhr teq nig gaeg lehq Jawd mawd Ar gid pa he lehq Ber rar niq ix mag awg mig awg phond ir che khuhn maq yad awg hox nux teq pa he lehq med khuhn ve chaw ir teq pa geh teq geha phawng daq kig bawehd awg khuhn gehe che yaog. Muhd mig

jawd mawd Pher tuq tawd pid che te yand, Pawd loq haq su sir veva lag che yaog.

²⁴ Kheh te lehq, muhd mig jawd mawd Pher tuq koz che, "Jawd mawd Ar gid pa he lehq chuhr huh phawng daq chehd che chaw teq paog, a meha nig hehd gha mawg chehd che chaw che te ghad awr lehr, Yer ruq sar lehn med khuhn lehd ma koz, chuhr huh lehd ma koz, yawd awg lawn Yud daq chaw awg gha lia ngag geh lag lehq, che phad teq chehd maq kenr lehd hax ceh koz lehq lawg che yaog.

²⁵ Kheh liz, chaw che ve phad awg khuhn gha suh kenr che vend bax haq ngag mad mawg. Yawd awg ton Jawd mawd nux Kehd sar geh kae tug lawg cheaq te lehq, yawd haq kae cuh vid tug ngag duhd chez lar che yaog.

²⁶ Yawd ved awg lawn ngag ved Jawd mawd nux Kehd sar haq liq buhq vid tug awg ceng teq chaweh mad cawg ser. Kheh te lehq, a nig yawd haq kha nehax na ngawx peg ver, yawd ved awg lawn ngag te ceng cear buhq gha tug, nig hehd kheh ma ve mehz khuhd suhr lehd ma koz, Jawd mawd Ar gid pa-og, lex lehq nawg mehz khuhd suhr huh lehd ma koz, ngag yawd haq sir veva lar peg che yaog.

²⁷ Awg lawn ghod ver, thawnr khuhn chehd che chaw te ghad haq kae pe che te yand, yawd haq vend bax tar che awg lawn teq pa liq kha sehax mad buhq pid ver, a cehax liz ma cawd hawg, lehz ngag duhd che yaog," lehz Jawd mawd Pher tuq koz vid che yaog.

26

Jawd mawd Ar gid pa mehz khuhd suhr Pawd loq tawd yaw che

¹ Awg yand u ve haq Jawd mawd Ar gid pa Pawd loq haq koz vid che, “Nawg ved awg lawn koz tug a khawag cawg che yaog,” lehd koz vid che yaog. Kheh te lehq, Pawd loq awr lehr, yawd ved laq kuhr chid lehq yawd ved awg lawn koz mar vid che yaog.

² “Jawd mawd Ar gid pa-og, Yud daq chaw teq pa ngag haq vend bax tar lar che awg ceng gha lia awg lawn yaq ni nawg mehz khuhd suhr huh ngag gha kawq yaw khuhq cuha cheaq te lehq, ngag ha lehq jad che yaog.

³ Awg lawn ghod ver, Yud daq chaw teq pa ve awg lid awg khad teq pa he lehq i hehd teq pa tawd ghawg daq che awg lawn haq nawg kha sehax sir chehd che yaog. Kheh te cheaq te lehq, nawg a cehax yeg khanr lehq na lar ngawx ser, lehd koz lawg khawx che yaog.

Pawd loq Phar rir sehd te jaw che awg lawn

⁴ Ngag chaw yad nehax te chehd ser thad loar, ngag ved chaw ceng awg khuhn lehd ma koz, Yer ruq sar lehr med khuhn chehd thad huh lehd ma koz, ngag ved awg lid awg khad teq pa haq Yud daq chaw teq pa saw sir chehd che yaog.

⁵ Awg kawd maq thad loar, i hehd teq pa ngag ved awg lawn sir chehd cheaq te lehq, ngag hehd ve a kor pi che awg lid awg khuhn ve Phar rir sehd lehd koz che awg lid te hehd jad che teq mor ngag caz daq che yaog, lehz i hehd teq pa

ngag haq sax khiz khanr ax leq ver, khanr gha che yaog.

⁶ Ghig sa ngag hehd ve a pux a pi teq pa haq pid lar che kar tiq sax caz haq ngag duhd law gad law cheaq te lehq, a meha ngag chuhr huh hox lar lehq suhx jehg suhx taz che haq gha khanr chehd che yaog.

⁷ Ngag hehd ve chaw ceng teq chi nig ceng awr lehr, muhd kaw muhd khax hax ceh nux Ghig sa haq a kor pawnx pi chehd che khuhn, kar tiq sax caz u ve haq gha tug i hehd teq pa duhd law chehd che yaog. Jawd mawd-og, duhd law kig u ve haq te lehq Yud daq chaw teq pa ngag haq vend bax tar che yaog.

⁸ Suh vehr che chaw teq pa haq Ghig sa kawq teq tuag vid che ted ceng haq yonr maq gha lehz a thoq te nig hehd duhd cheawg le.

⁹ Ngag awr lehr, Nar sar rehq chaw Yer suq ve awg meh haq ngag tawr lar ghad vid tug laex ceng gha te lawg lehz ngag duhd jaw che yaog.

¹⁰ Yer ruq sar lehn med khuhn ngag u kheh te jaw che yaog. Paw khod nux teq pa geh a khawag gha vehr lehq Khreq yad teq pa laex ghad haq thawnr khuhn pheh ke lar che yaog. Su i hehd haq dawz vehr ver, ngag liz ni ma cawd che yaog.

¹¹ Bon lawg kig teq pa awg khuhn ngag laex pawz kae lehq yug pheh veba cir yanr vid lehq, i hehd Jawd mawd Yer suq haq maq sawnr ma caz te koz vid tug ngag hax ceh nux te che yaog. Ni ma nag nez nag jad cheaq te lehq su muhd su mig lo liz ngag kae lehq i hehd haq ca du deh vid jaw che yaog.

*Pawd loq yawd ni ma kawq pa che awg lawn
koz mar vid che*

¹² Kheh te lehq, Jawd mawd Ar gid pa-og, te pawz thad huh ngag che kheh ca te tod chehd che awg yand khuhn, paw khod nux teq pa ngag haq kanx chid aq ax lehq a khawag pehar lehq, ngag Dar mar sehq med lo kae che yaog.

¹³ Yaq kaw kanr huh muhd kaw cuhaz che te yand, muhd nuh kawag lo muhd ni haq keh hehd che awg ghiz ngag he lehq ngag geh teq geha kae tod che chaw teq pa haq kha caw yuhd thiag che haq ngag gha mawg che yaog.

¹⁴ Ngag hehd kuhd lehq mig kag lo saw boz cuhx chehd-ag huh, Her brehd khuhd yaw lehq che kheh koz ax che khuhd haq ngag gha kad che yaog. 'Sawd loq-og, Sawd loq-og, a thoq te lehq nawg ngag haq du deh ax cheawg le. Nud haq gehd che suhz tag haq nawg thez che* awr lehr, nawg gha nag che lehax yaog,' lehd koz ax che yaog.

¹⁵ 'Jawd mawd-og, nawg a suawg le,' lehd koz ngag na ngawx che te yand, Jawd mawd kawq koz ax che, 'Ngag awr lehr, nawg du deh chehd che Yer suq yaog.

¹⁶ Tu hox-oq. Awg lawn ghod ver, nawg ngag haq gha mawg che awr lehr che ve awg pun yaog. Nawg gha mawg lar haz che awg lawn teq pa lehd ma koz, awg khaz nuhr ngag haq gha kawq mawg tug ve teq pa awg lawn lehd ma koz, nawg kanx te lehq sax khiz khanr tug, ngag nawg haq

---

* **26:14 26:14 Nud haq gehd che suhz tag haq nawg thez che** Cuhx kig vawr, ngag haq tawr daq che haq te lehq nawg gha nag che yaog.

lez yug lar che yaog.

¹⁷ Yud daq chaw he lehq bid saz a naz chaw teq pa geh ngag nawg haq kae cuha lehq, i hehd teq pa ve laq kuhr khuhn ngag nawg haq yug pong ax tug yaog.

¹⁸ Nawg i hehd ve mehz sir haq phaw vid lehq i hehd teq pa mehz mawg vehr cheaq te lehq, naz hoq che khuhn phuhz kawaq lehq, awg ghiz lo lag tug yaog. Cheaq keh liz Sar tanr ve kand pax haq phuhz khuhq lar haz lehq Ghig sa chehd lo lag tug yaog. Kheh te ver, i hehd ve vend bax phehd kha che haq liz gha lehq ngag haq yonr che awg khuhn daq vehr kehg vehr che chaw teq pa geh teq geha gha chehd tug yaog.'

Pawd loq yawd kanx te tug awg lawn koz che

¹⁹ Kheh te lehq, Jawd mawd Ar gid pa-og, muhd nuh maq lo lag che awg hez pheq mar lar che awg ceng haq ngag maq na yug che ma hez hawg.

²⁰ Awg kawd maq thad Dar mar sehq med chaw haq lehd ma koz, awg khaz nuhr Yer ruq sar lehn med he lehq Yud daq muhd mig kha peg khuhn lehd ma koz, bid saz a naz chaw teq pa haq liz lehd ma koz, ngag bon mar vid che yaog. I hehd a sug yawd ved vend bax haq duhd phuhz lehq Ghig sa geh kawq phuhz kawaq lehq vend bax duhd phuhz vehr che haq kenr daq che kanx teq pa te tug ngag i hehd haq mar vid che yaog.

²¹ Kheh te cheaq te lehq, bon yehg nux khuhn Yud daq chaw teq pa ngag haq ca pheh yuag lehq dawz vehr tug te che yaog.

²² Kheh ma khuhd, yaq ni kha gag Ghig sa ga cheaq te lehq, ngag chuhr huh gha hox lar lehq ir che i che chaw teq pa haq sax khiz khanr chehd che yaog. Khawd-ehg kheh phehq lag tug awg lawn Ghig sa ve cuh kar var teq pa he lehq Mod ser koz lar che heh ngag koz che yaog.

²³ Awg lawn u ve awr Lehr, Khreq gha tuq gha khanr lehq, suh kig lo yawd awg kawd kawq teq tuag che te ghad phehq cheaq te lehq, Yud daq chaw he lehq bid saz a naz chaw teq pa haq awg ghiz† awg lawn yawd koz mar vid tug yaog,” lehz Pawd loq koz che yaog.

Jawd mawd Ar gid pa yonr vid tug Pawd loq mar vid che

²⁴ Pawd loq che kheh koz yaw khuhq chehd che te yand, muhd mig Jawd mawd Pher tuq koz che, “Pawd loq-og, nawg ghud vehr cheawg. Nawg hend mad jad vehr cheaq te lehq ghud vehr che yaog,” lehz awg khuhd pehz hehd mehz koz che yaog.

²⁵ Pawd loq kawq koz che, “Awg mig awg phond ir che Jawd mawd Pher tuq-og, ngag ghud che ma hez hawg. Chaw khuhd kha sehax nuhd chehd che khuhn ngag nawg haq thed che cawd che tawd khuhd awg cehg mag yawa che yaog.

²⁶ Awg lawn che ve teq pa haq Jawd mawd Ar gid pa sir chehd cheaq te lehq, ngag yawd haq kha nehax koz mar vid gha che yaog. Che awr Lehr, maq sir kig lo phehaq che ma hez cheaq te lehq awg lawn che ve teq pa yawd maq sir mad

---

† **26:23 26:23 awg ghiz** Yer suq haq he lehq yawd cud lehq thaer khuhq vid che haq koz che yaog. Cy 13:47

mawg che teq chaweh liz mad cawg hawg, lehz ngag yonr che yaog.

²⁷ Jawd mawd Ar gid pa-og, Ghig sa ve cuh kar var teq pa ve tawd khuhd haq nawg yonr chehd-ag la. Nawg yonr che haq ngag awg cehg mag sir che yaog," lehd koz vid che yaog.

²⁸ Kheh te lehq, Jawd mawd Ar gid pa Pawd loq haq koz vid che, "Teq pear lehax awg khuhn ngag Khreq yad te vid tug nawg te che law lehq," lehd koz vid che yaog.

²⁹ Pawd loq kawq koz che, "Awg yand ngeh che khuhn lehd ma koz, awg yand muh che khuhn lehd ma koz, nawg awg ton liz yaq ni ngag ved tawd khuhd haq gha kad che chaw awg gha lia liz, son caz pheh lar che ted ceng ma hez ver, ngag heh phehaq vid tug ngag Ghig sa geh bon lawg che yaog," lehd koz vid che yaog.

³⁰ Awg yand u ve khuhn, Jawd mawd Ar gid pa tuag lehq muhd mig Jawd mawd liz, Ber rar niq he lehq i hehd geh mi chehd che chaw teq pa liz saw tuag che yaog.

³¹ Kheh te lar haz lehq, i hehd teq pa awg bag lo tuhaz lehq koz daq che, "Chaw che phad awr lehr, dawz vehr cawd che lehd ma koz, thawnr khuhn ke cawd che lehd ma koz, vend bax teq chaweh liz mad cawg," lehd koz daq che yaog.

³² Jawd mawd Ar gid pa, muhd mig Jawd mawd Pher tuq haq koz vid che, "Chaw che ve phad awr lehr, Jawd mawd nux Kehd sar geh kae tug mad lawg che heh ver, yawd haq phehd vid gha che yaog," lehd koz che yaog.

27

Pawd loq Kehd sar riq med lo chehd lehq Rod maq med lo kae che

¹ Id tar lir muhd mig lo ngag hehd huh lawd kor cind kae tug su duhd chez peg che te yand, Pawd loq he lehq pheh lar che chaw ted pehg haq Awd gud tuq maq mor haq caz daq che Yud luq meh che maq yad awg hox te ghad ve laq khuhn chid aq vid che yaog.

² Ar danr mud tiq med lo lag che huh lawd kor haq Ar siq muhd mig lad chuhd ghig puhg huh cawg che med teq pa lo kae tug haq ngag hehd teq pa taz cind lehq tuhez che yaog. Mar ker dawd niq muhd mig awg khuhn ve Thed sar lawd niq med yad Ar rir tar khuz liz, ngag hehd geh kae che yaog.

³ Awg khaz nuhr teq ni ngag hehd teq pa Sid donr med lo gaeg che yaog. Pawd loq yawd ved awg chawd teq pa geh kae tug he lehq awg chawd teq pa yawd lor che awg ceng teq pa haq ga vid gha tug, Yud luq awr lehr, yawd haq har kax lehq a khawag pid che yaog.

⁴ Ngag hehd u huh tuhez che te yand, muhd huh phawd ma cawd cheaq te lehq, muhd huh maq thnr kig phawd awr Kud par ruz muhd mig haq ngag hehd pen kae che yaog.

⁵ Kid lid kiq muhd mig he lehq Par pud liq muhd mig awg pad huh cawg che lad chuhd ghig teq tawn haq ngag hehd phanr kae lehq Lud kiq muhd mig khuhn cawg che Mur raq med lo gaeg che yaog.

⁶ Med u ve huh, maq yad awg hox Id tar lir muhd mig lo kae tod che Ar ler sar duq med lo lag che huh lawd kor ted mag haq gha mawg lehq ngag hehd teq pa haq huh lawd kor u ve khuhn geh cuha che yaog.

⁷ Awg yand laex ni yehd lehd ngag hehd cind tod che huh lawd kor u ve kaw kaweh kaw kaweh kae lehq har jad che khuhn Kar niq med pad huh gaeg che yaog. Muhd huh hehd jad cheaq te lehq, ngag hehd kawq cax kae mad gag he lehq muh huh maq thinr che te phawd awr lo a kaz khuhn cawg che Kar rer ter muhd mig haq pen lehq Sar mor ner med phawd awr kae che yaog.

⁸ Har jad che khuhn muhd mig u ve awg pad huh ngag hehd kae lehq Lar sehd med pad huh cawg che ngawx sa che deh kig lehd koz che ted kag lo gaeg che yaog.

⁹ Awg yand sond jad vehr lehq cad tug ce che awg ni* liz pong vehr cheaq te lehq a meha ve awg yand khuhn huh lawd kor cind che kuhz tug ir jad che yaog. Pawd loq i hehd haq sa tiq pid lehq koz che,

¹⁰ “Awg chawd teq paog, a meha huh lawd kor cind ve kae ver, huh lawd kor he lehq med nged teq pa lehax gha lug tug ma hez hawg. A nig ved a saq liz gha sond vehr tug haq ngag gha sir gha mawg che yaog,” lehz koz vid che yaog.

---

* **27:9 27:9 cad tug ce che awg ni** Ted khuhq te pawz vend bax phehd che awg ni haq cad tug gha ce che yaog. Ak 16:29-31 Awg yand u ve haq muhd huh hehd cheaq te lehq, huh lawd kor te tod har che awg yand phehq che yaog.

11 Kheh liz maq yad awg hox awr lehr, Pawd loq ve tawd khuhd haq keh ver, huh lawd kor ve awg hox he lehq huh lawd kor awg sehr phad ve tawd khuhd haq na che yaog.

12 Awg lawn ghod ver, huh lawd kor deh kig u ve awr lehr, muhd kaz che awg yand khuhn chehd tug mad daq cheaq te lehq, u huh tuhez tug chaw mad awr ve duhd chez che yaog. Phid niq med huh huh lawd kor deh kig gaeg lehq muhd kaz che awg yand kha peg u huh chehd tug i hehd duhd law che yaog. Phid niq med huh huh lawd kor deh kig u ve awr lehr, Kar rer ter muhd mig muhd ni kehg awg naz teq cir awr huh he lehq muhd ni kehg awg huhx teq cir huh cawd che yaog.

Lad chuhd ghig haq muhd huh nux mez che

13 Awg huhx phawd awr lo ve muhd huh sud suad te mez taz peha che te yand, i hehd duhd lar che heh lag vehr che law lehd duhd lehq son kuhq luhq ghawg tuhz lehq a kaz khuhn cawg che Kar rer ter muhd mig phawd awr phanr awg pad huh kae che yaog.

14 Kheh te lar, maq muh tand muhd ni tuhaz phawd awr awg naz teq cir lo ve muhd huh nux mig gig thag lo veaq te lehq hax ceh nux mez yaq peha che yaog.

15 Muhd huh u ve huh lawd kor haq thinr che te yand, huh lawd kor thang ma ghad cheaq te lehq, ngag hehd huh lawd kor haq kheha phehd pe lar lehq huh lawd kor haq muhd huh mez chid ve veh che yaog.

16 Kar lawd der lehd koz che a kaz khuhn cawg che muhd mig nehax muhd huh ma hehd jad che te phawd awr lo ngag hehd veh tod-ag huh, huh lawd kor nehax maq gha lug vehr vid tug, hax ceh cud cad lehq huh lawd kor nehax haq ghawg yug lehq huh lawd kor nux thag lo ghawg teh che yaog.

17 Kheh te lehq huh lawd kor nux maz maq gha khod vid tug, i hehd caz kheh yug lehq huh lawd kor nux huhx veaq ke pe lehq kha nehax pheh chuhq lar che yaog. Kheh te lehq sehnd de thag huh yig teg cid vehr vad lehd te lehq pha pez nux liz yug yaq lar[†] kheha a kaz khuhn phehd pe lar che yaog.

18 Muhd huh nux mez hehd jad lehq huh lawd kor po taz po yaq te vehr lehq awg khaz nuhr teq ni gaeg lehq i hehd teq pa yug tod che med nged teq pa liz yug chid bag che yaog.

19 Sehr ni gaeg che te yand, huh lawd kor khuhn ve yehd tug awg khen teq pa haq liz i hehd khad nawag gha yug chid bag che yaog.

20 Awg ni awg hax laex ni ve awg yand khuhn muhd ni muhd ki haq liz maq gha mawg lehq muhd huh nux lehax hax ceh nux maz mez ke chehd cheaq te lehq, ngag hehd awr Lehr, gha pong tug a cehax liz duhd ma tuhz vehr che yaog.

21 I hehd teq pa cad tug ma cad che muh vehr lehq Pawd loq i hehd teq pa awg kanr huh tu hox lar lehq koz che, "Awg chawd teq paog, nig hehd

---

[†] 27:17 27:17 *sehnd de thag huh yig teg cid vehr vad lehd te lehq pha pez nux liz yug yaq lar* Muhd huh phud lad chuhd ghig khuhn phehd yaq pe lar che haq liz koz gha che yaog.

teq pa ngag ved tawd khuhd haq na lehq a kaz khuhn cawg che Kar rer ter muhd mig khuhn ma tuhaz ser che heh ver, lug che sez che haq a cehax liz maq gha phud hawg.

²² Kheh ma khuhd, a meha ta duhd har lor, lehd ngag nig hehd haq lawg khawx che yaog. Awg lawn ghod ver, nig hehd awg khuhn chaw te ghad-eg liz maq gha suh hawg. Huh lawd kor lehax gha lug vehr tug yaog.

²³ Awg lawn ghod ver, ngag haq uq penr lehq ngag a kor pi chehd che Ghig sa yawd ved muhd nuh maq cuh yad te ghad lag lehq yaq pehax ngag pad huh hox lar lehq koz che,

²⁴ 'Pawd loq-og, ta kuhz. Jawd mawd nux Kehd sar ve mehz khuhd suhr huh nawg gha tu hox tug yaog. Ghig sa awr lehr har kax vid cheaq te lehq nawg awg pun nawg geh huh lawd kor cind tod che chaw teq pa haq maq suh cuh vid che yaog.'

²⁵ Kheh te cheaq te lehq, awg chawd teq paog, ta duhd har lor. Ngag haq koz ax lar che heh phehaq tug yaog, lehz ngag Ghig sa haq yonr che yaog.

²⁶ Kheh te lar, a nig awr lehr, a kaz khuhn cawg che muhd mig te pez awg khuhn gha khanx chehd lar tug yaog," lehz Pawd loq i hehd teq pa haq koz vid che yaog.

²⁷ Teq chi uhd ni teq hax gaeg lehq ngag hehd Ar diq lad chuhd ghig haq phanr kae chehd thad, muhd khax te khend kheh taw lo gaeg che te yand, ngag hehd mig gig te pez pez haq ned vehr che gha hawg, lehz huh lawg kor khuhn kanx te par teq pa duhd che yaog.

²⁸ I hehd a kaz khuhn tehz ngawx che te yand,

nig chi log kheh taw nax che yaog. Awg khaz nuhr kha cawad gaeg lehq te pawz kawq tehz ngawx che te yand, teq chi ngad log kheh tawa nax che haq i hehd gha sir che yaog.

²⁹ I hehd teq pa huhx meh haq thinr cheaq duhd har lehq, huh lawd kor awg mehr mi phawd awr lo son kuhq luhq uhg lehd phehd yaq pe lar lehq muhd har naq thid vid tug duhd law chehd che yaog.

³⁰ Huh lawd kor khuhn kanx te chehd che chaw teq pa awr Lehr, huh lawd kor haq chid bag lar haz lehq phawe tug duhd che yaog. Kheh te lehq, huh lawd kor a kor phawd awr lo son kuhq luhq phehd yaq pe che heh te lehq, huh lawd kor nehax haq a kaz khuhn yug yaeq che te yand,

³¹ Pawd loq maq yad awg hox he lehq maq yad teq pa haq koz vid che, "Chaw che ve teq pa huh lawd kor khuhn ma chehd ver, nig hehd teq pa mad pong hawg," lehd koz vid che yaog.

³² Kheh te lehq, maq yad teq pa awr Lehr, huh lawd kor nehax ve caz kheh teq pa haq tawz chez lehq, lad chuhd ghig khuhn si pe vehr che yaog.

³³ Muhd thid vehr lehd te che te yand, i hehd teq pa awg gha lia awr cad vid tug Pawd loq i hehd haq awg ghad pid lehq koz che, "Nig hehd teq pa duhd har duhd khix che khuhn law chehd lehq, cad tug teq chaweh liz ma cad che yaq ni teq chi uhd ni gaeg che yaog.

³⁴ Kheh te cheaq te lehq, maq suh tug awg pun cad tug haq cad-oq, lehz ngag nig hehd haq lawg khawx che yaog. Awg lawn ghod ver, nig hehd teq pa te ghad-eg ve cuhz kheh muh teq muha liz maq gha lug maq gha sez hawg," lehz Pawd

loq i hehd haq koz vid che yaog.

³⁵ Yawd che kheh koz peg lehq, khaor mod haq yug veva lehq chaw kheh ma ve mehz khuhd suhr Ghig sa haq chid muh peg lehq yawd khaor mod haq khehq lehq cad che yaog.

³⁶ Kheh te lehq, chaw awg gha lia ha lehq vehr lehq cad tug phoz yug cad vehr che yaog.

³⁷ Huh lawd kor u ve haq cind tod che chaw awg gha lia nig ha suhr chi khuhq ghad cawg che yaog.

³⁸ I hehd teq pa kha buhz cad peg lehq cad tug cag kha teq pa lad chuhd ghig khuhn saw chid bag ke lehq huh lawd kor lawg vid tug te che yaog.

Huh lawd kor lug vehr che

³⁹ Muhd thid-ag che te yand, gha mawg che mig gig u ve te pez haq i hehd maq sir. Kheh ma khuhd, ghig puhg huh sehnd de cawg che haq gha mawg lehq te gha ver huh lawd kor haq u ve huh ghaq ve kae tug duhd lar che yaog.

⁴⁰ Kheh te lehq, son kuhq luhq teq pa haq lad chuhd ghig khuhn tawz kha pe lar haz che yaog. Huh lawd kor ghaq tug leh behz teq pa pheh teh lar che caz kheh teq pa haq liz phi kha che yaog. Kheh te peg lehq, huh lawd kor u ve a kor phawd awr ve pha pez nux haq muhd huh mez vid tug chid taz lar lehq ghig puhg huh sehnd de cawg kig lo ghaq ve kae che yaog.

⁴¹ Kheh liz, a kaz maq nax kig lo mig pi dig haq cex thnr lehq, huh lawd kor khanx vehr che yaog. Huh lawd kor a kor phawd awr khanx yeg jad vehr lehq a cehax liz jiz mad gag te lehq

awg mehr mi phawd awr ghig duhd hax ceh nux dawz ke lehq paz vehr che yaog.

⁴² Pheh lar che chaw teq pa a kaz thez lehq phaw veh che haq kuhz cheaq te lehq i hehd haq dawz vehr tug maq yad teq pa jehg daq che yaog.

⁴³ Kheh ma khuhd, maq yad awg hox nux u ve Pawd loq haq pong vid gad cheaq te lehq, i hehd teq pa jehg daq lar che haq yawd tawr kha vehr che yaog. Kheh te lehq, a kaz thez vix che chaw teq pa haq a kaz khuhn pawz geh lehq ghig puhg lo gig thez kae tug, yawd koz vid che yaog.

⁴⁴ Awg kag awr ve chaw teq pa vawr, suhz bax la, huh lawd kor khod teq pa haq gaz cuhx lar tug, yawd koz vid che yaog. Kheh te lehq, chaw awg gha lia gha pong lehq ghig puhg lo gaeg che yaog.

28

A kaz khuhn cawg che Mer ler ter muhd mig khuhn Pawd loq chehd che

¹ Ngag hehd teq pa awg gha lia lug che sez che haq gha pong lar haz lehq muhd mig khuhn gehe che te yand, a kaz khuhn cawg che muhd mig u ve haq Mer ler ter lehd koz che haq ngag hehd gha sir che yaog.

² Muhd mig u ve khuhn chehd che chaw teq pa ngag hehd haq har kax jad lehq kha nehax ga che yaog. Awg lawn ghod ver, muhd yeg lag lehq kaz cheaq te lehq, a mir ceh lehq ngag hehd haq haq yug ax che yaog.

³ Kheh te lehq, Pawd loq suhz kax ku te phoz ghawg veva lehq a mir khuhn tox ke che te yand,

a mir chiz cheaq te lehq, vig awg cuh hehnd jad che teq kheh lawehd tuhaz lehq Pawd loq ve laq kuhr haq cheq cuhx vehr che yaog.

⁴ U huh chehd che Mer ler ter chaw teq pa awr lehr, Pawd loq ve laq kuhr haq vig thuhz cuhx chehd cheaq gha mawg che te yand, i hehd koz daq che, "Chaw che ve te ghad awr lehr, awg cehg mag chaw haq dawz vehr che phad yaog. Lad chuhd ghig awg khuhn yawd gha pong liz, thed che cawd che awg sehr phad awr lehr, yawd gha suh tug haq pong vid tug ma hez," lehd koz daq che yaog.

⁵ Pawd loq vig u ve haq a mir khuhn phi bag ke lehq yawd awg ton vawr teq chaweh maq te che yaog.

⁶ Pawd loq awr lehr, awg ton phoq che la ma hez ver, te pear lehax par kuhd suh vehr tug yaog, lehz i hehd duhd lehq law ngawx chehd che yaog. Kheh ma khuhd, khawd-ehg muh law ngawx chehd liz yawd teq chaweh maq te che haq gha mawg lehq, i hehd teq pa duhd khad kawq pa lehq chaw che ve phad awr lehr, ghig sa te ghad yaog, lehd koz che yaog.

⁷ Chehd kig u ve awg pad huh, muhd mig u ve khuhn ve awg hox Pur bar liq meh che te ghad mig gig teq pa cawg che yaog. Yawd ngag hehd haq kha sehax haq yug ax lehq sehr ni kha gag ngag hehd haq te car te tawa che yaog.

⁸ Awg yand u ve khuhn, Pur bar liq ve awr pa kaz nag lehq ux peg ni liz te lehq, yuhq chehd che yaog. Pawd loq yawd chehd lo kae lehq bon lawg vid peg lehq yawd thag huh laq kuhr tar vid lehq yawd haq ghu na vid che yaog.

⁹ U kheh te cheaq te lehq, muhd mig u ve khuhn chehd che awg kag awg nuz awr ve chaw nag teq pa liz lag lehq Pawd loq i hehd teq pa haq liz ghu na vid che yaog.

¹⁰ Muhd mig u ve khuhn chehd che chaw teq pa, ngag hehd haq tar ir yawz yan lehq ngag hehd teq pa huh lawd kor kawq cind kae-ag lehd te che te yand, ngag hehd kha yehd lor che awg ceng teq pa huh lawd kor khuhn yug kea che yaog.

Rod maq med lo Pawd loq gaeg che

¹¹ Huh lawd kor lug vehr khaz nuhr har pa seh lehd gaeg lehq Ar ler sar duq med lo lag che huh lawd kor ted mag haq ngag hehd kawq cind kae che yaog. Huh lawd kor u ve awr lehr, muhd kaz yand peg thad kha gag muhd mig u ve ted kag khuhn deh lar che yaog. Huh lawd kor u ve awg han awr lehr, yad ceh ka ghig sa ve awg han te lar che yaog.

¹² Sud rar kuq med lo gaeg lehq, ngag hehd u huh sehr ni chehd che yaog.

¹³ Ngag hehd u huh kawq caw tuhz kae lehq Rer gir onr med huh gaeg che yaog. Awg khaz nuhr teq ni awg huhx phawd lo ve muhd huh mez taz lehq nig ni teq ni gaeg che te yand, ngag hehd Pawd tar yawd liq med lo gaeg che yaog.

¹⁴ U huh ngag hehd a vix a nax ted pehg haq mawg daq lehq i hehd geh suhr ni chehd tug ngag hehd haq lawg khawx che yaog. Kheh te kae lehq Rod maq med lo gaeg che yaog.

15 U huh chehd che a vix a nax teq pa awr lehr, ngag hehd lag tod che awg lawn haq gha kad che te yand, Ar piq kax lehd koz che ted kag he lehq Sa lad seh z yehg lehd koz che ted kag lo kha gag lag lehq, ngag hehd haq ca mawg daq che yaog. Pawd loq i hehd haq gha mawg che te yand, Ghig sa ve bon haq chid muh lehq ni ma liz awg ghad kawq cawg mad-ag che yaog.

16 Ngag hehd Rod maq med lo gag che te yand, Pawd loq haq saw che maq yad te ghad geh teq ge ha yawd khad yawad chehd tug a khawag gha che yaog.

Rod maq med khuhn Pawd loq bon mar che

17 Sehr ni pong vehr lehq Pawd loq awr lehr, u huh chehd che Yud daq chaw teq pa ve awg hox teq pa haq kug yug che yaog. I hehd phoz lag gag che te yand, Pawd loq i hehd teq pa haq koz vid che, "A vix a nax teq paog, a nig ved chaw ceng haq lehd ma koz, a pux a pi teq pa ve awg lid haq lehd ma koz, ngag teq chaweh maq te yaq liz, Yer ruq sar lehr med khuhn Yud daq chaw teq pa ngag haq pheh yug lehq Rod maq chaw teq pa ve laq khuhn chid aq vid che yaog.

18 Rod maq chaw teq pa ngag haq kha sehax na ngawx peg che te yand, ngag awg khuhn suh kenr che vend bax mad mawg cheaq te lehq, ngag haq phehad gad che yaog.

19 Kheh liz, Yud daq chaw teq pa ma cud leq te lehq, Jawd mawd nux Kehd sar suhx jehg suhx taz ax vid tug ngag gha lawg che yaog. Ngag che kheh te lawg che liz, ngag ved chaw ceng haq ngag vend bax tar che ma hez hawg.

²⁰ Kheh te cheaq te lehq, nig hehd haq mawg daq lehq tawd yaw daq tug, ngag nig hehd haq kug lar che yaog. Awg lawn ghod ver, Id sar rer laq chaw ceng duhd law chehd che awg ceng* haq te lehq, son caz pheh lar che haq ngag gha khanr che yaog,” lehz Pawd loq i hehd haq koz vid che yaog.

²¹ Kheh te lehq, i hehd teq pa kawq koz vid che, “Nawg ved awg lawn Yud daq muhd mig lo lag che liq haq ngag hehd maq gha haq yug jaw. A vix a nax Yud daq chaw chuhr huh lag che teq pa te ghad-eg liz nawg ved awg lawn mad daq che ca be ca khaex che liz mad cawg.

²² Kheh ma khuhd, awg kag gha lia lo chehd che chaw teq pa awr lehr su haq phaz daq veh che chaw awg mor che ve haq vend bax tar chehd che awg lawn ngag hehd sir cheaq te lehq, nawg duhd lar che teq pa nawg koz ax che haq ngag hehd kad gad che yaog,” lehz kawq koz vid che yaog.

²³ Kheh te lehq, i hehd awg ni tinr daq che yaog. Tinr daq lar che awg ni gaeg che te yand, Pawd loq chehd-ag huh chaw kha peh vad-ag phoz lag che yaog. Awg yand u ve khuhn yawd muhd sawx loar te lehq muhd phiq thad kha gag, Ghig sa ve muhd mig awg lawn sax khiz khanr lehq i hehd Yer suq haq yonr vid tug Mod ser ve awg lid tawd khuhd he lehq cuh kar var teq pa

---

* **28:20 28:20 Id sar rer laq chaw ceng duhd law chehd che awg ceng** Id sar rer laq chaw ceng duhd law chehd che Ghig sa ve muhd mig lag gag tug he lehq Ghig sa kar tiq te lar che chaw lag tug haq koz che yaog.

ve liq haq cud che khuhn, i hehd haq pheq mar
vid che yaog.

²⁴ Yawd mar vid che tawd khuhd haq chaw ted
pehg pehar yonr lehq ted pehg pehar maq yonr
che yaog.

²⁵ I hehd teq pa te ghad he lehq te ghad maq
hawr daq lehq tuhz veh che yaog. Kheh ma
khuhd, i hehd teq pa ma tuhez ser huh Pawd loq
i hehd teq pa haq awg leh med ve che kheh koz
vid che yaog. “Daq che kehg che Awg ha phu
awr lehr, cuh kar var Id sar yaq haq cud lehq
nig hehd ve a pux a pi haq koz vid lar che tawd
khuhd awr lehr, cawd jad che yaog.

²⁶ † Tawd khuhd u ve awr lehr, chaw che te ceng
geh kae lehq che kheh koz vid-oq.

Nig hehd awg cehg mag gha kad liz, na maq
gha hawg.

Nig hehd awg cehg mag gha mawg liz, maq sir
hawg.

²⁷ Awg lawn ghod ver, chaw ceng che ve mehz sir
haq hoz tehr lar lehq

nar puh liz chuhd lar lehq,

ni ma liz heh cheaq te lehq,

i hehd kad liz maq na gha

mawg liz maq sir,

ni ma khuhn liz maq gehg che yaog.

Kheh mehz ver, ngag geh puhz kawaq heh ver
ghu na vid che haq gha tug yaog,’

lehd koz lar che yaog.

²⁸ Kheh te cheaq te lehq, Ghig sa ve thaer
khuhq che awr lehr, bid saz a naz chaw teq pa

† 28:26 28:26-27 Isy 6:9-10

haq yawd pid vehr lehq i hehd teq pa na tug yaog, lehq nig hehd sir-og," lehq Pawd loq koz vid che yaog.†

³⁰ Pawd loq awr lehr, yawd ngar lar che yehg khuhn nid khuhq kha gag chehd lehq yawd chehd lo kha laq che chaw awg gha lia haq haq yug che yaog.

³¹ Yawd ni ma tag che khuhn Ghig sa ve muhd mig awg lawn bon mar lehq Jawd mawd Yer suq Khreq ve awg lawn mar vid che te yand, su te ghad-eg liz yawd haq maq tawr lar.

---

† **28:28 28:29** Her lar saq ve khuhn koz che, Pawd loq awg ceng u ve teq pa koz mar vid peg lehq i hehd khad nawg-a ded daq lar haz lehq phaw veh che yaog.

clxxvi

Lad hur Si Liq Phu Awg Suhx
Lahu Shi: Lad hur Si Liq Phu Awg Suhx New
Testament

copyright © 2015 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Lahu Si

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 5 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

e3f23237-3165-58f9-84d8-20fb5acd84fe